

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Journal of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2564 Vol. 4 No. 2 July - December 2021

ISSN 2630-0516

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ภายใต้การดำเนินงานของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้จัดทำวารสารวิชาการขึ้นเพื่อเป็นการเผยแพร่ องค์ความรู้ ผลจากการค้นคว้า วิจัยแง่มุมต่าง ๆ เผยแพร่แก่สาธารณชน

วัตถุประสงค์ของการจัดพิมพ์วารสาร

1. เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการหรือผลงานวิจัยที่มีคุณภาพด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
2. เพื่อเป็นสื่อในการนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ชุตินาฏญ์ ศรีวิบูลย์	อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา	คณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัวบุตรี รณฤทธิวิชย	บรรณาธิการ
อาจารย์วันจักร น้อยจันทร์	ผู้ช่วยบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.วรเดช จันทรศร	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ
ศาสตราจารย์ ดร.อนันต์ รัศมี	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.ยงยุทธ แฉล้มวงษ์	สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย
รองศาสตราจารย์ ดร.วัลลภ รัฐนัตถรานนท์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยวัฒน์ ตั่นทรวงษ์	ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษ
ดร.ศยามล เจริญรัตน์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดร.มนทรีรัตน์ รุ่งเรืองธรรม	มหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการประเมินบทความ

รองศาสตราจารย์ ดร.วรภาณุญ์ สุขสดเขียว	มหาวิทยาลัยศิลปากร
รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.นันทยา น้อยจันทร์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ ประเสริฐศรี	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษ
รองศาสตราจารย์ ดร.สายวรุณ สุนทรโรทก	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
รองศาสตราจารย์ ดร.ฤาเดช เกิดวิชัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รองศาสตราจารย์ ดร.อชิปัตย์ บุญเหมาะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพทัศน์ มาลา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วัฒนชัย ชูมาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวิภา สิ้นสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทน์ภัส แสงฮอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีชญานันท์ นักพื่อน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เยาวภา บัวเวช
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวรรณมา ตั้งทิษะรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นานา ศรีธรรมศักดิ์
อาจารย์ ดร. ภคพล เส้นขาว

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

กองการจัดการ

นางสาวศิริธรรม จิตต์งาม
นางสาวอนินธิตา เพ็ชรแสง

นายไพรัช ศิริวัฒนพิศาล

กำหนดการเผยแพร่

ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน, ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม)

เจ้าของวารสาร

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

สำนักงาน

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เลขที่ 1 ถนนอุทองนอก
แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 โทร. 0 2160 1280 โทรสาร. 0 2160 1283
Email: hr_ssrujournal@ssru.ac.th เว็บไซต์ <http://www.journal.ssru.ac.th/index.php/hssru>

พิมพ์ที่

ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดี-วิทย์(สำนักงานใหญ่) 589/1091 ถ.เจริญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด
กรุงเทพมหานคร 10700 โทรศัพท์ 08 1132 1651

ออกแบบปก

นายณรงค์ฤทธิ์ คิดเห็น

“บทความที่ลงพิมพ์ เป็นข้อคิดเห็นของผู้เขียนเท่านั้น
บรรณาธิการผู้พิมพ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องและไม่ต้องรับผิดชอบใดๆ”

สารบัญ

บทความวิจัย

หน้า

- การมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี** 7-18
The participation of the teacher affecting manage learning to the community of
Asean schools under the office of Ratchaburi secondary education service area 8
ศิวานันท์ สังข์ทอง, อาคม เจริญสุข, อนงค์ สระบัว
Sivanan Sangthong, Akom Charoensuk, Anong Srabua
- ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2** 19-33
The relationship between management competency management affecting
school administration in The 21st century under the of ratchaburi Educational
service area 2
อุมาพร บรรจงเสนา ณ อุตทยา, พรศักดิ์ สุจริตรักษ์
Umaporn Bunjongsana Na Ayutthaya, Phornsak Sucharitrak
- องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมตามกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยของนักศึกษาสื่อสารมวลชน** 34-48
Confirmatory Factor Analysis of Ethical Factors and Ethical Characteristics
based-on Thai Qualifications Framework for Higher Education of Mass
Communication Students
ฉันทนา ปาปัดถา
Chantana Papattha
- ผลการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าและการติดเฟซบุ๊ก
ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในยุครีไทม์** 49-63
An Evaluation of Self-Efficacy Assessment for the Prevention of Depression
and Facebook Addiction in Rajabhat University Students during the New
Normal Era
บุญเลี้ยง ทุมทอง, ประทวน วันนิจ, ฐิตวันต์ หงษ์กิตติยานนท์
Boonleang Thumthong, Pratoun Vannit, Thittavan Horngkitiyanon

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย	หน้า
คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก Quality of Work Life and Organizational Commitment Of Military officers in The Royal Thai Army Musical Department ปรีyawadi แวงวรรณ, นัทนิชา หาสุนทรี <i>Preeyawadee Wangwan, Natnicha Hasuntree</i>	64-75
การพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัดชายแดนภาคใต้ Sustainable Community Development to Reduce Inequality: A Case Study of Southern Border Provinces of Thailand ขันทอง ใจดี <i>Khanthong Jaidee</i>	76-93
การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา Development of a Competency-based Teaching Experience Training Model for the Students in the Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University นันทิยา น้อยจันทร์ <i>Nuntiya Noichun</i>	94-104
แนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมแนวบูทีคใน กรุงเทพมหานคร Guideline for Management Development and Service Quality of Boutique Hotels located in Bangkok วีระ วีระโสภณ, ฉันทซ์ วรรณณอม, บุญทา ชัยเลิศ <i>Weera Weerasophon, Chantouch Wannathanom, Boontha Chailert</i>	105-119

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย	หน้า
ผู้หญิงกับสิทธิเสรีภาพทางร่างกายภายใต้ระบบปิตาธิปไตยที่ปรากฏในนวนิยาย เชิงอัตชีวประวัติ เรื่อง คิมจียอง เกิดปี 82 Women and Physical Liberty under the Patriarchy in Kim Ji Young Born 1982 ณัฐณิธิกรณณ์ สกุลลัมภฤทธิ, จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์ <i>Nancareepon Sakunsamrit, Jiraporn Adchariyaprasit</i>	120-131
การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา A Study of Characteristics of Graduates in the 21st Century in Educational Administration Program Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University นันทวัช นุนารณ, ฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ <i>Nuntawat Nunart, Thitinan Duangsuwan</i>	132-142

การมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี

ศิวานันท์ สังข์ทอง, อาคม เจริญสุข, อนงค์ สระบัว
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Email: sivanan300@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูของสถานศึกษา 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดราชบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวนทั้งสิ้น 310 คน โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนโดยใช้สถานศึกษาเป็นชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ .67 - 1.00 มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .984 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบวิธีการคัดเลือกแบบขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูทั้ง 4 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีส่วนร่วมในการดำเนินการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากตามลำดับ 2) การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนทั้ง 3 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนและการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากตามลำดับ 3) การมีส่วนร่วมของครูด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาโดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การจัดการเรียนรู้, ประชาคมอาเซียน, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

The participation of the teacher affecting manage learning to the community of Asean schools under the office of Ratchaburi secondary education service area 8

Sivanan Sangthong, Akom Charoensuk, Anong Srabua

Branch Educational Administration under the Muban Chom Bueng Rajabhat University

Email: sivanan300@gmail.com

Abstract

The purpose of this research is to. 1) Study on the participation of teachers of the school. 2) Manage learning to the community of ASEAN schools. And 3) Study on the participation of teachers affecting manage learning to the community of ASEAN schools. The office of Ratchaburi Secondary Educational Service Area 8. The samples was in the study. School administrators and teachers of 310 people. By stratified random sampling technique in proportion by schools. The instrument used in this study were. Questionnaire rating scale 5 level. The content validity was 67 - 1.00. A confidence value of 984. The statistics used in this research is the mean, standard deviation, Pearson's correlation and Multiple regression analysis selection method steps. The research findings were as follows: 1) The participation of teachers in the 4 aspects were rated at a high level. By participating in the operation. Participation in the benefits. Participation in the evaluation. And participation in decision making at a high level, respectively. 2) Manage learning to the community of ASEAN all 3 the overall at the high level. By manage learning to the community of ASEAN, Curriculum related to ASEAN, and the measurement and evaluation of learning, at a high level, respectively 3) The participation of the teachers' participation in the social participation in the evaluation and the participation in the benefit affecting learning to ASEAN community of schools. The overview is statistically significant at the .01 level.

Keywords : Participation, Manage Learning, Community of Asean, Educational Service Area Office

บทนำ

จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่ประเทศไทยจะต้องก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงต้องมีการพัฒนาประเทศอย่างเหมาะสม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) จึงกำหนดทิศทางการพัฒนาของประเทศไทยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยได้กำหนดแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในพ.ศ. 2558 โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานเสรี ที่เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555, หน้า 6)

การที่จะดำเนินการเป็นประชาคมอาเซียนได้สำเร็จ ประเทศสมาชิกอาเซียนจำเป็นต้องหาวิธีการที่จะทำให้ประชาชนในแต่ละประเทศสมาชิกเข้าใจ และพร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นภูมิภาคเดียวกันกับประเทศต่าง ๆ และจากการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียนครั้งที่ 4 ได้พิจารณาและปรับปรุงความร่วมมือด้านการศึกษาเพื่อบรรลุการเป็นประชาคมอาเซียนที่เอื้ออาทรและแบ่งปันรวมทั้งการพัฒนาแผนปฏิบัติการเรื่องการศึกษา 5 ปี ของอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษาอย่างเข้มแข็งภายในอาเซียน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ตอบรับนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education.Hub) เพื่อผลักดันการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้อง

ต่อการเป็นประชาคมอาเซียนและพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 1)

โดยปกติแล้วการศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาประเทศ ซึ่งหากประชากรได้รับการศึกษาอย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็จะประสบความสำเร็จในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม (สีลา มะเค็ง, 2547, หน้า 1) ดังนั้นทุกประเทศในอาเซียนจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการที่จะทำให้การศึกษานั้นมีส่วนสำคัญในการทำให้ประเทศมีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ามากขึ้นรัฐบาลไทยจึงให้ความสำคัญต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายโอกาสทางการศึกษา การยกระดับคุณภาพการศึกษา การทำโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกและเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามารองรับการขยายโอกาสและการยกระดับคุณภาพการศึกษาตลอดจนการบริหารจัดการทางการศึกษาในเชิงคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2555, หน้า 10)

จากความสำคัญดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายไว้ 5 ประการ (พ.ศ. 2553-2554). เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายในปี พ.ศ. 2558 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2555, หน้า 23). สำหรับโครงการและภารกิจสำคัญที่องค์กรหลักภายใต้กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการเพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทยให้เข้าสู่การสร้างประชาคมอาเซียน ให้การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข

เพื่อให้สนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้เริ่มดำเนินโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 ได้กำหนดโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมในโครงการ ซึ่งเป็นโรงเรียนนำร่องไว้จำนวน 54 โรงเรียน แบ่งออกเป็นโรงเรียน Sister.School. คือ โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมีศูนย์อาเซียนศึกษาเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและภาษาต่างประเทศ รวมทั้ง พัฒนาวัฒนธรรมจำนวน 30 โรงเรียน ใน 16 เขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน Buffer.School. คือ โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนและมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีชายแดนติดที่ตั้งของโรงเรียน 1 ภาษา และเทคโนโลยี รวมทั้ง พัฒนาวัฒนธรรม จำนวน 24 โรงเรียน ใน 14 เขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1, 2553, หน้า 8 อ้างถึงใน เฉลียว เกื้อนภา, 2554, หน้า 3)

จากการศึกษาผลการดำเนินงานด้านโครงการพัฒนาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2553 มาจนถึงปัจจุบัน พบงานวิจัยของราตรี สิงาม (2555, หน้า 93) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และได้เสนอแนวทางในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน โดยการจัดครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้เข้ารับการอบรมประชุมสัมมนา ตลอดจนศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน เรื่องอาเซียน รวมทั้งจัดทำหลักสูตรเน้นอาเซียนในกลุ่มสาระต่าง ๆ หรือบูรณาการในบางรายวิชาและควรจัดการเรียนการสอน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางหรือสอดแทรกเพื่อให้

เกิดความคุ้นเคย ตลอดจนสนับสนุนให้นักเรียนผลิตสื่อ

ขณะเดียวกันการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษายังขาดความจริงจังและต่อเนื่อง อีกทั้งคุณภาพการศึกษาไทยก็ตกต่ำ ไม่สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติทั้งในด้านวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิชาภาษาต่างประเทศ ขาดทักษะฝีมือในด้านวิชาชีพและการทำงานแม้แต่ด้านคุณธรรมหรือสังคมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557, หน้า ๓) และจากความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยนั้น ถูกสะท้อนด้วยคุณภาพการจัดการศึกษาที่ตกต่ำลงทุกปี จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับนานาชาติจาก (Global.Competiveness.Index.: GCI) ปี 2556 การจัดอันดับภาพรวมของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 37 จาก 148 ประเทศ ส่วนของประเทศในกลุ่มอาเซียนพบว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานของไทยอยู่ลำดับที่ 8 ตามหลัง สิงคโปร์ มาเลเซีย บรูไน อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ลาวและกัมพูชา (ธนวิธิตา วงศประสงค์, 2556, อ้างถึงในพิสนธิ์ ชูทอง, 2557, หน้า 4)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8.จังหวัดราชบุรี มีวัตถุประสงค์ คือ จัดบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานตามภารกิจในการส่งเสริมสนับสนุน กำกับ ติดตามการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยรับผิดชอบโรงเรียนที่อยู่ในสังกัดจำนวน 26 โรงเรียน จากข้อมูลที่ได้จากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O- NET) ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี บ่งชี้ว่าผลการเรียนของนักเรียนมีปัญหา เพราะเมื่อเปรียบเทียบระหว่างปีการศึกษา 2556 กับปีการศึกษา 2557 รายกลุ่มสาระการเรียนรู้พบว่า ค่าเฉลี่ยปีการศึกษา 2556 มีค่าคะแนน

เฉลี่ย 37.82 และปีการศึกษา 2557 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 37.50 จากค่าคะแนนเฉลี่ยย้อนหลังนั้นจะเห็นได้ว่าผลการสอบ O-NET โดยภาพรวมมีแนวโน้มลดลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 8, 2559, หน้า 7-13)

ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นหน่วยปฏิบัติที่สำคัญที่สุด จำเป็นต้องแสดงบทบาทให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่เน้นการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมให้ทุกคนทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็น และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง งานวิจัยของนฤมล พอดิ (2549, หน้า 4) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น ทำให้ครูมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและมีความภูมิใจในผลงานมีความเป็นส่วนหนึ่งของงานนั้น ๆ เพราะหากตัดสินใจผิดพลาดอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการบริหารงานและเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลวของสถานศึกษาสอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, หน้า 10) กล่าวว่า การทำงานที่ผู้บริหารคิดคำนึงแต่ผลประโยชน์ด้านเดียว ด้วยการให้ทำงานตามตาราง ทำตามกรอบที่กำหนดมีการควบคุม ทั้งเวลาและกฎระเบียบ โดยมีให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในกิจการองค์กรย่อมไม่สามารถพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าได้ดี เพราะสมาชิกในหน่วยงานไม่เข้าใจวัตถุประสงค์และอาจไม่เห็นด้วยกับนโยบาย การยอมทำตามคำสั่งของผู้บริหารจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานต้องทำงานอย่างฝืนใจ ผลผลิตที่ได้จึงไม่ดีเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมในองค์กรเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจำต้องคำนึงเหล่านี้ถือเป็นแนวทางการบริหารที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อให้ผู้ร่วมปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความรับผิดชอบและร่วมมือในการพัฒนาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่จุดหมายได้สำเร็จอย่างมี

คุณภาพ ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรู้สึกถึงความรักและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงานอย่างแท้จริง รวมถึงสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์กรด้วย

ทั้งนี้ การพยายามทำความเข้าใจถึงความสอดคล้องระหว่างการมีส่วนร่วมของครูกับการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน จะทำให้สามารถทำนายผลได้ว่า ระดับการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จากงานวิจัยทับทิม กวีวัฒน์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่ฮ่องสอน พบว่า ในเรื่องการวางแผนว่า ผู้บริหารวางแผนด้วยตนเองไม่เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบาย ส่วนการสั่งการผู้บริหารไม่มีคุณธรรม ไม่เปิดใจกว้าง ไม่สนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีความรู้ความสามารถ เสนอแนะให้ผู้บริหารให้การยอมรับในความรู้ความสามารถ และมอบหมายงานให้ตรงกับความสามารถของครูผู้สอน สำหรับการควบคุมนั้น ผู้บริหารไม่อยู่ประจำในโรงเรียนขาดการนิเทศติดตามงาน ควรจัดระบบการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และพัฒนาทีมงาน

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นจะต้องให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมโดยเฉพาะครู ดังนั้นการดำเนินการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรทางการศึกษาตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อ

การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี จึงประสงค์ศึกษาวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ชิดชนก รอดเงิน (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลด้านวินัยและการรักษาวินัย การ

วางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา

เฉลียว เกื่อนเภา (2554, บทคัดย่อ) การศึกษาการดำเนินงานเตรียมความพร้อมของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผลการวิจัย พบว่า โดยภาพรวมการดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ในภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการ และด้านปัจจัยสนับสนุนตามลำดับ โดยมีผลสรุปด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ พบว่า การดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนโดยบูรณาการในรายวิชาพื้นฐาน รองลงมาสามอันดับ ได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมค่านิยม เพื่อความเป็นพลเมืองดีในประชาคมอาเซียน ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี (ICT) และครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ ตามลำดับ ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำเป็นสามอันดับสุดท้ายได้แก่ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อประกอบที่หลากหลาย และเหมาะสม ครูมีการวัดประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง และครูใช้กระบวนการวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามลำดับ

ชนิด ปาปะโลม (2557, บทคัดย่อ) สภาพการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนและด้านการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการตรวจสอบและด้านการปรับปรุงและพัฒนาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้แก่ สถานศึกษาควรมีแผนปฏิบัติงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนที่กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ควรมีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างจริงจังควรมีการนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและสถานศึกษาควรดำเนินการจัดหา best practice เพื่อส่งเสริมให้นำมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยใช้ผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) และเป็นผู้ให้ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตามเกณฑ์

ของลิเกิร์ต (Likert) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 26 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 1,429 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 130 คน และครู จำนวน 1,299 คน

ส่วนกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ที่ได้จากการกำหนดตัวอย่างตารางของเคร์จีซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน ธาณินทร์ ศิลปจารุ, 2552, หน้า 48-49) จากประชากรทั้งสิ้น 1,429 คน ได้ขนาดตัวอย่าง จำนวน 310 คน จากนั้นดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling Random) สถานศึกษาละ 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการ จำนวน 4 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 130 คน

1.2 ครูใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดและสถานศึกษาเป็นชั้น (stratum) ในการสุ่มได้จำนวนทั้งสิ้น 282 คน แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ใช้การเลือกแบบเจาะจงไปแล้ว จำนวน 130 คน ดังนั้นจึงเลือกขนาดตัวอย่างที่เป็นครู จำนวนทั้งสิ้น 180 คน

1.3 ใช้การสุ่มอย่างง่าย Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามครบตามจำนวน

2. การรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 55 ข้อ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานในระดับมัธยมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี จำนวน 310 ฉบับ โดยมีกระบวนการดังนี้

2.1 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี

2.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งให้สถานศึกษา โดยส่งที่ช่องรับหนังสือของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี พร้อมสำเนาหนังสือสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิจัย โดยมีหนังสือระบุวันที่ที่ขอรับแบบสอบถามพร้อมแจ้งว่าให้ส่งกลับมายังผู้วิจัย โดยมีที่อยู่แจ้งให้ชัดเจน พร้อมแนบซองติดแสตมป์ไปพร้อมกับซองแบบสอบถาม

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งได้รับกลับคืนมา ครบทั้ง 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติ

3.1 นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.2 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 มาทำการวิเคราะห์แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

3.3 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

3.4 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 3 มาทำการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

3.5 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัย

1). สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 61.3 เป็นผู้มีอายุตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 39.4 รองลงมาอายุ 26-30 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3 ส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 58.1 รองลงมาเป็นรองผู้อำนวยการ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 33.5

มีประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 รองลงมา 1-5 ปี จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 22.6 และส่วนใหญ่อยู่ในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 35.2

2) การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครู 4 ด้าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 จังหวัดราชบุรี ในภาพรวม ($\bar{X}$ = 3.89) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการ ($\bar{X}$ = 4.10) ด้านการผลประโยชน์ ($\bar{X}$ = 3.83) ด้านการประเมินผล ($\bar{X}$ = 3.81) และด้านการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 3.80) ระดับมาก ตามลำดับ

3) การวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน ($\bar{X}$ = 3.98) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ด้านหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน ($\bar{X}$ = 4.03) ด้านการจัดการ

เรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน ($\bar{X}=3.99$) และด้านการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.91$) ระดับมาก ตามลำดับ

4) การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครู ด้านการประเมินผล.ด้านการดำเนินการ. และด้านการรับผลประโยชน์ เป็นตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .800 และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .639

อภิปรายผล

จากข้อค้นพบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของครู อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้บริหารงานโดยยึดหลักการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน การกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วมตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ที่กำหนดไว้ในหลักการบริหารการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 สอดคล้องกับงานวิจัยของวีรยุทธ แสงสิริวิวัฒน์ (2550, หน้า 80) เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของจรร

วรรณ รากเงิน (2560,บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูมีการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน อีกทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อยกระดับความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน มีการจัดการเรียนการสอนอย่างมีเป้าหมาย และวางแผนเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้ผู้บริหารและครูมีการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน สอดคล้องกับงานวิจัยของเฉลียว เกื่อนเถา (2556, หน้า 187) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิด ปาปะโลม (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. การมีส่วนร่วมของครูส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จังหวัดราชบุรี โดยภาพรวมสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เพื่อรองรับ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อีกนั้นยังเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สถานศึกษาจึงตื่นตัว เพื่อเตรียมความพร้อมและออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมเป็นหลัก สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละฝ่าย ทั้งนี้แรงบันดาลใจในการปฏิบัติงานส่วนหนึ่ง อาจมาจากการให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์และร่วมประเมินผล ดังนั้นสถานศึกษาจึงตระหนักถึงการให้ความร่วมมือด้วยความตั้งใจและเต็มใจทำให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อบรรลุเป้าหมายก็จะได้รับการสนับสนุน ยกย่อง ชมเชย การยอมรับนับถือจากผู้บริหาร อีกทั้ง ยังได้รับการไว้วางใจมอบอำนาจในการดำเนินงานเกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจผู้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา ซึ่งดูได้จากความสัมพันธ์ในลักษณะที่คล้ายคลึงกันในระดับมากสอดคล้องกับผลการวิจัยของชิตชนก รอดเงิน (2553, บทคัดย่อ) เรื่องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1.1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น ให้บุคลากรมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการปฏิบัติตามแผนงาน สมควรได้รับการยกย่อง ชมเชย การยอมรับนับถือและควรเผยแพร่ผลการประเมินการดำเนินการให้บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาได้รับรู้ รวมถึงจัดทำรายงานการประชุมเพื่อทบทวนและประเมินผล โครงการกิจกรรมและการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียน

1.2. สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการฯ

ร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และประเด็นสำคัญต่าง ๆ เกี่ยวกับอาเซียนที่ปรากฏในเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้อง วิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ นำผลการวิจัยและติดตามผลมาเป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงพิจารณาหลักสูตรสถานศึกษา เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดของผู้เรียน เกี่ยวกับอาเซียนในลักษณะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กิจกรรม ชุมชน ชุมชนอาเซียน ลูกเสือ-ยุวกาชาดอาเซียน รวมถึงจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์หรือเหตุการณ์ปัจจุบันของประเทศสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศมีการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนในด้านความรู้และความสามารถตามคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนอย่างต่อเนื่อง

1.3. ควรจัดให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกด้าน กล่าวคือ ก่อนที่สถานศึกษาจะมีแผนงานโครงการ กิจกรรม ควรให้บุคลากรทุกคนเข้าไปมีส่วนร่วมดำเนินการในทุกขั้นตอน เพื่อให้ครูรู้สึกมีความผูกพันและมีความรักกับงานที่ได้ปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของครู ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา แนวคิดของนักวิชาการคนอื่น ๆ และเพิ่มการศึกษาแนวคิดการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นต้น

2.2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

2.3. ควรศึกษารูปแบบการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ รากเงิน. (2560). *การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด).
- เนลิยว เกื่อนเกา. (2554). *การดำเนินงานเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนเครือข่ายศูนย์อาเซียนศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง).
- ชนิด ปาปะโลม. (2557). *การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ชิดชนก รอดเงิน. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครินทร์).
- ทับทิม กวีวัฒน์. (2545). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- ธานินทร์ ศิลปจารุ. (2552). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นฤมล พอดิ. (2549). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์).
- พิสนธิ์ ชูทอง. (2557). *การศึกษาการดำเนินงานการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดชุมพร*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี).
- เมตต เมตตการุณจิต. (2553). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บุคพอยท.
- ราตรี สิงาม. (2555). *การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี).
- วิรุทธิ์ แสงศิริวัฒน์. (2550). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด*. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2555). *รายงานการศึกษาโครงการเตรียมการรองรับการเคลื่อนย้ายของแรงงานสู่การเป็นประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. *กลุ่มนโยบายและแผน (2559). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. ราชบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2552).

รากฐานประชาคมอาเซียน. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2555).

รายงานการวิจัยการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม
ด้านการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อการรองรับ
การเคลื่อนย้ายแรงงานเสรีภายใต้กรอบ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. กรุงเทพฯ:
กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.(2557).

รายงานการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบ เรื่องการ
ดำเนินงานด้านนโยบายการศึกษาขององค์กร
นโยบายการศึกษาระดับชาติในกลุ่มประเทศ
อาเซียนและอาเซียนบวกสาม. กรุงเทพฯ :
บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555).

การขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน.
กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สีละมะเค็ง.(2547). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาโครงงานของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ. (วิทยานิพนธ์
ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
อุบลราชธานี).

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

อุมพร บรรจงเสนา ณ อยู่ธยา, พรศักดิ์ สุจริตรักษ์
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
Email: machemalo2012@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะของผู้บริหาร 2) การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในปีการศึกษา 2561 จำนวน 300 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ และการพัฒนาตนเอง 2) การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้รู้ สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จสำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ e - learning ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 3) สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร, การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21, ความสัมพันธ์

The relationship between management competency management affecting school administration in The 21st century under the of ratchaburi Educational service area 2

Umaporn Bunjongsana Na Ayutthaya, Phornsak Sucharitrak
Educational Administration under the Muban Chom Bueng Rajabhat University
Email: machemalo2012@gmail.com

Abstract

The purpose of this research were to 1) management competency 2) management affecting school administration in the 21st century and 3) The relationship between management competency management affecting school in the 21st century under the of ratchaburi educational service area 2. The samples were 300 personnel Acquired by stratified random sampling. The instrument used for collecting data is a questionnaire with 5 levels of estimation. The statistics used for data analysis are frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. And Pearson's correlation coefficient. The research results were as follows: 1) Management competency under the of ratchaburi educational service area 2 in overall and aspect were at high level, ranking form high to low: Service mind, Teamwork, Achievement motivation and Self – development. 2) Management affecting school administration in the 21st century under the of ratchaburi educational service area 2 in overall and aspect were at high level, ranking form high to low: Improve the results of all students, Develop others to be leaders, Create a network to promote learning and success, Explore and support the use of ICT and e-learning, Initiate effective learning activities and Develop a school to be a learning community. 3) Management competency and Management affecting school administration in the 21st century under the of ratchaburi educational service area 2. Have a positive relationship with statistical significance at the level of .01

Keywords: Executive competencies, Administration of educational institutions in the 21st century, relationship

บทนำ

โลกปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ของทุกภูมิภาคทั่วโลก ทำให้เกิดกระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและการศึกษา โดยเฉพาะวงการทางการศึกษาที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนามนุษย์ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนามนุษย์ คือ บุคลากรทางการศึกษา เช่น ครู อาจารย์ผู้บริหาร และบุคลากรอื่นทางการศึกษา อื่นๆ ที่จะต้องนำพาเยาวชนในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงนี้ก้าวผ่าน ศตวรรษที่ 21 ไปได้อย่างมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับนานาประเทศ ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาจึงต้องพัฒนา ตนเองและมีทักษะที่ดีในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนได้เกิดทักษะต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตอยู่ในยุคศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับ (วิจารณ์ พานิช 2555, 16-21) ที่กล่าวไว้ว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญที่สุดคือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กในศตวรรษที่ 21 นี้มีความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูป เปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุน ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ตามทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) จากข้อมูลของสำนักสถิติแรงงาน สหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics U.S.)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกและเป็นตัวแปรสำคัญในด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และมี อิทธิพลสูงสุดต่อคุณภาพของผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องมีคุณลักษณะโดดเด่น

เหมาะสม มีความรู้เชิงทฤษฎีทักษะ บทบาทหน้าที่คุณธรรมและประสิทธิภาพทางการบริหาร การศึกษายุคใหม่ เพื่อนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัย เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากความรู้ ความสามารถทักษะ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมตามข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ระบุไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีมาตรฐานความรู้ และประสบการณ์วิชาชีพ จึงจะนำไปสู่การบริหารจัดการสถานศึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ผู้บริหารปัจจุบันเป็นผู้บริหารการศึกษายุคใหม่ ทันท่วงทีเปลี่ยนแปลงของโลก การเปลี่ยนแปลงระบบสังคม และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีตามหลักการเตรียมคนไทย 4.0 ที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนานักเรียน โดยต้องมีการพัฒนางานส่งเสริมทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา จึงจะเกิดผลดีในการพัฒนานักเรียนให้ถูกต้องตามโมเดลการพัฒนาประเทศในอนาคตต่อไป ขอบเขตภาระงานของผู้บริหารยุคใหม่ กำหนดให้ครบวงจรด้วยทฤษฎีระบบ เริ่มต้นจากการพิจารณาความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้า (Inputs) มีหลักการในการคัดเลือกทรัพยากรที่จะนำมาใช้อย่างชาญฉลาด ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการจัดการใช้ทรัพยากรให้ได้ประโยชน์สูงสุดโดยประหยัดที่สุด เพราะถ้าเริ่มต้นคัดสรรสิ่งที่ดี เหมาะสมได้แล้วย่อมมองเห็นความสำเร็จของงานแล้ว ดังที่มีคำเปรียบเทียบกับว่า “ถ้าเริ่มต้นได้อย่างดีและถูกต้องแล้ว ก็ทำงานสำเร็จไปครึ่งหนึ่งแล้ว” ต่อจากนั้นก็เป็นการใช้ความสามารถใน

กระบวนการบริหาร (Process) ผู้บริหารมีอาชีพต้องใช้กระบวนการ P-D-C-A วางแผนเก่ง การวางแผนเป็นการนำแผนที่วางไว้ไปสู่การปฏิบัติจริง ไม่กลัวการประเมินเพื่อพัฒนา และปรับเป้าหมายเพื่อให้วงจรการทำงานในขั้นต่อไปดีขึ้นตลอดเวลา ฉะนั้น ผู้บริหารมีอาชีพต้องใช้วิจัยในกระบวนการบริหาร รวมทั้งต้องมีวิสัยทัศน์มีกลยุทธ์ที่สามารถเปลี่ยนวิกฤติให้เป็นโอกาสอยู่เสมอที่สุดก็นำไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงาน (Outputs) โดยวัดที่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งวัตถุประสงค์ของการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ คือ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการศึกษาชาติ ดังนั้น การพิจารณาว่าคนที่เข้ามาเรียนได้เกิดการเรียนรู้หรือไม่ ก็วัดได้โดยใช้มาตรฐานหรือตัวบ่งชี้ แต่ผู้บริหารยุคใหม่มีใจเพียงทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์เท่านั้น แต่ต้องสามารถบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย คือ ให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงที่สุดโดยมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดผู้บริหารพึงรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนร่วม ซึ่งถือเป็นกระบอกที่สะท้อนให้เห็นข้อบกพร่อง หรือความต้องการที่แท้จริงของผู้เกี่ยวข้อง (Feed Back) ขณะเดียวกันผู้บริหารยังต้องพึงระวังสิ่งที่มีผลกระทบต่อระบบด้วย ซึ่งได้แก่สิ่งแวดล้อม (Environment) อาจได้แก่สังคม การเมือง เศรษฐกิจ ศาสนาวัฒนธรรม รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) กับการบริหารและจัดการศึกษา

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่ผ่านมา ดังเช่น(ธวัชรธรณ สุทธธาร, 2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับ เดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก

(2557) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านให้ความสำคัญกับเทคนิคการเรียนรู้ รองลงมาคือ ด้านยึดเป้าหมายเดิมแต่ด้วยสิ่งใหม่ ๆ ด้าน เน้นการกระทำ ด้านเป็นพี่เลี้ยง และด้านให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีผลการเปรียบเทียบการบริหารจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านยึดเป้าหมายเดิมแต่ด้วยสิ่งใหม่ ๆ และด้านให้ความสำคัญกับเทคนิคการเรียนรู้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ(ธานี ชื่นบุญ, 2551) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภูเก็ต เขต 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์การใช้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภูเก็ต เขต 2 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านเทคนิค รองลงมาคือ ด้านความคิดรวบยอดต่ำสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเทคนิค ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถวางแผนการปฏิบัติงานหรือโครงการของโรงเรียน รองลงมาคือ

ผู้บริหารสามารถให้การดูแลเอาใจใส่การพัฒนาความรู้ความสามารถทางวิชาชีพครู ต่ำสุดคือผู้บริหารสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร ด้านมนุษย์สัมพันธ์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีตามสถานการณ์ต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถแก้ปัญหาข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคลากรได้ ด้านความคิดรวบยอด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารพัฒนางานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถสร้างนวัตกรรมใช้ในการปฏิบัติงาน

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ทำให้ทราบว่าผู้บริหารด้านการศึกษาดังกล่าว โดยเฉพาะผู้บริหาร สถานศึกษาควรเป็นผู้มีทักษะในโลกยุคปัจจุบัน เพื่อใช้ในการบริหารองค์กรให้บรรลุตามผลสัมฤทธิ์ที่มุ่งหวังในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านผู้เรียน หรือกล่าวได้ว่าผู้บริหารควรเป็นบุคคลที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อที่จะพัฒนาให้ ผู้เรียนเป็นคนไทยตามโมเดลไทยแลนด์ 4.0 ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะข้าราชการครูที่รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอน จึงจัดทำวิจัยนี้ขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้จัดทำวิจัยจะนำเสนอแนวทางในการบริหารความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมที่สุดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 1,378 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 120 คนและครูผู้สอน 1,258 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต2 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 300 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan (1970, หน้า 608) ใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1). จำแนกประชากรเป็นผู้บริหารและครูผู้สอน ตามกลุ่มอำเภอ ได้แก่ อำเภอโพธาราม อำเภอดำเนินสะดวก อำเภอบ้านโป่ง อำเภอบางแพ
- 2) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan (1970, หน้า 608) ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 300 คน

3) เทียบสัดส่วนตามจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้จำนวนตามที่ต้องการ

4) กลุ่มผู้บริหาร (ผอ.) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ส่วนครูผู้สอนใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก (Simple Random Sampling) ให้ได้ตามจำนวนตามต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสมรรถนะผู้บริหารตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2548. หน้า 1-15) โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 4 ตัวแปรย่อยมีข้อคำถามทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ ดังนี้

1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์	5 ข้อ
2) การบริการที่ดี	5 ข้อ
3) การพัฒนาตนเอง	5 ข้อ
4) การทำงานเป็นทีม	5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของตามแนวคิดของ (วิโรจน์ สารรัตน์, 2555, 70-75) โดยมีตัวแปรย่อยในแต่ละองค์ประกอบรวม 6 ตัวแปรย่อยมีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 37 ข้อ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน 8 ข้อ
- 2) ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล 5 ข้อ
- 3) สำรวจและสนับสนุนการใช้ ICT และ e – learning 5 ข้อ
- 4) พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ 5 ข้อ
- 5) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ 9 ข้อ

6) พัฒนาคอนอื่นให้เป็นผู้นำ 5 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ มีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1) ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3) สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุง

4) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยให้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า 0.67 ขึ้นไป

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ผู้บริหาร 5 คน และครูผู้สอน 25 คน รวมเป็นจำนวน 30 คน

6) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (1951, หน้า 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงเพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ที่เป็นตัวอย่างตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1) สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

3) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับทิศทางความสัมพันธ์ พิจารณาโดยถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นลบ แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันในทางลบ หรือทิศทางตรงกันข้าม ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวก

1) สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยและเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$ แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
X_{tot} แทน	สมรรถนะของผู้บริหาร
X_1 แทน	การมุ่งผลสัมฤทธิ์
X_2 แทน	การบริการที่ดี

- X₃ แทน การพัฒนาตนเอง
 X₄ แทน การทำงานเป็นทีม
 Y_{tot} แทน การบริหารสถานศึกษาใน
 ศตวรรษที่ 21
 Y₁ แทน ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียน
 ทุกคน
 Y₂ แทน ริเริ่มการจัดกิจกรรมการ
 เรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ
 Y₃ แทน สำรวจและสนับสนุนการใช้
 ICT และ e - learning
 Y₄ แทน พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชน
 การเรียนรู้
 Y₅ แทน สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริม
 การเรียนรู้และความสำเร็จ
 Y₆ แทน พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ
 ** แทน มีความสัมพันธ์อย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามข้อมูล
 วัตถุประสงค์การวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติ
 ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
 แบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับ เพศ
 อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ขนาด
 ของสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
 ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ
 (percentage)

2.2) การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหาร
 และการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ใช้
 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง
 สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา
 ในศตวรรษที่ 21 ใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์
 การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
 ของเพียร์สัน (Pearson's product moment
 correlation coefficient)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และตอบ
 สมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูล
 ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูล คือ
 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี
 เขต 2 ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 จำนวน 300 คน ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา
 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำมาวิเคราะห์
 และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบ
 คำบรรยาย จำแนกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
 แบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม
 ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี
 เขต 2 ปีการศึกษา 2561 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
 จำนวน 300 คน แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ
 ระดับการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ขนาดของ
 สถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ดัง
 รายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 และระดับสมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงาน
 เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
 โดยภาพรวม (X_{tot})

(n = 300)

สมรรถนะผู้บริหาร (X _{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X ₁)	4.32	0.58	มาก	3
2. การบริการที่ดี (X ₂)	4.33	0.64	มาก	1
3. การพัฒนาตนเอง (X ₃)	4.31	0.58	มาก	4
4. การทำงานเป็นทีม (X ₄)	4.32	0.65	มาก	2
รวม (X _{tot})	4.32	0.57	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะของ
 ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ใน
 ระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.57) และเมื่อ
 แยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า สมรรถนะของ

ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คุณลักษณะเด่นขององค์กร การบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.64) รองลงมาคือ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.65) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.58) ตามลำดับ และการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวม รวม (Y_{tot})

การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	S.D.	ค่าระดับ	ลำดับ
1. ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน (Y_1)	4.32	0.61	มาก	1
2. ริเริ่มการดัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล (Y_2)	4.24	0.60	มาก	5
3. สร้างและสนับสนุนการใช้ ICT และ e-learning (Y_3)	4.26	0.59	มาก	4
4. พัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ (Y_4)	4.18	0.58	มาก	6
5. สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ (Y_5)	4.30	0.61	มาก	3
6. พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ (Y_6)	4.30	0.62	มาก	2
รวม (Y_{tot})	4.27	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.55) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนทุกคน ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.61) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้ผู้นำ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.62) สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.61) สร้างและสนับสนุน

การใช้ ICT และ e-learning ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.59) ริเริ่มการดัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.60) และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.58)

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในระหว่างสมรรถนะของผู้บริหาร และสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_{tot}
Y_1	0.788**	0.803**	0.825**	0.860**	0.887**
Y_2	0.770**	0.765**	0.776**	0.772**	0.834**
Y_3	0.640**	0.648**	0.680**	0.660**	0.710**
Y_4	0.671**	0.677**	0.722**	0.691**	0.746**
Y_5	0.767**	0.809**	0.795**	0.774**	0.851**
Y_6	0.736**	0.755**	0.759**	0.784**	0.821**
Y_{tot}	0.803**	0.819**	0.837**	0.835**	0.891**

จากตารางที่ 3 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ราชบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์ต่อกันในทางบวก ($r = 0.891$) ซึ่งพิจารณารายละเอียด พบว่า ทั้งในภาพรวมและรายคู่ มีความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันลักษณะที่คล้อยตามกันทุกคู่ ซึ่งการบริหารสถานศึกษากับด้านการพัฒนาตนเอง (X_3) คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวก ($r = 0.837$) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวก ($r = 0.835$) ด้านการบริการที่ดี (X_2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวก ($r = 0.819$) และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันทั้งในทางบวก ($r = 0.803$)

ผลการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหาร สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คุณลักษณะเด่นขององค์กร การบริการที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ และการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปรับปรุงผลลัพธ์ของนักเรียนทุกคน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ พัฒนาคนอื่นให้เป็น สร้างเครือข่ายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และความสำเร็จ สำรองและสนับสนุนการใช้ ICT และ e-learning ริเริ่มการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. สมรรถนะของผู้บริหารโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r=0.891$) ซึ่งพิจารณารายละเอียดพบว่า ทั้งในภาพรวมและรายคู่ มีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกันทุกคู่ ซึ่งการบริหารสถานศึกษากับด้านการพัฒนาตนเอง (X_3) คือ มีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r = 0.837$) รองลงมาคือ ด้านการทำงานเป็นทีม (X_4) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r = 0.835$) ด้านการบริการที่ดี (X_2) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r = 0.819$) และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ($r = 0.803$)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่าสมรรถนะของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ เป็นเพราะสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนของการดำเนินงานในด้านการบริหารจัดการต่าง ๆ ภายในโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปด้วยดีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารในยุคของการเปลี่ยนแปลงได้ตระหนักถึงบทบาทการเป็นผู้นำยุคใหม่เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรและชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารสถานศึกษา มีการวางแผนวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ค้นหาโอกาส อุปสรรคของการทำงานเพื่อกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ สนับสนุนการคิดหาแนวทางหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการพัฒนาหรือปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยันต์ ฉิมกล่อม (2555) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ตาม ทักษะของครูผู้สอนในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ที่พบว่าสมรรถนะ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาความทักษะของครูผู้สอนที่ปฏิบัติการสอนในระดับ ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในเขตอำเภอบางละมุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ ด้านสมรรถนะเทคนิควิธีสมรรถนะ การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารทำหน้าที่เป็นประธานในการประชุมครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสั่งการและมอบหมายงานให้ปฏิบัติตามเข้าใจได้ถูกต้องและชัดเจน และผู้บริหารจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนได้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและโรงเรียน ด้านสมรรถนะด้านมนุษยสัมพันธ์ สมรรถนะการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านแล้วเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ผู้บริหารวางแผนการใช้อาคารสถานที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารสามารถนำนโยบายจุดมุ่งหมาย และขอบข่ายของงานที่ชัดเจน ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและผู้บริหารสามารถวิเคราะห์งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กับ สุญาดา ศิริบุรพงศา (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สำนักยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสมรรถนะของผู้บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่

รับผิดชอบสำนักยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 มีความสัมพันธ์กัน และการศึกษาของ พรพิศ อินทะสุระ (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5 ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่นเขต 5 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังที่ ฐิฎฐารัว ศรีจันทร์เวียง (2555, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี ผลวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ๆ

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการบริหารเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารสถานศึกษา อยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ การบริหารสถานศึกษาเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณ ภาพ ของ ผลผลิต จึง ขึ้น อยู่ กับ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านการบริหารของโรงเรียน การบริหารสถานศึกษาจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้ อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพในการเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำทางการศึกษา การบริหารจะประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพได้ขึ้นอยู่กับความสามารถเฉพาะตน มีความเชี่ยวชาญในการบริหารสถานศึกษาในทุกๆ ด้าน สอดคล้องกับ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, บทคัดย่อ) ที่ได้กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางด้านวิชาการเนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของการศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทั้งทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะงานนั้น การศึกษางานวิจัยของ พันธ์ ด่วงเอก (2555, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งตรงกับงานวิจัยของสมคิด มานะคิด, สุวรรณ โชติสุกานต์ และอรสา จรูญธรรม (2554, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผลการวิเคราะห์การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี สถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงไปสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรี พิกุลแกม (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลทรี พิกุลแกม (2551, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมาก ดังที่สมชาย คำปลิว ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมาก ซึ่งสอดคล้องกับสันต์ ปรีดานันต์ (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมาก ส่วนด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนนั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่น้อยที่สุด เป็นเพราะสถานศึกษาส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในบางกิจกรรมของสถานศึกษาเท่านั้น อีกทั้งครูมีภารกิจในการเรียนการสอนมาก ทำให้การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่นยังไม่เป็นระบบและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้อง

กับ อุไรทิพย์ ยังสังกัด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต ดุสิต กรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ด้านการ ส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนมีการ ปฏิบัติการน้อยที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ สมศักดิ์ หา สิตพานิชกุล (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสิรินธรราช วิทยาลัย พบว่า ด้านการส่งเสริมความรู้ด้าน วิชาการแก่ชุมชนมีการปฏิบัติการน้อยที่สุด

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความสัมพันธ์ ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ทุก ปัจจัยมีความความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2553, บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอ คลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ที่พบว่า ภาวะผู้นำ ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวก กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ดังที่งานวิจัยของ สุญาดา ศิริบุรพงศา (2553, บทคัดย่อ) ที่ ศึกษาวิจัยเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารและ องค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาในเขต พื้นที่รับผิดชอบสำนักงานยุทธศาสตร์และบูรณาการ การศึกษาที่ 6 ผลการวิจัย พบว่า สมรรถนะของ ผู้บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของ สถานศึกษาในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนัก บริหารยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6 มี ความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ใน ระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับ การบริหารสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ให้ดียิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการ ศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหาร สังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง อยู่ใน ลำดับที่น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงควรพัฒนา สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการ พัฒนาตนเอง โดยเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้บริหารมี การพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ในเรื่องการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโรงเรียนให้เป็นชุมชนการเรียนรู้ อยู่ใน ลำดับที่น้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารจึงให้ความสำคัญ แก่การมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ของชุมชน โดยสำรวจความต้องการของชุมชน มี การจัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้คนในท้องถิ่นได้มีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครัว ชุมชนต่าง ๆ

3. ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีม อยู่ในลำดับที่น้อยที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีม งานวิชาการในทุก ๆ ด้านเพราะการบริหารงานวิชาการแสดงถึงความสำเร็จของสถานศึกษา ซึ่งส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ได้แพร่หลายออกไปและเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหาร นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะประจำสายงานของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2

3. ควรมีการท้าววิจัยเชิงคุณภาพเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรีเขต 2

เอกสารอ้างอิง

กุลทรัพย์ พิกุลแกม. (2551). *การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐมเขต 2*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ชัยยันต์ ฉิมกล่อม. (2555). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน ในอำเภอบางละมุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา).

จิฐรฐาว์ ศรีจันทร์เวียง. (2555). *สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดร).

เดือนเพ็ญ บุญใหญ่เอก. (2557). *การบริหารการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3*. (ภาคานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).

ธวัชรธณ สุทธาธาร. (2556). *สมรรถนะของผู้บริหารกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

ธานี ชันบุญ. (2551). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษปทุมธานี เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์).

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). *การนิเทศการสอน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ. พระมหากษัตริย์
- พนัส ดัวงเอก. (2555). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- พรพิศ อินทสุระ. (2551). *สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย).
- วันดี ปรีดานันท์. (2553). *การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม*. (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *การจัดการความรู้กับการบริหารราชการไทย*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมเพื่อสังคม.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2555). *ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ*. ขอนแก่น: คลังนาวิทยา.
- ศศิวิมล สุขทนารักษ์. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- สมคิด มานะคิด และคณะ. (2554). *การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี*. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 5(2), 53-62.
- สมศักดิ์ หาสิตพานิชกุล. (2546). *การบริหารงานวิชาการโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย*. (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- สุญาดา ศิริบุรพงศา. (2553). *สมรรถนะของผู้บริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักยุทธศาสตร์และบูรณาการการศึกษาที่ 6*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- Cronbach, L.J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยของนักศึกษา สื่อสารมวลชน

ฉันทนา ปาปัดถา

คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

E-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อ 1) ศึกษาความเหมาะสมของตัวแปรปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรม นักศึกษานักศึกษาสื่อสารมวลชนและ 2) วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรม นักศึกษาสื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 800 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านจิตลักษณะอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิตอยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคตอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) คุณลักษณะทางจริยธรรม นักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษาสื่อสารมวลชน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก 22 ปัจจัย โดยมีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.513-1.004 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านประสบการณ์ทางสังคม ด้านสุขภาพจิต ด้านเหตุผลทางจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี ด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการณ์ชยันเรียนรู้ ด้านจิตเชี่ยวชาญ ด้านจิตรู้สังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตรู้เคารพ ด้านจิตรู้จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

คำสำคัญ: องค์ประกอบเชิงยืนยัน, คุณลักษณะทางจริยธรรม, กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย, นักศึกษาสื่อสารมวลชน

Confirmatory Factor Analysis of Ethical Factors and Ethical Characteristics based-on Thai Qualifications Framework for Higher Education of Mass Communication Students

Chantana Papattha

Faculty of Mass Communication Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

E-mail: chantana.p@rmutp.ac.th

Abstract

The research aimed to study the suitability of ethical factor variables and ethical characteristics of mass communication students and confirmatory factor analysis (CFA) of ethical factors and ethical characteristics based-on Thai Qualifications Framework (TQF) for Higher Education of mass communication students. This quantitative research used questionnaire as a tool to collect data from 800 samples who were about of journalism. Data was analysed by to confirmatory factor analysis, mean, and standard deviation. The results showed as follows: ethical factors of students were suitability at a high level including psychological factors was at high level, psychological causal factors were at high level, ethical Behavior Factors was at a high level, and five minds for the future factors was at the highest level. Ethical characteristics of students was appropriate at the highest level. The ethical factors of the communication students consisted of 22 factors had positive loading factor between 0.513-1.004 with a statistical significance at .01 including intelligence, social experience, mental health, ethical reasons, focus on the future and self-control, power of belief, motivation achievement, attitude, moral and values, social development behavior, good citizenship behavior, working behavior, good and smart people behavior, health behavior, studious behavior, disciplined mind, synthesizing mind, creative mind, respectful mind, ethical mind, self and public Responsibility, lifestyle adjustments in the conflict of values, and habits and moral development.

Keywords: Confirmatory Factor, Ethical Characteristic, Thai Qualifications Framework for Higher Education, Mass Communication

บทนำ

สังคมไทยเรียกร้องให้สื่อมวลชนทำหน้าที่ภายใต้กรอบจริยธรรมมากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันสื่อมีความเป็นอุตสาหกรรม มีทุนใหม่ ๆ เข้ามาจึงคำนึงถึงผลกำไร มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และจากการศึกษาสภาพปัญหาจริยธรรมสื่อมวลชนพบว่า มี 4 ประการคือ 1) ปัญหาจริยธรรมด้านการนำเสนอเนื้อหาข่าว 2) ปัญหาจริยธรรมของทุนธุรกิจสื่อมวลชน 3) ปัญหาความรู้ความเข้าใจในกรอบ จริยธรรมและจิตสำนึกความเป็นวิชาชีพสื่อมวลชน 4) ปัญหาการกำกับดูแลจริยธรรมวิชาชีพสื่อมวลชน (นงศันดา ห่านวิไล, 2561) ดังนั้นการทำหน้าที่ของสื่อสารมวลชน จึงต้องมีจริยธรรมวิชาชีพกำกับเพื่อเป็นแนวปฏิบัติให้สื่อมวลชนยึดปฏิบัติซึ่งสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติได้ออกข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ พ.ศ. 2559 (สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ, 2559) จริยธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาชีพสื่อมวลชนเป็นเครื่องมือที่ใช้กำกับดูแลพฤติกรรมของสื่อมวลชนในขณะปฏิบัติหน้าที่ทางสมาคมวิชาชีพสื่อได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เพื่อก่อให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่นรวมถึงก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมสูงสุดและการส่งเสริมด้านจริยธรรมเพื่อการประกอบอาชีพควรเริ่มจากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เป็นสิ่งจำเป็นที่ทุกประเทศจะต้องให้ความสำคัญ (อานวย ทองโปร่ง, 2560)

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของมนุษย์ การศึกษาช่วยพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีสติปัญญา มีความรู้ เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม และมีความสุข การศึกษาจึงเป็นการพัฒนาพลเมืองให้มีคุณภาพทั้งทางทักษะและทางสติปัญญาตามศักยภาพของบุคคล มีทักษะการปฏิบัติงานตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน มีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม ใช้ชีวิตที่มีคุณค่า

เหมาะสมกับตนเอง ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ กล้าเผชิญกับปัญหา มีเสรีภาพต่อการคิดและการกระทำที่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อภาระที่ทำนั้น มองโลกในแง่ดี มีไมตรีต่อผู้อื่นด้วยจิตใจที่ดีงาม (อานวย ทองโปร่ง, 2560) และในการจัดการศึกษาจะต้องเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา โดยมีการกำหนดการเรียนรู้ที่คาดหวังอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งในการจัดการศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมของนักสื่อสารมวลชนในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม และวัฒนธรรมจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง และนักศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝังให้เป็นบัณฑิตที่สามารถพร้อมใช้งาน ซึ่งการทำงานด้านสื่อสารมวลชนด้วยความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคมได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยบัณฑิตจะต้องได้รับการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งใน ส่วน ตน และ ส่วน รวม ความสามารถในการปรับตัวใช้ชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) ดังนั้นการพัฒนานักศึกษาสื่อสารมวลชนด้านคุณธรรม จริยธรรม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะพัฒนานักศึกษาสื่อสารมวลชนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากการทำงานด้านสื่อสารมวลชนจะปฏิบัติตามหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

จากความเปลี่ยนแปลงต่างๆ อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ความมีอิสระและ

เสรีภาพในการนำเสนอข่าวสาร ผู้รับสารสามารถเป็นผู้ส่งสารได้ บทบาทที่เปลี่ยนไปจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้น และการแข่งขันด้านการนำเสนอข่าวสาร ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อจริยธรรมของสื่อสารมวลชนได้ ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาสื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทยด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและหาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระดับสูงไปในการพัฒนานักศึกษาสื่อสารมวลชนจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมที่พร้อมสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาสื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาสื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา ได้แก่ ผู้ทำงานด้านสื่อสารมวลชนที่เป็นนักสื่อสารมวลชนในองค์กรสื่อสารมวลชน และอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนที่เปิดสอนด้านนิเทศศาสตร์สื่อสารมวลชน และเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ซึ่ง

ไม่ทราบค่าจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้กลุ่มนี้สุ่มมาเพียง จำนวน 800 คน ทำการกำหนดขนาดตัวอย่างเป็นจำนวน 10 เท่าของตัวแปร สังเกตตามหลักการกำหนดขนาดตัวอย่างของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของ (CFA) และเป็นไปตามคณิศรตามตารางการกำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบตามขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Hair, et al. (2010)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สามารถเลือกได้ 1 คำตอบ

ตอนที่ 2 ปัจจัยทางจริยธรรม ประกอบด้วยปัจจัยทางจริยธรรมตามทฤษฎีต้นไม้วีจริยธรรมและปัจจัยจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 คุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาสื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งประเทศไทย มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย 1 น้อยที่สุด

3) การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1) ประเมินเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน เพื่อประเมินความตรงเชิงเนื้อหา (Item Objective Congruence Index: IOC) ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยและของเขตของตัวแปรที่ศึกษา กำหนดค่าที่สามารถนำไปใช้ได้อยู่ที่ 0.50 ขึ้นไป พบว่าทุกข้อค่าเฉลี่ยมากกว่า 0.60-1.00 สรุปได้ว่าทุกข้อสามารถนำไปใช้ได้ และมีการปรับให้

เหมาะสมในบางข้อตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2) การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย กำหนดให้แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น ไม่ต่ำกว่า 0.80 โดยการนำแบบสอบถามที่ทำการปรับแล้วไปทดลองเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.95 ถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสูงและสามารถนำไปใช้ได้

4) วิเคราะห์ความเหมาะสมของตัวแปรปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาฯ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5) วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ได้กำหนดค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในระดับสูงไปวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยกำหนดค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) มีหลักเกณฑ์ตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามที่ Hair, et al. (2010) ได้นำเสนอไว้ จึงกำหนดค่าน้ำหนักขององค์ประกอบต่ำสุดที่ .50 เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามสื่อมีขนาดกลุ่มตัวอย่างต่ำสุดคือ 120 คน การวิเคราะห์ครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับเดียว มีเป้าหมายคือตรวจสอบว่าตัวแปรสังเกตสามารถวัดปัจจัยแฝงได้หรือไม่ เป็นการตรวจสอบความสำคัญของ โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักขององค์ประกอบของตัวแปรจะต้องมีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ .50 ขึ้นไป และมีขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงยืนยันทั้งหมด 4 ขั้นตอน (ยุทธ ไกยวรรณ, 2556; กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2557) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การระบุโครงสร้างของปัจจัยแฝง ผู้วิจัยระบุโครงสร้างของตัวแปรแฝงแต่ละตัว โดยศึกษาจากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง หรือจากการทบทวนวรรณกรรมของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การพัฒนาโมเดลการวัด จากขั้นที่ 1 เมื่อสามารถระบุจำนวนตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ในแต่ละปัจจัยแฝงแล้ว ผู้วิจัยเขียนแผนภาพไดอะแกรมแสดงโมเดล เพื่อให้สามารถทดสอบโดยการยืนยันว่าตัวแปรสังเกตในกลุ่มเดียวกันมีความสัมพันธ์และสามารถวัดปัจจัยแฝงได้

ขั้นที่ 3 การออกแบบเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ สำหรับการออกแบบเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บได้

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่เป็นการตรวจสอบโมเดลการวัดที่ผู้วิจัยคาดไว้จากขั้นที่ 1 กับข้อมูลเชิงประจักษ์ว่ามีความสอดคล้องกัน

จากตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด 28 ตัวแปร แบ่งเป็นตัวแปรแฝง 5 ตัวแปร และตัวแปรสังเกต 23 ตัวแปร ผู้วิจัยได้การกำหนดลักษณะและการแทนค่าตัวแปรเพื่อการวิเคราะห์ ข้อมูลปัจจัยทางจริยธรรม และคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษา สื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย ดังนี้

ตัวแปรแฝง (Latent Variable)

- ปัจจัยด้านจิตลักษณะ (SM/ASM)
- ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิต (SC/ASC)
- ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรม (SB/ASB)
- ปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต (SF/ASF)
- คุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษา (TQF/STQF)

ตัวแปรสังเกต (Observed Variable)

- ด้านสติปัญญา (SM1)
- ด้านประสบการณ์ทางสังคม (SM2)
- ด้านสุขภาพจิต (SM3)
- ด้านเหตุผลทางจริยธรรม (SC1)
- ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง (SC2)
- ด้านความเชื่ออำนาจในตน (SC3)
- ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (SC4)
- ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (SC5)
- ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม (SB1)
- ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี (SB2)
- ด้านพฤติกรรมการทำงาน (SB3)
- ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง (SB4)
- ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (SB5)
- ด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้ (SB6)
- ด้านการอบรมเลี้ยงดู (SB7)
- ด้านจิตเชี่ยวชาญ (SF1)
- ด้านจิตรู้สังเคราะห์ (SF1)
- ด้านจิตสร้างสรรค์ (SF1)
- ด้านจิตรู้เคารพ (SF1)
- ด้านจิตรู้จริยธรรม (SF1)
- ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม (TQF1)
- ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตใน
ความขัดแย้งทางค่านิยม (TQF2)
- ด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตน
ตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม (TQF3)

ผลการวิจัย

1) ศึกษาความเหมาะสมของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาสื่อสารมวลชน สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 1 ความเหมาะสมของปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษา

ปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษา	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ปัจจัยด้านจิตลักษณะ	4.30	0.35	มาก
1.1 ด้านสติปัญญา	4.20	0.38	มาก
1.2 ด้านประสบการณ์ทางสังคม	4.36	0.39	มาก
1.3 ด้านสุขภาพจิต	4.33	0.46	มาก
2. ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิต	4.17	0.33	มาก
2.1 ด้านเหตุผลทางจริยธรรม	3.94	0.50	มาก
2.2 ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง	3.98	0.49	มาก
2.3 ด้านความเชื่ออำนาจในตน	4.38	0.42	มาก
2.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	4.37	0.48	มาก
2.5 ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม	4.19	0.59	มาก
3. ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรม	4.21	0.37	มาก
3.1 ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม	4.11	0.52	มาก
3.2 ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี	4.27	0.47	มาก
3.3 ด้านพฤติกรรมการทำงาน	4.24	0.49	มาก
3.4 ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง	4.34	0.46	มาก
3.5 ด้านพฤติกรรมสุขภาพ	4.49	0.54	มาก
3.6 ด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้	4.46	0.54	มาก
3.7 ด้านการอบรมเลี้ยงดู	3.48	0.53	ปานกลาง
4. ปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต	4.57	0.43	มากที่สุด
4.1 ด้านจิตเชี่ยวชาญ	4.61	0.47	มากที่สุด
4.2 ด้านจิตรู้สังเคราะห์	4.51	0.52	มากที่สุด
4.3 ด้านจิตสร้างสรรค์	4.60	0.48	มากที่สุด
4.4 ด้านจิตรู้เคารพ	4.56	0.45	มากที่สุด
4.5 ด้านจิตรู้จริยธรรม	4.58	0.47	มากที่สุด
ภาพรวมของทั้ง 4 ปัจจัย	4.22	0.32	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษาฯ ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ปัจจัยด้านจิตลักษณะ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านประสบการณ์สังคม และด้านสุขภาพจิต 2) ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิต อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลทางจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี ด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านพฤติกรรมของคนที่และคนเก่ง ด้านพฤติกรรมสุขภาพและด้านพฤติกรรมมารยาทอันเรียบร้อย ส่วนด้านการอบรมเลี้ยงดู อยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจิตเชี่ยวชาญ ด้านจิตรู้สังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตรู้เคารพ และด้านจิตรู้จริยธรรม

ตารางที่ 2 ความเหมาะสมของคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาฯ

คุณลักษณะทางจริยธรรม นักศึกษา	ผลการวิเคราะห์		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและ ส่วนรวม	4.68	0.43	มากที่สุด
2. ด้านความสามารถใน การปรับวิถีชีวิตใน ความขัดแย้งทาง ค่านิยม	4.57	0.47	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนานิสัย และการปฏิบัติตาม ตามศีลธรรมทั้งใน เรื่องส่วนตัวและ สังคม	4.57	0.44	มากที่สุด
ภาพรวม	4.61	0.43	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า คุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษาฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) โดยพิจารณาจากค่าน้ำหนักขององค์ประกอบของตัวบ่งชี้ มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบที่ .50 ขึ้นไป สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 3 คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยทางจริยธรรมและต่อคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษา
(n=800)

ตัวแปร	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading)				
	ตัวแปรแฝง				
	SM	SC	SB	SF	TQF
ตัวแปรสังเกต					
ด้านสติปัญญา (SM1)	.649**				
ด้านประสบการณ์ทางสังคม (SM2)	.908**				
ด้านสุขภาพจิต (SM3)	.820**				
ด้านเหตุผลทางจริยธรรม (SC1)		.429**			
ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง (SC2)		.540**			
ด้านความเชื่ออำนาจในตน (SC3)		.690**			
ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (SC4)		.555**			
ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (SC5)		.543**			
ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม (SB1)			.775**		
ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี (SB2)			.838**		
ด้านพฤติกรรมการทำงาน (SB3)			.845**		
ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง (SB4)			.826**		
ด้านพฤติกรรมสุขภาพ (SB5)			.722**		
ด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้ (SB6)			.513**		
ด้านการอบรมเลี้ยงดู (SB7)			-.084**		
ด้านจิตเชี่ยวชาญ (SF1)				.831**	
ด้านจิตรู้สังเคราะห์ (SF2)				.893**	
ด้านจิตสร้างสรรค์ (SF3)				.832**	
ด้านจิตรู้เคารพ (SF4)				.840**	
ด้านจิตรู้จริยธรรม (SF5)				.900**	
ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม (TQF1)					.867**
ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทาง					.833**
ค่านิยม (TQF2)					
ด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้ง					1.004**
ในเรื่องส่วนตัวและสังคม (TQF3)					
ตัวแปรแฝง					
ปัจจัยด้านจิตลักษณะ (SM)	-	.990**	.882**	.830**	.777**
ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิต (SC)		-	.943**	.930**	.761**
ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรม (SB)			-	.872**	.824**
ปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต (SF)				-	.737**
คุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษา (TQF)					-

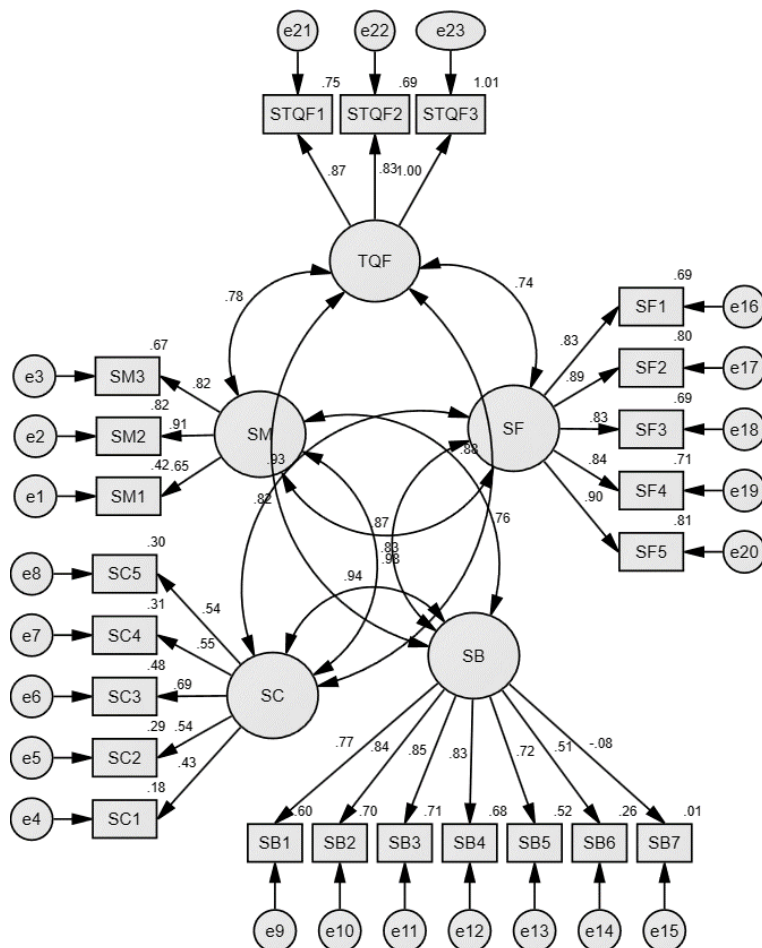
Chi-square = 6546.383 df = 220 p = .000 RMSEA = .190 CFI = .670 CMIN/DF = 29.756

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ที่มีค่าเท่ากับ 3307.183 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .000 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 74 ส่งผลทำให้โมเดลไม่มีความกลมกลืนกันกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงพิจารณาความกลมกลืนของข้อมูลเชิงประจักษ์จากค่า $\frac{CMIN}{DF} < 2 (\frac{3307.183}{74})$ มีค่าเท่ากับ 44.492 ซึ่งมากกว่า 2 ถือว่าโมเดลไม่มีความกลมกลืน เมื่อพิจารณาระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่าดัชนีระหว่าง 0 ถึง 1.00 และถ้า CFI มีค่ามากกว่า 0.95 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากการวิเคราะห์หามีค่าเท่ากับ .699 จะเห็นว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ค่อยดีและเมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีกำลังสองของความคลาดเคลื่อน (RMSEA) เท่ากับ .234 ค่าดัชนีกำลังสองของความคลาดเคลื่อนที่มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1.00 ถ้ามีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า 0.05 หรือ 0.08 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดี (พุทพงศ์ สุขสว่าง, 2557) จากการวิเคราะห์ค่า RMSEA เท่ากับ .234 สรุปได้ว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่ดี

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษาฯ ทั้ง 23 ปัจจัย พบว่า ค่าน้ำหนัก

องค์ประกอบมีค่าเป็นบวก 22 ปัจจัย โดยมีค่าน้ำหนักระหว่าง .513-1.004 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สรุปได้ว่า ปัจจัยทางจริยธรรมทั้ง 22 ปัจจัย มีความถูกต้องและความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะทางจริยธรรมของนักศึกษาด้านเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านประสบการณ์ทางสังคม ด้านสุขภาพจิต ด้านเหตุผลทางจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี ด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้ ด้านจิตเชี่ยวชาญ ด้านจิตรู้สังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตรู้เคารพ ด้านจิตรู้จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม และมี 1 ปัจจัยที่ไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ -.084 และมีค่าติดลบและน้อยกว่า .50 อนึ่ง เมื่อนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบฯ ทั้งหมดมาเชื่อมโยงกันจะได้แผนภาพที่ 1 ดังนี้

Chi-square = 6546.383 df = 220 p = .000 RMSEA = .190 CFI = .670 CMIN/DF = 29.756

ภาพที่ 1 ผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษา สื่อสารมวลชนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย

สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษา ภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายปัจจัยพบว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะ อยู่ใน ระดับมาก ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิต อยู่ในระดับ มาก ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรม อยู่ในระดับ มาก และปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุด และคุณลักษณะทาง จริยธรรมนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ปัจจัยทางจริยธรรมและคุณลักษณะทาง จริยธรรมนักศึกษา มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมี ค่าเป็นบวก 22 ปัจจัย จาก 23 ปัจจัย โดยมีค่า น้ำหนักระหว่าง .513-1.004 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้าน ประสพการณ์ทางสังคม ด้านสุขภาพจิต ด้าน เหตุผลทางจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและควบคุม ตนเอง ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม ด้านพฤติกรรมของ

พลเมืองดี ด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้ ด้านจิตเชี่ยวชาญ ด้านจิตรู้สังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตรู้เคารพ ด้านจิตรู้จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

อภิปรายผล

ปัจจัยทางจริยธรรมของนักศึกษา ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายปัจจัยและด้านพบว่า 1) ปัจจัยด้านจิตลักษณะ อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านประสบการณ์สังคม และด้านสุขภาพจิต 2) ปัจจัยด้านสาเหตุทางจิต อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านเหตุผลทางจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม 3) ปัจจัยด้านพฤติกรรมจริยธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี ด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ด้านพฤติกรรมสุขภาพ และด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้ ส่วนด้านการอบรมเลี้ยงดู อยู่ในระดับปานกลาง และ 4) ปัจจัยด้านจิต 5 ลักษณะสำหรับอนาคต อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านจิตเชี่ยวชาญ ด้านจิตรู้สังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตรู้เคารพ และด้านจิตรู้จริยธรรม ส่วนคุณลักษณะทางจริยธรรมนักศึกษา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งในภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ ด้าน

ความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม และผลวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันครั้งนี้ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นบวก 22 ตัวแปร จาก 23 ตัวแปร ระหว่าง .513-1.004 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านสติปัญญา ด้านประสบการณ์ทางสังคม ด้านสุขภาพจิต ด้านเหตุผลทางจริยธรรม ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง ด้านความเชื่ออำนาจในตน ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี ด้านพฤติกรรมการทำงาน ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง ด้านพฤติกรรมสุขภาพ ด้านพฤติกรรมการขยันเรียนรู้ ด้านจิตเชี่ยวชาญ ด้านจิตรู้สังเคราะห์ ด้านจิตสร้างสรรค์ ด้านจิตรู้เคารพ ด้านจิตรู้จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ทั้งนี้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมีน้ำหนักองค์ประกอบ .50 ขึ้นไป เป็นไปตามเกณฑ์ที่ Hair, et al. (2010) และเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ จากข้อค้นพบทั้ง 22 ตัวแปร โดย 1) ด้านสติปัญญา คือการใช้สติปัญญาประกอบการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการคิดวิเคราะห์ ความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพิจารณาหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา การเผชิญอุปสรรคและความผิดหวัง การเห็นคุณค่าสิ่งต่างๆ การจัดการความรู้สึกสมหวัง ผิดหวัง การให้กำลังใจตนเองและผู้อื่นและความพยายามสู่ความสำเร็จ 2) ด้านประสบการณ์ทางสังคม คือการนำประสบการณ์ต่าง ๆ ในสังคมมาประกอบการใช้ชีวิตและการทำงาน โดยสามารถ

ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สิทธิความเท่าเทียมในสังคม การยอมรับข้อผิดพลาดของตัวเองและผู้อื่น การแสดงความยินดีกับผู้อื่น และความเสียสละ 3) ด้านสุขภาพจิต คือการใช้สภาวะทางจิตใจควบคุมอารมณ์และการแสดงออก โดยไม่แสดงความทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็ก ๆ น้อยๆ การรู้จักรอคอย การสร้างความสุขให้กับตนเอง ความพอใจกับสิ่งที่มีอยู่ ความพยายามพัฒนาตนเองจากแรงขับภายใน การผ่อนคลายความเครียดภาวะกดดันด้วยการสร้างกำลังใจตนเองและคนรอบข้าง 4) ด้านเหตุผลทางจริยธรรม คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการแสดงความน้ำใจที่ผู้อื่นมีให้ การเคารพต่อวิบุณย์ของผู้อื่นเป็นวัฒนธรรมที่ควรยึดถือปฏิบัติ และยินดีที่รับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ 5) ด้านมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ สามารถรับรู้และทำใจยอมรับเหตุการณ์ต่างๆ ทั้งดีและร้าย การรู้จักตนเองด้วยการวิเคราะห์ความสามารถของตนเองและพิจารณางานที่เหมาะสม และการปฏิบัติตนอย่างมีเหตุและผล 6) ด้านความเชื่ออำนาจในตน คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากควรเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตัวเอง การรู้จักวางแผนล่วงหน้า และความภูมิใจในตนเองเมื่อได้ทำอย่างเต็มความสามารถ 7) ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากสร้างแรงบันดาลใจให้กับตัวเอง สร้างคุณค่าให้กับตนเองด้วยการศึกษาเรียนรู้และพัฒนาตนเอง และสร้างโอกาสให้กับตัวเองโดยไม่รอคอยวาสนา 8) ด้านทัศนคติ คุณธรรม และค่านิยม คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความเสียสละ การรู้จักลำดับความสำคัญ ความยุติธรรมในการประกอบอาชีพ และการแสดงพฤติกรรม ค่านิยมที่ดีที่สังคมยอมรับ และการมุ่งสู่ความสำเร็จ 9) ด้านพฤติกรรมพัฒนาสังคม คือการแสดงพฤติกรรมที่

เกิดจากการมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในสังคม ไม่สร้างปัญหาให้กับสังคม โดยปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม รวมถึงให้ความร่วมมือและปฏิบัติตามนโยบายของรัฐ และการร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์สังคม 10) ด้านพฤติกรรมของพลเมืองดี คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการให้ความเคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม เคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่มีต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ และสังคมโลก การมีเหตุผล ใจกว้าง และรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีคุณธรรม และจริยธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวัน ความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองการปกครอง 11) ด้านพฤติกรรมการทำงาน คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการมีความรู้หลายด้านมากกว่าอาชีพที่ทำ และพัฒนาตัวเองอยู่เสมอ การจัดสรรเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ มีสมดุลในชีวิตระหว่างเรื่องงานกับเรื่องส่วนตัวและเต็มใจกับทุกเรื่องที่ทำ การรู้จักลำดับความสำคัญของการทำงาน สามารถแยกแยะเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานได้ การปรับตัวให้เข้ากับบริบทของสังคม ความสามารถดึงความสามารถของคนในทีมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆ รอบตัว 12) ด้านพฤติกรรมของคนดีและคนเก่ง การแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการรู้ว่าตัวเองมีความสามารถแต่ไม่เคยเสียเวลาภูมิใจกับความสามารถของตนเอง ไม่อวดความสามารถที่แท้จริง และการสร้างคุณค่า มีศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข 13) ด้านพฤติกรรมสุขภาพ คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการรู้ว่าตัวเองมีความสามารถแต่ไม่เคยเสียเวลาภูมิใจกับความสามารถของตนเอง ไม่อวดความสามารถที่แท้จริง และการสร้างคุณค่า มีศักดิ์ศรี อยู่ร่วมกับสังคมอย่างมี

ความสุข 14) ด้านพฤติกรรมกรรมการขยันเรียนรู้ คือ การแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการใช้เวลาว่างในการอ่านข้อมูลข่าวสารเพื่อเพิ่มพูนความรู้ การศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมในหัวข้อที่สนใจทุกครั้ง เมื่อมีโอกาส และการหาโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้และมีประสบการณ์มากกว่า 15) ด้านจิตเชี่ยวชาญ คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ ความสามารถในการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามกำหนดเวลา และความสามารถในการทำงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด 16) ด้านจิตรู้สังเคราะห์ คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความสามารถสืบค้นและค้นหาข้อมูลใหม่ๆ ได้ สามารถคัดแยกข้อมูลได้อย่างถูกต้อง และสามารถทำการประเมินผล ติดตามและปรับปรุงแก้ไขงานถูกต้อง และตรงกับความต้องการ 17) ด้านจิตสร้างสรรค์ คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากความสามารถค้นหาแนวทางและพัฒนานิเวศการทำงานใหม่ๆ ได้ การเรียนรู้จากข้อผิดพลาดและนำมาปรับปรุงงาน ความสามารถปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เหมาะสมกับงาน 18) ด้านจิตรู้เคารพ คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการเปิดใจต้อนรับบุคคลได้หลากหลายกลุ่มโดยไม่มีอคติ การทำความรู้จักบุคคลจากหลากหลายวงการ เพื่อการทำงานที่กว้างขึ้น และแสดงความชื่นชมผู้อื่นด้วยความจริงใจ 19) ด้านจิตรู้จริยธรรม คือการแสดงพฤติกรรมที่เกิดจากการยอมรับตัวตนของตนเอง การรับรู้สิทธิและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ทั้งต่อตนเองและสังคม และประพฤติตนสอดคล้องกับสิ่งที่ยึดถือปฏิบัติ 20) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม คือการแสดงความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ความประพฤติดีและมีความรับผิดชอบ การปฏิบัติตามกฎระเบียบและวินัย มีความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง และรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง 21) ด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้ง

ทางค่านิยม คือความสามารถในการปรับวิถีชีวิตให้เข้ากับสถานประกอบการ มีความเสียสละ ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักประหยัด เคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเอง และจรรยาบรรณวิชาชีพ และ 22) ด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม คือมีความเมตตา กรุณา และช่วยเหลือผู้อื่น พิจารณาส่งต่างๆ ด้วยความยุติธรรมถูกต้อง ความตรงต่อเวลา ประพฤติตนตามหลักศาสนาและจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่นทั้งในการดำรงตนและการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ที่กำหนดคุณลักษณะด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Ethics and Moral) คือการพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ซึ่งสามารถสรุปเป็นคุณลักษณะทางจริยธรรมได้ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมด้านความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม และด้านการพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรมทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ วุชระ จิรจิตติกาลกิจ และจิระพี ทรัพย์แสนดี (2558) ที่พบว่า ปัจจัยจริยธรรมวารสารศาสตร์ (ETHICS) มีอิทธิพลสูงสุดต่อเสรีภาพหนังสือพิมพ์ไทย ซึ่งปัจจัยจริยธรรมวารสารศาสตร์ คือ ข้อจำกัดเสรีภาพ หนังสือพิมพ์ที่เกิดจากการละเมิดจริยธรรมวิชาชีพซึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยจะมีเสรีภาพเพียงใดจะขึ้นอยู่กับตัว นักหนังสือพิมพ์เองเป็นสำคัญว่าจะปฏิบัติหน้าที่สื่อตาม กรอบจริยธรรมได้ขนาดไหน สอดคล้องกับหลักปรัชญา วารสารศาสตร์ที่ระบุว่าในการปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน นั้น “จริยธรรม” จะเป็นแนวทางที่คอยกำกับและ

ควบคุม การใช้เสรีภาพของนักหนังสือพิมพ์ โดยตรงให้เป็นไป ตามบรรทัดฐานและพันธกิจวิชาชีพตามที่กำหนด สอดคล้องกับพสกานต์ บุญส่ง (2561) ที่พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายองค์กร ส่งผลต่อการนำเสนอข้อมูล สิทธิมนุษยชน ความรับผิดชอบ เคารพในสิทธิ ปกป้องเด็ก การให้พื้นที่สาธารณะและการสื่อสาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของ จุริพร กาญจนการุณ (2552) ที่พบว่าคุณธรรมจริยธรรม และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจธ.) มีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม มีการรับรู้เกี่ยวกับสังคมอยู่เย็นเป็นสุขอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และนักศึกษา มจธ. มีการให้ความหมายของคุณธรรมจริยธรรมทั้งส่วนที่เป็นนามธรรม และส่วนที่เป็นรูปธรรม ในแง่ประโยชน์ของคุณธรรมจริยธรรมนั้น กลุ่มนักศึกษาเห็นว่ามีประโยชน์เกิดขึ้นได้ทั้งส่วนตน และส่วนรวม ส่วนวิธีการสร้างให้เกิดสังคมคุณธรรมจริยธรรมนั้น นักศึกษาเห็นว่าทั้งวิธีปฏิบัติตนด้วยการแบ่งปัน และวิธีนำหลักคุณธรรมจริยธรรมมาใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมโครงการทางสังคม และสอดคล้องกับการศึกษาของพัชรี ฤงแก้ว และฉันทนา กล่อมจิตร (2554) ที่พบว่า ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะ ได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิตมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่สามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ สติปัญญา ประสบการณ์ทางสังคม และสุขภาพจิต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยที่ควรนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาสื่อสารมวลชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจจะพัฒนาเป็นหลักสูตรรายวิชาจริยธรรมทางสื่อสารมวลชน หรือกำหนดเป็นหัวข้อสำหรับการสอดแทรกในรายวิชาโดยให้กระจายไปในแต่ละชั้นปีทั้ง 4 ปี และสามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาเป็นคุณลักษณะจริยธรรมของนักศึกษาสื่อสารมวลชนให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี บริบทสังคม และเป็นนักสื่อสารมวลชนยุคใหม่ที่ต้องรับความต้องการของสถานประกอบการ ปรับตัวเข้ากับการทำงานในรูปแบบใหม่ที่แข่งขันกันด้วยความเร็ว แต่ต้องคงไว้ซึ่งความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ และสามารถให้ความรู้แก่สังคมได้

ส่วนการวิจัยในอนาคตควรศึกษาวิจัยต่อยอดที่เน้นเจาะลึกคุณลักษณะทางจริยธรรมเฉพาะกลุ่มวิชาชีพ เนื่องจากมีความแตกต่างไปตามบริบทของการทำงานในแต่ละอาชีพ โดยใช่วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) เพื่อให้ได้มาทั้งข้อมูลแบบเจาะลึกในแต่ละอาชีพ

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2557). *การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SME) ด้วย AMOS*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสามลดา.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). *กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

- จุรีพร กาญจนการุณ. (2552). คุณธรรม จริยธรรม และการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (มจร.). *วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม*. 1(1), 95-109.
- นงคณาถ ห่านวิไล. (2561). แนวทางการ เสริมสร้างจริยธรรมสื่อมวลชนไทย เชิงพุทธ บูรณาการ. *วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัย เกरिक*. 36(1), 135-155.
- พสุกันต์ บุญส่ง. (2561). ปัจจัยที่มีต่อการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณของสื่อออนไลน์ใน การ นำเสนอข่าวการละเมิดทางเพศเด็ก. (การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรนิเทศ ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- พัชรี ถุงแก้ว และฉันทนา กล่อมจิตร. (2554). ปัจจัยเชิงเหตุด้านจิตลักษณะที่ส่งผลต่อ พฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. 5(1), 80-88.
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2556). *การวิเคราะห์โมเดล สมการโครงสร้างด้วย AMOS*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชร จิรฐิติกาลกิจ และจิตระพี ทรัพย์แสนด. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเสรีภาพ หนังสือพิมพ์จากการรับรู้ของ นักหนังสือพิมพ์ไทย. *วารสารนิเทศศาสตร์*. 33(2), 1-20.
- สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ. (2559). *ข้อบังคับ ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพ หนังสือพิมพ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ พ.ศ.2559*. สืบค้นเมื่อ 25 กรกฎาคม 2560, จาก <http://www.presscouncil.or.th/>.
- อำนวยการ ท่องโปรง. (2560). การพัฒนาคนในระบบ การจัดการศึกษา. *วารสารดุซงู๊บัณฑิตทาง สังคมศาสตร์*. 7(2), 1-16.
- Hair, J. F. et al. (2010). *Multivariate Data Analysis: A Global Perspective*. Retrieved 25 July 2017, from [http:// staffweb.hkbu.edu.hk/vwschow/lect ures/ism3620 /rule.pdf](http://staffweb.hkbu.edu.hk/vwschow/lect ures/ism3620 /rule.pdf).

ผลการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้า และการติดยาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏในยุครีโมต

บุญเลี้ยง ทุมทอง¹, ประทวน วันนิจ², ฐิตวันต์ หงษ์กิตติยานนท์³

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

³คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

Email: boonleang4848@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าและการใช้ยาของนักศึกษาและเพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจทำนายภาวะซึมเศร้าและการใช้ยาของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจำนวน 749 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบคัดกรองภาวะซึมเศร้า แบบสอบถามประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความเชื่อมั่น 0.85 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมีความเชื่อมั่น 0.83 และแบบสอบถามการใช้ยา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษามีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 2) นักศึกษามีระดับอาการของภาวะซึมเศร้าโดยรวมอยู่ในระดับมีความผิดปกติแต่ยังไม่ถึงภาวะซึมเศร้า มีค่าเฉลี่ย 0.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 3) นักศึกษามีระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 4) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา (Y1) ได้แก่ ความสามารถของตนเองและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งพาตนเอง โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะซึมเศร้าของนักศึกษาได้ร้อยละ 76.88 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 3.70 5) ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การติดยาของนักศึกษา (Y2) ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบหลงทางจิตและรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งพาตนเอง โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการติดยาของนักศึกษาได้ร้อยละ 75.78 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 3.51

คำสำคัญ: ภาวะซึมเศร้า, นักศึกษา, ยา, การรับรู้ความสามารถของตนเอง

An Evaluation of Self-Efficacy Assessment for the Prevention of Depression and Facebook Addiction in Rajabhat University Students during the New Normal Era

Boonleang Thumthong¹, Pratoun Vannit², Thittavan Horngkitiyanon³

¹Faculty of Education, Surindra Rajabhat University

²Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

³Faculty of Nurse, Rambhai Barni Rajabhat University

Email: boonleang4848@hotmail.com

Abstract

The objectives of this research were to study the results of self-efficacy assessments for depression prevention and the use of Facebook among students, and to determine the predictor of depression as well as to determine how students use Facebook. The sample consisted of 749 students randomly selected using multiple steps method. The tools used to collect information include: 1) query depression screening via self-efficacy questionnaire at 0.85 reliability and 2) parenting model questionnaire at 0.83 reliability. Data were analyzed by descriptive statistics and multiple regression. The results were found that; 1) The students had a high level of self-efficacy with a mean of 4.02 and a standard deviation of 0.56; 2) The students had the overall level of depression symptoms were abnormal but did not have depression with a mean of 0.90 and standard deviation of 0.99; 3) The students had a moderate level of overall parenting style with a mean of 3.28 and a standard deviation of 0.75; 4) Good predictors for predicting depression among students (Y1) are: Self-efficacy and self-reliant parenting style It was able to collectively explain the variance of depression among the students of 76.88 percent with the standard deviation of the forecast of 3.70; and 5) Good predictors for forecasting student Facebook addiction (Y2) are: The punitive parenting style and the self-reliant parenting style in which the two were able to jointly explain the variance of students' Facebook addiction at 75.78 percent with a standard deviation of 3.51.

Keywords: Depression, Student, Facebook, Self-Efficacy.

บทนำ

การศึกษาในระดับอุดมศึกษา อาทิเช่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏจะเน้นการผลิตนักศึกษาให้มีคุณภาพ ให้เป็นคนดีและเป็นคนเก่ง เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ พัฒนาระบบการศึกษาที่หลากหลายและมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ชีวิตในมหาวิทยาลัยจึงเป็นช่วงที่มีความสุข สนุกสนานที่สุด เพราะอยู่ในวัยที่มีความสดใส มีพลังสมอง พลังใจ พลังกายในการพัฒนา ในสภาวะปัจจุบันคนที่เรียนเก่งไขว่จะประสบความสำเร็จในชีวิตเสมอไป องค์กรประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะเข้ามามีบทบาทต่อบุคคลคือ อารมณ์ แต่ละคนมีความสามารถในการใช้และการควบคุมอารมณ์ต่างกันและต้องการสังคม ต้องการมีสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่นๆ บุคคลแรกที่ต้องมีความสัมพันธ์ด้วยคือ พ่อแม่ ซึ่งมีบทบาทมากที่สุดในการจัดระเบียบทางสังคมแก่บุคคล หากบุคคลไม่ประสบความสำเร็จหรือมีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ราบรื่นมาตั้งแต่ต้น ก็จะส่งผลต่อการพัฒนาและปรับปรุงตนเองที่ดีไม่ได้ (ลิขิต กาญจนารักษ์, 2547 หน้า 125) การที่จะเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลอื่นและเป็นที่พึงประสงค์ของสังคมที่ช่วยให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างดีและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น ก็เริ่มจากสถาบันครอบครัว นั่นคือ การดูแลเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดูและความมุ่งหวังของพ่อแม่ นั่นสำคัญ รองลงมาคือสถานศึกษาที่ให้ การอบรมนอกเหนือไปจากบ้านคือ การสอนวิชาความรู้ต่าง ๆ ทั้งความรู้ทั่วไปและความรู้ทางวิชาชีพ

การศึกษาคือโอกาสและความท้าทายที่จะทำ ให้เด็กและเยาวชนของเราได้เรียนรู้สนองความต้องการของตนเองและฉลาดรอบด้านมากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 หน้า 21) โดยปัญหาทางสุขภาพจิตและการเจ็บป่วยทางจิตเกิดจากหลายสาเหตุและมีปัจจัยหลาย

ประการ ที่นำไปสู่การเจ็บป่วยทางจิต มนุษย์ไม่สามารถเลือกชาติกำเนิดเผ่าพันธุ์และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับพื้นฐานกำเนิดของตนได้ มีบุคคลในสังคมต้องตกอยู่ในสภาวะเสี่ยงต่อปัญหาทางสุขภาพจิตที่ต้องการการสนับสนุนดูแล หลายกลุ่ม เช่น เด็ก วัยรุ่น สตรี ผู้ป่วยทางด้านร่างกายและผู้สูงอายุ เป็นต้น การดูแลช่วยเหลือบุคคลเหล่านี้ให้สามารถเผชิญสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น การพัฒนาความเข้มแข็งของจิตใจและการปรับตัว ตลอดจนการให้คำแนะนำการสอนวิธีการปรับตัว การดูแลตนเองด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต จะช่วยให้ผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงสามารถพัฒนาความเข้มแข็งและสามารถปรับตัวในครอบครัวในสังคม ตลอดจนการทำงานและการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์แก่สังคม นอกจากนั้นนักวิจัยพบว่า ปัจจัยทางด้านสภาพการเลี้ยงดูส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านชีวิตวิทยาของมนุษย์และการเรียนรู้ เป็นที่ทราบกันดีว่าวัยที่สำคัญ ต่อการเรียนรู้ของมนุษย์คือ สมอง (คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2560 หน้า 53) โดยพบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าที่สุด คือ การครุ่นคิด รองลงมาคือ เหตุการณ์ในชีวิตเชิงลบและความเครียด ตามลำดับ และการสนับสนุนทางสังคมและทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีอิทธิพลทางอ้อมในทางลบกับภาวะซึมเศร้า (กาญจนา สุทธิเนียม และอุบล สุทธิเนียม, 2563 หน้า 44)

วัยรุ่นในปัจจุบันเติบโตมาในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมไปถึงการใช้อินเทอร์เน็ต วัยรุ่นใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสาร และเป็นช่องทางในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง จากการสำรวจการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศของเด็กและเยาวชนในประเทศไทยพบว่า กลุ่มที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตมากที่สุด เป็นกลุ่มที่อยู่

ในช่วงอายุ 15 - 19 ปี โดยมีการใช้งานอินเทอร์เน็ต 10 - 12 ชั่วโมงต่อวัน (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2561 หน้า 12; สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560 หน้า 135) ซึ่งการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่มากเกินไปอาจนำไปสู่การเสพติดอินเทอร์เน็ตได้ และส่งผลกระทบในหลายด้าน ได้แก่ 1) ผลกระทบต่อตัววัยรุ่นเอง วัยรุ่นที่มีการเสพติดอินเทอร์เน็ตจะมีปัญหาทั้งทางด้านสุขภาพกาย เช่น ปวดตา ปวดหลัง ปวดศีรษะ และอ่อนเพลีย เป็นต้น ปัญหาทางด้านจิตใจ เช่น ภาวะซึมเศร้า มีความคิดฆ่าตัวตาย และมีโรคร่วมทางจิตเวช (เช่น โรคย้ำคิดย้ำทำ โรคสมาธิสั้น) เป็นต้น นอกจากนี้อาจส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านศึกษา เช่น ขาดเรียน ผลการเรียนไม่ดี 2) ผลกระทบต่อครอบครัว การที่วัยรุ่นใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับอินเทอร์เน็ตแทนการมีกิจกรรมกับครอบครัว ทำให้เกิดการทะเลาะเบาะแว้งในครอบครัวได้ (ลลิตา วงศ์แก้วประจักษ์ และคณะ, 2563 หน้า 97)

ประกอบกับผลจากการประชุมของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันอังคารที่ 7 เมษายน 2563 มีมติให้เลื่อนเปิดเทอมจากวันที่ 16 พฤษภาคม เป็นวันที่ 1 กรกฎาคม 2563 เนื่องด้วยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่อาจส่งผลกระทบในหลายด้านทั้งต่อตัวเด็ก ผู้ปกครองไปจนถึงครูและโรงเรียน ด้วยเหตุผลและความจำเป็น ดังกล่าวกระทรวงศึกษาธิการ จึงกำหนดแนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์วิกฤตโควิด-19 ตามแนวคิด “การเรียนรู้สู่การศึกษา สถานศึกษาอาจหยุดได้ แต่การเรียนรู้หยุดไม่ได้” ในทุกระดับชั้นและทุกประเภทการศึกษาทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา การศึกษาเอกชน และอุดมศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 หน้า 14) ซึ่งมีผลกระทบให้กับผู้เรียนเหนื่อยล้าและเบื่อหน่ายกับการเรียน เนื่อง

ต้องมีการเรียนชดเชยเวลาที่ขาดหายไป ทำให้ต้องเรียนนานขึ้นในแต่ละวัน ทำให้เหนื่อยล้าและเบื่อหน่ายต่อการเรียน และการสลับวันมาเรียน ทำให้ต้องเรียนทั้ง Onsite, On air และ On hand ซึ่งทำให้มีการบ้านมากขึ้น ทำให้เหนื่อยล้าและเบื่อหน่าย

การวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้มองเห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าและการติดเพซบุ๊กของนักศึกษาในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในยุควิถีใหม่เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งและมีความจำเป็นสำหรับการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองของนักศึกษาในยุควิถีใหม่ อันจะเป็นนำผลการประเมินเพื่อเสนอต่อผู้บริหารและประธานสาขาของนักศึกษาในการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่นักศึกษาให้ได้มากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเอง, ภาวะซึมเศร้า, รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู และการติดเพซบุ๊กของนักศึกษา
2. เพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจทำนายภาวะซึมเศร้าและการติดเพซบุ๊กของนักศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากร คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เรียนในปีการศึกษา 2563 และมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในภาคการศึกษาที่ 1/2563 จากเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏที่มีความร่วมมือในการพัฒนาบัณฑิตสมรรถนะสูงร่วมกันประกอบด้วยนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi stage random sampling) รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เก็บแบบสอบถามมาทั้งสิ้น 749 คน คิดเป็นร้อยละ 93.62

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามเพื่อคัดกรองโรคซึมเศร้า ดัดแปลงจากกรมสุขภาพจิต เพื่อประเมินภาวะซึมเศร้ามีข้อคำถามจำนวน 9 ข้อ (9Q) ของภาคจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ แบบสอบถามประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองจำนวน 16 ข้อ แบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .85 แบบสอบถามรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูจำนวน 24 ข้อเป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น .83 และแบบสอบถามการใช้เฟซบุ๊กของ BERGEN(2011) จำนวน 6 ข้อเป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย ขออนุญาตเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนอย่างละเอียดในการเก็บข้อมูลและประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่ระหว่างก่อนสอบปลายภาคและหลังสอบปลายภาคเรียน 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 800 คน ได้กลับคืน 749 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 93.62

4. สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ คือ ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป G*Power และ SPSS/FW(Statistics Package for the Social Sciences for Windows) วิเคราะห์ดังนี้

4.2.1 ข้อมูลส่วนบุคคลใช้การวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2.2 วิเคราะห์ระดับของภาวะซึมเศร้า, การรับรู้ความสามารถของตนเองด้วยและระดับการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)

4.2.4 ค่าสหสัมพันธ์ภายในตัวพยากรณ์ และตัวเกณฑ์โดยใช้สูตรหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน(Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4.2.5 ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (R) และค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวพยากรณ์ (β, σ)

4.2.6 คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ภาวะซึมเศร้าและการติดเฟซบุ๊กของนักศึกษา(ที่ประเมินว่าติดจากแบบประเมินของ BERGEN, 2011) และค่าคงที่เพื่อสร้างสมการพยากรณ์โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ(Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise

4.2.7 สร้างสมการพยากรณ์ภาวะซึมเศร้าและการติดเฟซบุ๊กของนักศึกษาทั้งในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 583 คน คิดเป็นร้อยละ 77.17 และเพศชายจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนในชั้นปีที่ 2 จำนวน 578 คน คิดเป็นร้อยละ 77.17 รองลงมาคือ ชั้นที่ 3 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 22.43 และชั้นปี 1, 4

และ 5 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 35.11 รองลงมาคืออยู่ในสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 31.51 สังกัดคณะครุศาสตร์ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 สังกัดคณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 7.08 และสังกัดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเป็นโรคซึมเศร้า จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 50.47 มีนักศึกษาในกลุ่มติดเฟสบุ๊ค จำนวน 435 คน คิดเป็นร้อยละ 58.78 และพบว่า นักศึกษาเป็นโรคซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟสบุ๊ค จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 30.84 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามีอายุเฉลี่ย 20.17 ปี และมีเกรดเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.29

2. กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีภาวะซึมเศร้าและการติดเฟสบุ๊คส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 72.61 และเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 27.39 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เรียนในชั้นปีที่ 2 จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 82.38 รองลงมาคือ ชั้นที่ 3 จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 17.62 และกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มีภาวะซึมเศร้าและการติดเฟสบุ๊คส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 33.48 รองลงมาคืออยู่ในสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30 สังกัดคณะครุศาสตร์ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 22.17 สังกัดคณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.13 และสังกัดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 3.91 ตามลำดับ รายละเอียดดังในตาราง 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มนักศึกษาที่มีภาวะซึมเศร้าและการติดเฟสบุ๊ค

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	
	(N=231)	ร้อยละ
1. เพศ	230	100.00
ชาย	63	27.39
หญิง	167	72.61
2. ระดับชั้นปี	231	100.00
ปี 2	187	82.38
ปี 3	40	17.62
3. คณะที่สังกัด	230	100.00
ครุศาสตร์	51	22.17
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	77	33.48
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	72	31.30
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	9	3.91
คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร	21	9.13

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.
อายุเฉลี่ย	20.12	0.97
เกรดเฉลี่ยสะสม	3.26	0.37

3. นักศึกษามีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 อันดับแรกคือ นักศึกษาเชื่อมั่นว่าตัวเองมีค่าขึ้นเมื่อสามารถดูแลตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 รองลงมาคือนักศึกษามั่นใจว่า ถึงแม้จะซึมเศร้าก็สามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพดีได้ มีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .79 และนักศึกษาเชื่อมั่นว่าป้องกันภาวะซึมเศร้าโดยจะพยายามทำให้ตัวเองไม่อยู่ว้าง ด้วยการทำสิ่งที่ชอบ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .81 ตามลำดับ และข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือ นักศึกษาเชื่อมั่นว่าสามารถออกกำลังกายได้เมื่อมีอาการเบื่อหน่ายท้อแท้ มีค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97

4. นักศึกษามีระดับอาการของภาวะซึมเศร้าโดยรวมอยู่ในระดับมีความผิดปกติแต่ยังไม่มีภาวะซึมเศร้า มีค่าเฉลี่ย 0.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 อันดับแรกคือ หลับยากหรือหลับๆตื่นๆหรือหลับมากไป มีค่าเฉลี่ย 1.98

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .78 รองลงมาคือ เบื่อไม่สนใจอยากทำอะไร มีค่าเฉลี่ย 1.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และเบื่ออาหารหรือกินมากเกินไป มีค่าเฉลี่ย 1.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .76 และข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือ การคิดทำร้ายตนเอง หรือคิดว่าถ้าตายไปคงจะดี มีค่าเฉลี่ย 1.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ตามลำดับ

5. นักศึกษามีระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, SD = 0.75) และพิจารณาเป็นแต่ละระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพบว่า นักศึกษามีรูปแบบอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับปานกลางคือ แบบให้เหตุผล แบบลงโทษทางจิต และแบบควบคุม ($\bar{X} = 3.21$, SD = 0.62, ($\bar{X} = 2.58$, SD = 0.95), ($\bar{X} = 3.23$, SD = 0.82) และนักศึกษามีรูปแบบอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับมากที่สุดคือ แบบรักสนับสนุน และแบบพึ่งพาตนเอง ($\bar{X} = 3.51$, SD = 0.70, ($\bar{X} = 3.85$, SD = 0.63) ตามลำดับ รายละเอียดดังในตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษา

รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. แบบรักสนับสนุน	3.52	0.70	มาก
2. แบบให้เหตุผล	3.21	0.64	ปานกลาง
3. แบบลงโทษทางจิต	2.58	0.95	ปานกลาง
4. แบบควบคุม	3.23	0.82	ปานกลาง
5. แบบพึ่งพาตนเอง	3.85	0.63	มาก
ระดับการอบรมเลี้ยงดูโดยรวม	3.28	0.75	ปานกลาง

6. นักศึกษาที่มีภาวะซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟซบุ๊ก มีระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, SD = 0.74) และพิจารณาเป็นแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพบว่า นักศึกษามีรูปแบบอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับปานกลางคือ แบบให้เหตุผล แบบลงโทษทางจิต และแบบควบคุม ($\bar{X} = 3.38$, SD = 0.63,

($\bar{X} = 2.94$, SD = 0.97), ($\bar{X} = 3.41$, SD = 0.76) และนักศึกษามีรูปแบบอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับมากที่สุดคือ แบบรักสนับสนุน และแบบพึ่งพาตนเอง ($\bar{X} = 3.57$, SD = 0.70, ($\bar{X} = 3.88$, SD = 0.65) ตามลำดับ รายละเอียดดังในตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาที่มีภาวะซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟซบุ๊ก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาแบบรักสนับสนุน	3.57	0.70	มาก
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาแบบให้เหตุผล	3.38	0.63	ปานกลาง
3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาแบบลงโทษทางจิต	2.94	0.97	ปานกลาง
4. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาแบบควบคุม	3.41	0.76	ปานกลาง
5. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของนักศึกษาแบบพึ่งพาตนเอง	3.88	0.65	มาก
ระดับการอบรมเลี้ยงดูโดยรวม	3.44	0.74	ปานกลาง

7. ผลการวิเคราะห์โดยการดึงตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ออกจากสมการถดถอยทีละตัวแปรจนถึงที่สุดพบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา (Y_1) ได้แก่ ความสามารถของตนเอง (X_7) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งพาตนเอง (X_{12}) ตามลำดับ

โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของภาวะซึมเศร้าของนักศึกษาได้ร้อยละ 76.88 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 3.70 รายละเอียดดังในตาราง 4

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (SE_{est}) ค่าทดสอบเอฟของตัวพยากรณ์ (F) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (b) ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ (SE_b) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน (β) ค่าทดสอบทีของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่เข้าสมการการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนที่พยากรณ์ภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา (Y_1)

ตัว พยากรณ์	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ				ค่าน้ำหนักตัวพยากรณ์				
	r	R^2	SE_{est}	F	b	SE_b	β	t	อันดับที่
X_7 (ความสามารถของ ตนเอง)	.38	.85	3.74	47.64**	-0.21	0.04	-0.34	-5.78**	1
X_{12} (แบบพึ่งพาตนเอง)	.41	.77	3.70	27.42**	-0.96	0.38	-0.15	-2.52*	2
a	-	-	-	-	30.46	1.83	-	.	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการพยากรณ์ที่สามารถทำนายภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา โดยใช้คะแนนดิบคือ

$$Y_1 = 30.46 - 0.21X_7 - 0.96X_{12}$$

สมการพยากรณ์ที่สามารถทำนายภาวะซึมเศร้าของนักศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐานคือ

$$Z_1' = -0.34Z_7 - 0.15Z_{12}$$

8. ผลการวิเคราะห์โดยการดึงตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ออกจากสมการถดถอยทีละตัวแปรจนถึงที่สุดพบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการ

พยากรณ์การติดเฟกซ์บุคของนักศึกษา (Y_2) ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบลงโทษทางจิต (X_{10}) และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบพึ่งพาตนเอง (X_{12}) ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ โดยสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการติดเฟกซ์บุคของนักศึกษาได้ร้อยละ 75.78 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 3.70 รายละเอียดดังในตาราง 5

ตารางที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ(R)ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์(R^2) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์(SE_{est}) ค่าทดสอบเอฟของตัวพยากรณ์(F) ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย(b) ค่าคลาดเคลื่อนมาตรฐานสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์(SE_b) ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐาน(β) ค่าทดสอบทีของค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยที่เข้าสมการการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอนที่พยากรณ์พฤติกรรมการติดเฟซบุ๊กของนักศึกษา(Y_2)

ตัว พยากรณ์	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ				ค่าน้ำหนักตัวพยากรณ์				
	r	R^2	SE_{est}	F	b	SE_b	β	t	อันดับที่
X_{10} (ลงโทษทางจิต)	.38	.78	2.53	22.44**	0.89	0.30	0.22	2.96**	1
X_{12} (แบบพึ่งพาตนเอง)	.39	.76	2.50	16.98**	0.83	0.36	0.14	2.31*	2
a	-	-	-	-	13.54	1.41	-	9.62**	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการพยากรณ์ที่สามารถทำนายการติดเฟซบุ๊กของนักศึกษา โดยใช้คะแนนดิบ คือ

$$Y_2 = 13.54 + 0.89X_{10} + 0.83X_{12} \text{ และ}$$

สมการพยากรณ์ที่สามารถทำนายการติดเฟซบุ๊กของนักศึกษา โดยใช้คะแนนมาตรฐาน คือ

$$Z_2' = 0.22Z_{10} + 0.14Z_{12}$$

อภิปรายผล

ผลจากการประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าและการติดเฟซบุ๊กของนักศึกษามีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 583 คน คิดเป็นร้อยละ 77.17 และเพศชายจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่เรียนในชั้นปีที่ 2 จำนวน 578 คน คิดเป็นร้อยละ 77.17 รองลงมาคือ ชั้นที่ 3 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 22.43 และชั้นปี 1, 4

และ 5 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.40 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 263 คน คิดเป็นร้อยละ 35.11 รองลงมาคืออยู่ในสังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 31.51 สังกัดคณะครุศาสตร์ จำนวน 179 คน คิดเป็นร้อยละ 23.90 สังกัดคณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 7.08 และสังกัดคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเป็นโรคซึมเศร้า จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 50.47 มีนักศึกษากลุ่มติดเฟซบุ๊กจำนวน 435 คน คิดเป็นร้อยละ 58.78 และพบว่า นักศึกษาเป็นโรคซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟซบุ๊ก จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 30.84 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษามีอายุเฉลี่ย 20.17 ปี และมีเกรดเฉลี่ยสะสมเท่ากับ 3.29 ทั้งนี้เนื่องมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้เปิดภาคเรียนช้ากว่าที่กำหนด 1 เดือนจากปกติจะเปิดเทอมต้นเดือนมิถุนายน 2563 โดยมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ได้กำหนดให้เปิดเทอมในต้นเดือนกรกฎาคม

2563 และยังมีระบบการรักษาระยะห่างทางสังคมอยู่ห่างจากผู้อื่น 1-2 เมตร การหลีกเลี่ยงการสัมผัส การปรับเวลาเรียน สลับวันเรียน การลดเวลากิจกรรม การงดเรียนบางรายวิชาเรียนที่บ้าน การจัดระบบคิว การใช้ภาชนะแยกส่วนตัว ไม่ไปพื้นที่เสี่ยง การกักกันตัวเองและการกักกันโรค ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ และมีการจัดเตรียมสถานที่ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องประชุม ห้องทำกิจกรรม ห้องดนตรี ห้องนั่งพัก ห้องสุขา พื้นที่โล่ง ลานกิจกรรม สนามกีฬา ลิฟต์ บันได โรงอาหาร หอพัก ให้มีระบบระบายอากาศถ่ายเทได้สะดวก ทำความสะอาดพื้นที่ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในห้องปฏิบัติการ ทำความสะอาดอาคารเรียน อาคารอื่น ๆ รวมถึงอุปกรณ์ภายในตัวอาคารหอพักนักศึกษา เช่น ลูกบิดประตูราวบันได สวิตช์ไฟ และปุ่มกดลิฟต์ ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อโรคทุก 2 ชั่วโมง ลดความแออัดของการอยู่รวมกัน วิชาบรรยายให้จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ทุกรายวิชาผ่านระบบ LMS System(จำกัดรูปแบบระบบ) ควบคุมรายวิชาลดจำนวนห้องเพื่อลดความแออัดและสร้าง Teaching Team. ซึ่งจัดให้สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดนโยบายการเรียนการสอนออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย อันได้แก่ DLTV โปรแกรมออนไลน์(Zoom, Google Meet, Microsoft Team) สื่อการเรียนการสอนแบบ Offline การจัดการเรียนการสอนผ่านการถ่ายทอดสด(LIVE) เป็นต้น โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมของผู้เรียนในทุกประเภทและระดับการศึกษา เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนมากยิ่งขึ้น หรืออาจนำหลักการ 4 on มาประยุกต์ใช้ อันได้แก่ online, on air, on hand และ on site ซึ่งอาจทำให้นักศึกษากลุ่มหนึ่งเรียนที่บ้านอาจทำให้ติดโซเชียลและอาจมีภาวะซึมเศร้าอยู่ส่วนหนึ่ง โดยข้อมูลจาก

การศึกษาที่พบว่านักศึกษาเป็นโรคซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟซบุ๊ก จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 30.84 ซึ่งมีจำนวนมากนั้นมีความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการศึกษาของลลิตา วงศ์แก้ว ประจักษ์และคณะ(2564 หน้า 96) ที่พบว่า ภาวะซึมเศร้ามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเสพติดอินเทอร์เน็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_s = .42$, $p < .001$)

2. นักศึกษามีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 อันดับแรกคือ นักศึกษาเชื่อมั่นว่าตัวเองมีค่าขึ้นเมื่อสามารถดูแลตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 รองลงมาคือ นักศึกษามั่นใจว่า ถึงแม้จะซึมเศร้าก็สามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพดีได้ มีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .79 และนักศึกษาเชื่อมั่นว่าป้องกันภาวะซึมเศร้าโดยจะพยายามทำให้ตัวเองไม่อยู่ว่าง ด้วยการทำสิ่งที่ชอบ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .81 ตามลำดับ และข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือ นักศึกษาเชื่อมั่นว่าสามารถออกกำลังกายได้เมื่อมีอาการเบื่อหน่ายท้อแท้ มีค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษามีความเชื่อหรือการรับรู้ว่า กิจกรรมหรือพฤติกรรมที่ตนเองกระทำนั้น สามารถนำไปสู่การกระทำทั้งทางบวกนั้นก็คือ ถ้าคาดคะเนของบุคคลว่าถ้ากระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ตนเองคาดหวังไว้(Bandura, 1997 หน้า 124) ซึ่งการได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ นั้นสามารถทำให้นักศึกษาคาดการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้น โดยอาศัยการตัดสินใจ ความเชื่อ ในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำได้แค่ไหน โดยขึ้นอยู่ กับ ระดับ ความเชื่อในความสามารถ ความเข้มแข็งหรือความเชื่อมั่นในความสามารถและความเป็นสากล โดยการตัดสินใจ

ความสามารถของตนเองนี้จะต้องผ่านกระบวนการในการเรียนรู้โดยการสังเกต กระบวนการใส่ใจ การเก็บจำ การกระทำ กระบวนการตั้งใจ กระบวนการรู้คิดคือบุคคลจะมี คิด คัดเลือก ชั่งน้ำหนัก และบูรณาการข้อมูลจาก แหล่งต่าง ๆ ทั้ง 4 แหล่งคือประสบการณ์ตรง การสังเกตจากตัวแบบ การมีแรงจูงใจจากการชักจูงหรือการมีการเตรียมพร้อมที่ดี มีทักษะได้แก่ ความตั้งใจ ความจำ การอ้างอิงถึง และการบูรณาการ เพื่อการสร้างโมโนทัศน์เรื่องความสามารถของตนเองและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ ที่จะกระทำการสิ่งนั้นๆได้(วิลาสลักสัน ชั่ววัลลี, 2547 หน้า 107)

3. นักศึกษามีระดับอาการของภาวะซึมเศร้า โดยรวมอยู่ในระดับมีความผิดปกติแต่ยังไม่มีภาวะซึมเศร้า มีค่าเฉลี่ย 0.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 อันดับแรกคือ หลับยาก หรือหลับๆตื่นๆหรือหลับมากไป มีค่าเฉลี่ย 1.98 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .78 รองลงมาคือ เบื่อไม่สนใจอยากทำอะไร มีค่าเฉลี่ย 1.93 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และเบื่ออาหารหรือกินมากเกินไป มีค่าเฉลี่ย 1.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .76 และข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือ การคิดทำร้ายตนเอง หรือคิดว่าถ้าตายไปคงจะดี มีค่าเฉลี่ย 1.32 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนทุกระดับให้จัดจำนวนนักศึกษาทั้งในและนอกห้องเรียน/ห้องปฏิบัติการ ให้สามารถเว้นระยะห่างของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และมีมาตรการคัดกรองเบื้องต้น การตรวจวัดไข้ มีจุดคัดกรองอุณหภูมิ การให้คำแนะนำเป็นรายบุคคล และการหาหน้ากากอนามัยมาให้ทุกคนใช้ก่อนเข้ามหาวิทยาลัย นอกจากนี้เหตุผลที่นักศึกษามีระดับอาการของภาวะซึมเศร้าโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

อาจเกิดจากการไม่อยากปฏิบัติกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ แต่ยังสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ หลีกเลี้ยงหรือผ่อนผันในกิจกรรมต่าง ๆ ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นพึ่งพาผู้อื่นมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์จากคำถามปลายเปิดว่านักศึกษามีวิธีแก้ภาวะซึมเศร้า โดย การไม่ได้อยู่คนเดียว หากิจกรรมทำ เช่น เล่นเกม ดูหนัง ไปกิน ฟังเพลง เล่นกีฬาไปกิน ไปเที่ยว ออกกำลังกาย ปรีกษาแพทย์ หากคนที่ไว้ใจระบายความในใจ และนอนพักผ่อน ซึ่งเป็นทางออกที่ดี เนื่องจากตอนนี้สถานการณ์ความเครียดของนักศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นักศึกษาได้รับข้อมูลจากมหาวิทยาลัยในการจัดการเรียนการสอนที่จะเกิดขึ้นเพื่อให้มีการตื่นตัวเตรียมรับมือกับเหตุการณ์ในระดับหนึ่งแล้วและไม่เกินความสามารถที่เราจะแก้ไขได้ ไม่ทำให้นักศึกษารู้สึกหนักใจเป็นเรื่องที่หนักหนาสาหัสเกินกำลังทรัพยากรที่มีอยู่ หรือเกินความสามารถที่เราจะแก้ไขได้ ไม่ทำให้นักศึกษารู้สึกหนักใจและเป็นทุกข์กระบวนการใจ ซึ่งอาจเกิดขึ้นพร้อมกับความรู้สึกว่าตนเองว่าจะไม่ได้ได้รับอันตรายในมาเรียนในภาคเรียนที่ 1/2563 ในมหาวิทยาลัยได้ อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน ใจเย็น จะมีความเครียดน้อยกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย เอาจริงเอาจังกับชีวิต และใจร้อน อาจรวมถึงบุคลิกภาพเดิมของแต่ละบุคคลที่รู้สึกว่าตนเองมีคนคอยให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา เช่น คณาจารย์ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง มีเพื่อนสนิทที่รักใคร่ และไว้วางใจกันได้ ก็จะมีมีความเครียดน้อยกว่าคนที่อยู่โดดเดี่ยวตามลำพัง

4. นักศึกษามีระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28, SD = 0.75$) และพิจารณาเป็นแต่ละระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพบว่า นักศึกษามีรูปแบบอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับปานกลางคือ แบบให้เหตุผล แบบลงโทษ

ทางจิต และแบบควบคุม ($\bar{X}=3.21$, $SD=0.62$, ($\bar{X}=2.58$, $SD=0.95$), ($\bar{X}=3.23$, $SD=0.82$) และนักศึกษามีรูปแบบอบรมอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับมากคือ แบบรักสนับสนุน และแบบพึ่งพาตนเอง ($\bar{X}=3.51$, $SD=0.70$, ($\bar{X}=3.85$, $SD=0.63$) ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครอง นักศึกษาใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูนักศึกษามาตั้งแต่เด็กโดยการเปิดโอกาสให้ได้กระทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้ด้วยตนเอง ภายใต้คำแนะนำ และฝึกฝนของบิดามารดาหรือผู้เลี้ยงดูอื่นๆ ซึ่งจะทำให้เด็กช่วยตนเองได้เร็ว และไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นมากและนานจนเกินไป (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2528 หน้า 135)

5. และเมื่อพิจารณานักศึกษาเฉพาะกลุ่มที่มีภาวะซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟกซ์บุคมีระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.44$, $SD=0.74$) และพิจารณาเป็นแต่ละรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูพบว่า นักศึกษามีรูปแบบอบรมอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับปานกลางคือ แบบให้เหตุผล แบบลงโทษทางจิต และแบบควบคุม ($\bar{X}=3.38$, $SD=0.63$, ($\bar{X}=2.94$, $SD=0.97$), ($\bar{X}=3.41$, $SD=0.76$) และนักศึกษามีรูปแบบอบรมอบรมเลี้ยงดูมาที่มีระดับมากคือ แบบรักสนับสนุน และแบบพึ่งพาตนเอง ($\bar{X}=3.57$, $SD=0.70$, ($\bar{X}=3.88$, $SD=0.65$) ตามลำดับ ซึ่งมีผลการประเมินเหมือนกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือ มีระดับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, $SD=0.75$) ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏผู้เรียนเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มาจากพื้นที่ของตนเองในแต่ละจังหวัดซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน ใจเย็น จึงมีความเครียดน้อยกว่าคนที่มองโลกในแง่ร้าย เอาจริงเอาจังกับชีวิต และใจร้อน อาจารย์รวมถึง

บุคลิกภาพของนักศึกษาเดิมของแต่ละบุคคลที่รู้สึกว่าคุณเองมีคนคอยให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา เช่น คณาจารย์ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง มีเพื่อนสนิทที่รักใคร่ และไว้วางใจกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวราภรณ์ รักวิจัย(2535 หน้า 65) ที่กล่าวว่า พ่อแม่เป็นบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดีตามหน้าที่ของพ่อแม่ที่ดีนั้น นอกจากจะให้การอบรมเลี้ยงดูแล้วต้องให้ความรัก ความเอาใจใส่ จัดประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมที่จะช่วยให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทุก ๆ ด้าน เพื่อเขาจะเติบโตและสามารถเผชิญความเปลี่ยนแปลงของสังคมสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งพ่อแม่หรือผู้เลี้ยงดูหลักในครอบครัวเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมประสบการณ์ให้แก่เด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลจากการประเมินข้อมูลในครั้งนี้พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 583 คน คิดเป็นร้อยละ 77.17 และเพศชายจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 22.16 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เรียนในชั้นปีที่ 2 จำนวน 578 คน คิดเป็นร้อยละ 77.17 รองลงมาคือ ชั้นที่ 3 จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 22.43 มีนักศึกษาเป็นโรคซึมเศร้า จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 50.47 มีนักศึกษากลุ่มติดเฟกซ์บุคจำนวน 435 คน คิดเป็นร้อยละ 50.47 และพบว่า นักศึกษาเป็นทั้งโรคซึมเศร้าและกลุ่มติดเฟกซ์บุค จำนวน 231 คน คิดเป็นร้อยละ 30.84 โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม นักศึกษา อาทิเช่น สำนักกิจการนักศึกษาควรมีคณะทำงานปฏิบัติการดูแลนักศึกษาและบุคลากรที่ได้รับการวินิจฉัยว่าเป็นกลุ่มที่เป็นภาวะโรค

ซึมเศร้าซึ่งมีจำนวนสัดส่วนค่อนข้างมาก โดยคณาจารย์และนักวิชาการในหน่วยงานควรให้ความสำคัญศึกษาวิจัยเชิงลึกที่เกี่ยวกับปัญหาภาวะโรคซึมเศร้าของนักศึกษาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปสู่การป้องกันและแก้ไขในสถานการณ์แวดล้อมความเป็นอยู่จริง เพื่อให้ระดับของภาวะซึมเศร้าของนักศึกษาลดลง มิใช่เป็นเพียงการวิจัยเพื่อการศึกษาเท่านั้น

1.2 นักศึกษามีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.02 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 อันดับแรกคือ นักศึกษาเชื่อมั่นว่าตัวเองมีค่าขึ้นเมื่อสามารถดูแลตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย 4.34 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 รองลงมาคือ นักศึกษามั่นใจว่า ถึงแม้จะซึมเศร้าก็สามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพดีได้ มีค่าเฉลี่ย 4.16 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .79 และนักศึกษาเชื่อมั่นว่าป้องกันภาวะซึมเศร้าโดยจะพยายามทำให้ตัวเองไม่อยู่ว้าง ด้วยการทำสิ่งที่ชอบ 4.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .81 ตามลำดับ และข้อที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือ นักศึกษาเชื่อมั่นว่าสามารถออกกำลังกายได้เมื่อมีอาการเบื่อหน่ายท้อแท้ มีค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 ดังนั้นคณะต่าง ๆ ควรกิจกรรมการสร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับบัณฑิตในการสร้างเสริมและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างต่อเนื่องให้ครอบคลุมทั้ง 5 ด้านคือ ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพ ด้านความรักและศรัทธาในวิชาชีพ ด้านคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพ ด้านบทบาทหน้าที่ของความเป็นบัณฑิต และด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพแต่ละสาขา ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย

1.3 ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการประเมินผลการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าและความเครียดของ

นักศึกษา เพื่อนำผล ประเมินไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนนักศึกษาของคณะต่างๆในยุควิถีใหม่ของมหาวิทยาลัยกลุ่มราชภัฏ โดยคณะผู้บริหาร/ผู้ที่เกี่ยวข้องอาจนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางการสร้างเสริม/หาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่นักศึกษา โดยกำหนดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะความเป็นบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมในยุควิถีใหม่ที่เกิดขึ้นจากโควิด-19

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการติดตามประเมินผลการรับรู้ความสามารถของตนเองเพื่อป้องกันภาวะซึมเศร้าและความเครียดของนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นๆต่อไปเป็นระยะๆ เพราะภาวะซึมเศร้าต้องใช้ระยะเวลาติดตามความคงทนในการติดตามประเมินเพื่อให้การรักษาอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าหรือความเครียดของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในช่วงสถานการณ์โควิดในช่วงการเรียนการสอนแบบออนไลน์

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อติดเฟกซ์บุคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.4 ควรวิจัยปรับปรุงแบบประเมินเพิ่มเติมในส่วนของการบริหารเวลา และการฝึกการใช้เวลาว่างเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ และนำไปใช้กับกลุ่มนักศึกษาในพื้นที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา สุทธิเนียม และอุบล สุทธิเนียม. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะซึมเศร้าของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. *วารสารพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 34(3), 43-65.

- คณะวิทยาการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2560). *บทวิเคราะห์แนวทางการจัดทำข้อเสนอทิศทางการเรียนรู้สำหรับเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2563, จาก <http://www.nso.go.th/sites/2017/Lists/Activity/Attachments/120/A24-05-60.pdf>.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2528). *ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ลลิตา วงศ์แก้วประจักษ์และคณะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและภาวะซึมเศร้ากับการเสพติดอินเทอร์เน็ตในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต*, 35(2), 95-112.
- ลิขิต กาญจนารักษ์. (2547). *สุขภาพจิต. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, ศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรารักษ์ รักวิจัย. (2535). *การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ต้นอักษรพิมพ์.
- วิลาศลักษณ์ ชั่ววัลลี. (2547). *ผลของรางวัลภายนอกและการรับรู้ความสามารถของตนที่มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียน*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2561). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2556*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *รายงาน“เรียนออนไลน์ยุคโควิด-19: วิฤตหรือโอกาสการศึกษาไทย”*. กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนการเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี 2562 (IMD 2019)*. กรุงเทพฯ: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2560). *สรุปผลที่สำคัญการใช้ไอซีทีของเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2560*. กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น.
- Bandura, A. (1997). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(1), 191-215.

คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก

ปรียาดี แวงวรรณ, นันทิชา หาสุหนรี

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: varuni2529@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ วิเคราะห์หาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคล และหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก โดยใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก จำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ความถี่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent Sample test, OneWayANOVA ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการเปรียบเทียบทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด และการทดสอบสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31 ปี ไม่เกิน 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน ระดับยศชั้นสัญญาบัตร รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย ที่ 15,001-20,000 บาท และมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันในองค์กรอยู่ในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน เพศ การศึกษา รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาการปฏิบัติงานที่ต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพัน ในองค์กรไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุ สถานภาพสมรส และระดับชั้นยศ ที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันในองค์กร แตกต่างกัน อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 และความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันในองค์กร มีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิตในการทำงาน, ความผูกพันต่อองค์กร, ข้าราชการกรมดุริยางค์ทหารบก

Quality of Work Life and Organizational Commitment Of Military officers in The Royal Thai Army Musical Department

Preeyawadee Wangwan, Natnicha Hasuntree

Department of Public and Private Management Suan Sunandha Rajabhat University

E-mail: varuni2529@gmail.com

Abstract

This research analyzed the differences in personal factors. It aimed to find the relationship between quality of work life and organizational commitment of the Royal Thai Army Music Regimental officers. By using questionnaire, the sample consisted of 170 military officers in the Royal Thai Army Music Department. The statistics used were descriptive statistics consisting of mean, frequency and standard deviation, Independent Sample t-test, One-Way ANOVA test, and via comparative method which were the least significant difference and the Pearson correlation test at a significance level of 0.05. It was found that the majority of the officers at the music department are male, aged 31 years and not over 40 years old. The officers hold at least a bachelor's degree education. They are married or living together. They have an average monthly income of 15,001-20,000 Baht and have a working period of 5 years, not more than 10 years. They have high opinions about the quality of work life and high organization commitment level.

The hypothesis testing found that different gender, education, monthly income, duration of work affects the quality of work life and organizational commitment indifferently. Different age, marital status, and rank affect the quality of working life and organizational commitment differently at the significant level of 0.05. Moreover, the relationship between the quality of work life and the commitment in the organization is statistically significant at the 0.01 level and the relationship is at the high level and in the same direction.

Keywords: Quality of Work Life, Organizational Commitment, Officers in The Royal Thai Army Musical Department

บทนำ

คุณภาพชีวิตในการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่บอกถึงลักษณะการทำงานที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ การรับรู้ถึงสภาพความเป็นอยู่หรือความสุขในการดำเนินชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน ทำให้ชีวิตการทำงานที่สามารถตอบสนองความจำเป็นพื้นฐานของมาตรฐานสังคมมีการประสานระหว่างการดำเนินชีวิตและงานให้ชีวิตและงานผสมกลมกลืนเพื่อให้งานประสบความสำเร็จทำให้บุคลากรมีความพึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน (อิสราภรณ์ รัตนคช, 2551) หากบุคลากรมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีแล้วบุคลากรย่อมมีความสุขในการทำงานมีความพึงพอใจในการทำงานและสามารถปฏิบัติงานออกมาได้ดีและมีประสิทธิภาพ เมื่อบุคลากรได้รับรู้ถึงการเอาใจใส่และการมีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีแล้วจะส่งผลให้เกิดความผูกพันต่อองค์กรมากยิ่งขึ้น และบุคลากรจะตอบแทนหน่วยงาน ด้วยวิธีการตั้งใจทำงานและทุ่มเทในการทำงาน บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ (อิสราภรณ์ รัตนคช, 2551) โดยบุคลากรเหล่านี้จะนำความรู้ความสามารถ ความพยายาม ความมานะ อุทิศหาความทุ่มเทมาทำงาน เพื่อแลกกับเงินเดือนและความมั่นคง และทำให้บุคลากรแสดงพฤติกรรมเชิงบวกในการทำงานออกมา ซึ่งก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ผลงานให้สมบูรณ์แบบได้แนวคิด ทฤษฎีและ/หรือผลการศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนนี้เป็นการตรวจสอบเอกสาร โดยบรรยายข้อมูลความรู้เดิม ผลการวิจัย ตลอดจนแนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย ซึ่งได้จากการตรวจสอบจากหนังสือ ตำรา เอกสารและแหล่งข้อมูลอื่น ๆ ตลอดจนสมมติฐาน อาจมีนิยามศัพท์เฉพาะหรือนิยามศัพท์ปฏิบัติการและกรอบแนวคิดใน

การวิจัยที่แสดงขั้นตอน หรือความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้

อีกทั้ง เมื่อบุคลากรในองค์กรมีความพึงพอใจในงานที่ทำแล้วจะก่อให้เกิดความรักความผูกพัน และพร้อมจะทุ่มเทแรงกายแรงใจให้กับการทำงาน จนส่งผลให้เกิด ความจงรักภักดี ในองค์กรเกิดความผูกพัน และห่วงหาอาทร หรือที่เรียกว่า ความผูกพันต่อองค์กร กล่าวคือผู้ปฏิบัติงานจะแสดงออกถึงการผูกพันต่อองค์กรโดยแสดงออกทางด้านต่าง ๆ ของการกระทำ เช่น การพูดโดยบุคลากรผู้ปฏิบัติงานจะมีการพูดถึงองค์กรในแง่บวกอยู่เสมอสามารถยอมรับเป้าหมายหรือนโยบายขององค์กรนั้น ๆ ได้โดยไม่ขัดข้อง และสามารถปฏิบัติตามให้อยู่ในกฎระเบียบขององค์กรนั้นได้อย่างราบรื่นและสม่ำเสมอแสดงออกถึงความปรารถนาดีที่มีต่อองค์กร มีมานะที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับองค์กร เลือกที่จะทำสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับองค์กรมากกว่าสิ่งที่ก่อให้เกิดผลเสียกับองค์กร อีกทั้งจะเกิดความรู้สึกรักและห่วงหาอาทร รู้สึกอยากปฏิบัติงานที่องค์กรนั้นจนเกษียณอายุงานเพราะเห็นว่าการปฏิบัติงานที่องค์กรนั้น ๆ ส่งผลดีและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและองค์กร (ปัทมวรรณ ชูสาย, 2547:20) ดังนั้น ความผูกพันในองค์กรนับได้ว่าเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญขององค์กร ที่จะเป็นโยบายขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมขององค์กรให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย

กรมดุริยางค์ทหารบก เป็นหน่วยงานขึ้นตรง กองทัพบกและเป็นเหล่าสายวิทยาการเหล่าหนึ่งของกองทัพบก แบ่งออกเป็น 3 กอง 1 แผนก และโรงเรียน ประกอบด้วย กองบัญชาการกองดนตรี กองวิทยาการ แผนกบริการและโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกมีข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบกทั้งสิ้นจำนวน 302 คนโดยแบ่งเป็นข้าราชการ

ระดับชั้นสัญญาบัตร จำนวน 49 คนและข้าราชการระดับชั้นประทวน จำนวน 253 คน (อ้างอิง) คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการในกรมนี้ที่ผ่านมามีองค์การทหารซึ่งมีลักษณะของทหารอาชีพต้องมีระเบียบวินัย ต้องปฏิบัติตามระเบียบทหารและลักษณะการทำงานจะมีสายการบังคับบัญชา (อ้างอิง) ตามชั้นยศมีการบริหารงานเป็นลำดับขั้น มีกฎระเบียบวินัยทหารที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกบางรายมีความเครียดต่อการปฏิบัติงานเพื่อสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนการพัฒนาตนเองให้เท่าทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน รวมถึงรายได้ของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่ได้รับในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาวะค่าครองชีพที่สูงขึ้น รวมถึงภาระหนี้สินจึงทำให้ ต้องหาอาชีพอื่นนอกเวลาราชการเป็นอาชีพเสริมส่งผลกระทบการแสดงความรู้สึกด้านบวกต่อคุณภาพชีวิตในการทำงานและผู้บังคับบัญชา รวมถึงเพื่อนร่วมงานทุกระดับ (อ้างอิง)

ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรคนหนึ่งของกรมดุริยางค์ทหารบกจึงสนใจที่จะทำการศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการในกรมดุริยางค์ทหารบก เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการในกรมดุริยางค์ทหารบก ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ทราบถึงปัญหาความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการในกรมดุริยางค์ทหารบก และเพื่อพิจารณาหาทางแก้ไขและเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การข้าราชการในกรมดุริยางค์ทหารบกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันในองค์การ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการทหารกรมนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก

2. ขั้นตอนการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีตัวอย่าง ที่เป็นข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก จำนวน 170 คน ระหว่างเดือนสิงหาคม พ.ศ.2562 ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 มีการออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีลักษณะ และนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างใน การวิจัย รวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม นำไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าสถิติสำหรับการใช้เพื่อดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลมีขั้นตอน ดังนี้

3.1. เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการแจกแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจำนวน 170 ชุด

3.2. ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม ถึง เดือนตุลาคม 2562

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนเกณฑ์ในการวัดของแบบวัดระดับความคิดเห็นจะใช้วิธีการวัดแบบมาตราส่วน Likert ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีการให้ระดับคะแนน หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Pack for Social Science) ในการประเมินข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean, $\bar{X}$) ความถี่ (Frequency) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD, Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐานด้วย t-test Independent F-test ANOVA ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดย

ใช้วิธีการเปรียบเทียบทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด LSD (Least Significant Difference)

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป พบว่าข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31ปี ไม่เกิน 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพสมรสหรืออยู่ด้วยกัน ระดับยศชั้นสัญญาบัตร รายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ 15,001-20,000 บาท และมีระยะเวลาปฏิบัติงาน 5ปี ไม่เกิน 10ปี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบกโดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 1 ที่สามารถอธิบายได้ว่า

จากตารางที่ 1 ข้าราชการในกรมดุริยางค์ทหารบก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.73 (S.D.= 0.442) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความภูมิใจในองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบกโดยภาพรวม

คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหาร ในกรมดุริยางค์ทหารบก		ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านรายได้และผลตอบแทน	3.57	0.664	มาก	7
ด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ	3.83	0.510	มาก	4
ด้านโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ	3.70	0.483	มาก	6
ด้านความก้าวหน้าและมั่นคงในงาน	3.83	0.593	มาก	3
ด้านสัมพันธภาพในองค์กร	3.84	0.489	มาก	2
ด้านธรรมวินัยในองค์กร	3.51	0.596	มาก	8
ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว	3.70	0.553	มาก	5
ด้านความภูมิใจในองค์กร	3.85	0.450	มาก	1

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบกโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.73) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกมีความภูมิใจในองค์กรมากเป็นลำดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.85) รองลงมาได้แก่ สัมพันธภาพในองค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.84) ความก้าวหน้าและมั่นคงในงานด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.83) ด้านความสมดุลระหว่างการทำงานและชีวิตส่วนตัว ด้านโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.70) รายได้และผลตอบแทน (ค่าเฉลี่ย 3.57) แต่หากพิจารณาในรายละเอียดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ด้านธรรมาภิบาลในองค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.51) สามารถสรุปผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามภูมิใจที่ได้ทำงานร่วมกับองค์กรและมีกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกับเพื่อนร่วมงานเสมอ ได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ องค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่มีการให้ความรู้แก่บุคลากรให้ตระหนักถึงความปลอดภัย การป้องกันอุบัติเหตุต่างๆในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่อวันนั้นมีความเหมาะสม องค์กรสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาการทำงานได้รับเงินเดือนและ

ค่าตอบแทนเพียงพอสำหรับการดำรงชีพและผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กรด้วยความเต็มใจ

ขนาดที่ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กรของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก โดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 2 ที่แสดงให้เห็นทราบว่า

ขนาดที่ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กรของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก โดยภาพรวม ปรากฏดังตาราง ที่ 2 ที่แสดงให้เห็นทราบว่า

จากตารางที่ 2 ข้าราชการในกรมดุริยางค์ทหารบกมีความเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในองค์กร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 3.83 (S.D.=0.410) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ความจงรักภักดีต่อองค์กร อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 (S.D.=0.495) รองลงมา ได้แก่ ด้านการยอมรับในค่านิยมและวัตถุประสงค์องค์กร อยู่ในระดับมาก เป็นอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ย 3.89 (S.D. = 0.495)

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความผูกพันในองค์กรของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก โดยภาพรวม

ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการทหาร ในกรมดุริยางค์ทหารบก		ระดับความคิดเห็น		
		S.D.	แปลผล	ลำดับ
ด้านความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน	3.82	0.417	มาก	3
ด้านการยอมรับในค่านิยมและวัตถุประสงค์องค์กร	3.89	0.495	มาก	2
ด้านการมีส่วนร่วมในองค์กร	3.73	0.542	มาก	4
ด้านความจงรักภักดีต่อองค์กร	3.90	0.452	มาก	1
โดยภาพรวม	3.83	0.410	มาก	

ที่น่าสนใจคือ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.83) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก มีความจงรักภักดีต่อองค์กรมากเป็นลำดับหนึ่ง (ค่าเฉลี่ย 3.90) รองลงมาได้แก่ ด้านการยอมรับในค่านิยมและวัตถุประสงค์องค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.89) ด้านความเต็มใจที่จะปฏิบัติงาน (ค่าเฉลี่ย 3.82) แต่หากพิจารณาในรายละเอียดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในองค์กร (ค่าเฉลี่ย 3.73) สามารถสรุปผลการวิเคราะห์เป็นรายข้อ ได้ดังนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเชื่อว่าความจงรักภักดีต่อองค์กร เป็นสิ่งที่สำคัญทำให้เค้าคิดว่าควรจะต้องอยู่กับองค์กรนี้ต่อไป เชื่อมมั่นว่าองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่มีความมั่นคง บุคลากรยินดีที่จะปฏิบัติงานก่อนเวลาเสมอ และคิดอยู่เสมอว่าความสำเร็จขององค์กรคือความสำเร็จของพวกเขา

อนึ่ง เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันในองค์กรของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก โดยภาพรวม ปรากฏดังตารางที่ 3 สะท้อนได้ว่า

จากตารางที่ 3 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันในองค์กร โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ค่า Sig.(2-tailed) มีค่าน้อยกว่า 0.01 เป็นการปฏิเสธสมมติฐานหลัก(H_0) หมายความว่า คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยภาพรวมกับความผูกพันในองค์กรในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยที่ค่าสหสัมพันธ์ (r) มีค่าเป็นบวกหมายถึงมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ 0.858 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลค่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันในองค์กร โดยภาพรวม

ความสัมพันธ์ระหว่าง คุณภาพชีวิต กับความผูกพันต่อ องค์กร	คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยภาพรวม			
	Pearson Correlation (r)	Sig.(2-tailed)	ระดับความสัมพันธ์	ทิศทาง
ด้านความผูกพันต่อ องค์กร โดยภาพรวม	0.858	0.000**	สูง	เดียวกัน

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ ($r=0.858$) ซึ่งอยู่ในระดับสูงเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง

คุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กร แต่ละด้านเป็นคู่ พบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กร แตกต่างกัน ปรากฏดังตารางที่ 4. ที่สามารถอธิบายได้ว่า

ผลจากตารางที่ 4. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของข้าราชการ ทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพัน ต่อองค์กร แตกต่างกัน ดังนี้

1) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกที่มี เพศแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิต ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

2) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกที่มี อายุแตกต่างกันมี คุณภาพชีวิตในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน

3) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีการศึกษาแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการทำงาน แตกต่างกัน โดยที่วุฒิการศึกษาปริญญาโทให้ระดับ ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม มากกว่าวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและ ปริญญาตรี

4) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารมี สถานภาพสมรสแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการ ทำงานไม่แตกต่างกัน

5) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการ ทำงาน ไม่แตกต่างกัน

6) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีคุณภาพชีวิต ในการทำงาน แตกต่างกันโดยที่กลุ่มรายได้ ต่อเดือน 25,001 บาทขึ้นไป ให้ระดับค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม มากกว่า กลุ่มเงินเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กลุ่ม เงินเดือน 10,001-15,000 บาท กลุ่มเงินเดือน 15,001 – 20,000 บาท และกลุ่มเงินเดือน 20,001-25,000 บาท

7) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานแตกต่างกัน โดยที่ กลุ่มที่ปฏิบัติงาน 10 ปี ไม่เกิน 20 ปี ให้ระดับ ค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม

มากกว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี กลุ่มที่ ปฏิบัติงาน 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี และกลุ่มที่ปฏิบัติงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

8) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีเพศแตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน

9) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกที่มี อายุแตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน

10) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกที่ มีการศึกษาแตกต่างกันมีความผูกพันต่อองค์กร แตกต่างกัน โดยที่วุฒิการศึกษาปริญญาโท ให้ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม มากกว่าวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี

11) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีความผูกพัน ต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน

12) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกที่ มีระดับชั้นยศแตกต่างกันมีความผูกพัน ต่อองค์กร ไม่แตกต่างกัน

13) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกันมีความผูกพัน ต่อองค์กร แตกต่างกัน โดยที่กลุ่มรายได้ต่อเดือน 20,001-25,000 บาท ให้ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพ ชีวิตในการทำงาน โดยรวม มากกว่ากลุ่ม เงินเดือน 25,001 บาทขึ้นไป กลุ่มเงินเดือน 15,001 – 20,000 บาท กลุ่มเงินเดือน 10,001 – 15,000 บาท และกลุ่มเงิน เดือน ไม่เกิน 10,000 บาท

14) ข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความ ผูกพันต่อองค์กร แตกต่างกัน โดยที่กลุ่ม ที่ปฏิบัติงาน 10 ปี ไม่เกิน 20 ปี ให้ระดับค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมากกว่ากลุ่มที่ ปฏิบัติงาน 5 ปี ไม่เกิน 10ปี กลุ่มที่ปฏิบัติงาน

ต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มที่ปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป

สมมติฐานที่ 2 ระดับของคุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร

สมมติฐานที่ 2.1 คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบกมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กร สามารถเขียนเป็นสมมติฐานทางสถิติ ได้ดังนี้

H₀ คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก ไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันในองค์กร

H₁ คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก มีความสัมพันธ์ กับความผูกพันในองค์กร

ตารางที่ 4 แสดงข้อมูลผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กร

จำแนกตามประชากรศาสตร์	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	คุณภาพชีวิตในการทำงาน	ความผูกพันต่อองค์กร
เพศ	ยอมรับ	ยอมรับ
อายุ	ยอมรับ	ยอมรับ
การศึกษา	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
สถานภาพ	ยอมรับ	ยอมรับ
ระดับชั้นยศ	ยอมรับ	ยอมรับ
รายได้ต่อเดือน	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ
ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน	ปฏิเสธ	ปฏิเสธ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการสมรส และระดับชั้นยศ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตาม การศึกษา รายได้ ต่อเดือนและระยะเวลา การปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก จำแนกตามสถานภาพด้านวุฒิ การศึกษา พบว่าวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ โดยที่ วุฒิ การศึกษาปริญญาโทให้ระดับ ค่าเฉลี่ย

คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม มากกว่า วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี เมื่อทดสอบ ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก จำแนกตามรายได้ต่อเดือน พบว่ารายได้ต่อเดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่โดยที่กลุ่มรายได้ต่อเดือน 25,001 บาท ขึ้นไป ให้ระดับ ค่าเฉลี่ย คุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวม มากกว่า กลุ่มเงินเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กลุ่มเงินเดือน 10,001–15,000 บาท กลุ่มเงินเดือน 15,001–20,000 บาท และ กลุ่มเงินเดือน 20,001–25,000 บาท เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบกจำแนกตามระยะเวลา

ที่ปฏิบัติงาน พบว่าระยะเวลาที่ปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 คู่ โดยที่กลุ่มที่ปฏิบัติงาน 10 ปี ไม่เกิน 20 ปี ให้ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมากกว่า กลุ่มที่ปฏิบัติงาน ต่ำกว่า 5 ปี กลุ่มที่ปฏิบัติงาน 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี และกลุ่มที่ปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส และระดับชั้นยศ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในการทำงาน และความผูกพันต่อองค์กรไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตาม การศึกษา รายได้ ต่อเดือน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างของความผูกพันในองค์การของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ โดยที่วุฒิการศึกษาปริญญาโทให้ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมากกว่าวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีเมื่อทดสอบความแตกต่างของความผูกพันในองค์การของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน พบว่ารายได้ต่อเดือนแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ โดยที่กลุ่มรายได้ต่อเดือน 20,001–25,000 บาท ให้ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมากกว่ากลุ่มเงินเดือน 25,001 บาท ขึ้นไป กลุ่มเงินเดือน 15,001–20,000 บาท กลุ่มเงินเดือน 10,001–15,000 บาท และกลุ่มเงินเดือนไม่เกิน 10,000 บาท เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผูกพันในองค์การของข้าราชการทหารในกรมดุริยางค์ทหารบก จำแนกตามระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน พบว่าระยะเวลาที่ปฏิบัติงานแตกต่างกัน

กันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 คู่ โดยที่กลุ่มที่ปฏิบัติงาน 10 ปี ไม่เกิน 20 ปี ให้ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพชีวิตในการทำงาน โดยรวมมากกว่ากลุ่มที่ปฏิบัติงาน 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี กลุ่มที่ปฏิบัติงานต่ำกว่า 5 ปี และกลุ่มที่ปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 170 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31 ปี ไม่เกิน 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน ระดับยศชั้นสัญญาบัตร มีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ยที่ 15,001-20,000 บาท และมีระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 5 ปี ไม่เกิน 10 ปี

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามได้รับเงินเดือน และค่าตอบแทนเพียงพอสำหรับการดำรงชีพ องค์การมีการให้ความรู้แก่บุคลากรให้ตระหนักถึงความปลอดภัยการป้องกันอุบัติเหตุต่าง ๆ ในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ องค์การสนับสนุนให้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาการทำงานได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ มีกิจกรรมที่ปฏิบัติร่วมกับเพื่อนร่วมงานเสมอ ผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์การด้วยความตั้งใจ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานต่อวันนั้นมีความเหมาะสม และภูมิใจที่ได้ทำงานร่วมกับองค์การ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความผูกพันในองค์การ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ยินดีที่จะปฏิบัติงานก่อนเวลาเสมอเชื่อมั่นเกี่ยวกับองค์การ ว่ามีความมั่นคง คิดอยู่เสมอว่าความสำเร็จขององค์การคือความสำเร็จของท่าน ผู้ตอบแบบสอบถาม เชื่อว่าความจงรักภักดีต่อองค์การเป็นสิ่งที่สำคัญ ทำให้

ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าควรอยู่กับองค์กรนี้ต่อไป

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ต่างกันมีคุณภาพชีวิตในการทำงานและความผูกพันต่อองค์กรแตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระดับชั้นยศ ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันในองค์กรของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก พบว่าคุณภาพชีวิตในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ซึ่งระดับความสัมพันธ์ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พระศิลป์ รัตนศิริธกร (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรกรณีศึกษา: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานใหญ่ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันที่มีคุณภาพชีวิตต้องการโดยรวมอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับผลงานของ สวัสดิ์ สร้อยสุตสวาท (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานของมหาวิทยาลัยราชภัฏเขตภาคเหนือ พบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานทุกด้านมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรระดับสูง อย่างไรก็ตามผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย พบว่า ความผูกพันต่อองค์กรมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงาน สอดคล้องกับงานของ อิศราภรณ์ รัตนช (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมมี

ความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันในองค์กร เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์มากกว่าด้านอื่น รองลงมา ด้านความรู้สึกเป็นเจ้าของและทำงานร่วมกัน ในการสร้างความผูกพันให้เกิดขึ้นกับองค์กร สำนักส่งเสริมและการศึกษาต่อเนื่อง ต้องคำนึงถึงคุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรเกี่ยวกับการทำงานร่วมกันในองค์กร ส่วนคุณภาพชีวิตในการทำงานด้านอื่น ๆ ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในงาน ด้านความสมดุลระหว่างงานและชีวิตความเป็นอยู่ และด้านความภูมิใจในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ คุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารกรมดุริยางค์ทหารบก และคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการทหารกรมอื่น ๆ
2. ศึกษาตัวแปรด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน เช่น การสนับสนุนทางสังคม คุณลักษณะของงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเพื่อนร่วมงานหรือผู้บังคับบัญชา ผลสะท้อนจากกลุ่มอื่น

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ โหระ. (2541). *คุณภาพชีวิตในการทำงานกับความผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ศึกษากรณีเฉพาะวิทยาเขตนนทบุรีและวิทยาเขตเพาะช่าง*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2541). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: เทพเนรมิต.
- ณัฐนิชา ปิยปัญญา. (2560). *คุณภาพชีวิตในการทำงานของพยาบาลในโรงพยาบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร*. *วารสารวิชาการเซาท์อีสต์บางกอก*, 3(2), 77-90.

- ทศพล จิรจิวิบูลย์ .(2556). *การศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานและแนวทางในการปฏิบัติงานที่ดีที่มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจต่อพนักงานระดับปฏิบัติการในเขตนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี*. (สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขามหาวิทยาลัยกรุงเทพ).
- ปิ่นปัทมา ครุฑพันธุ์ .(2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กรกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กร: กรณีศึกษาของกลุ่มบริษัทเคมีแห่งหนึ่งในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต , มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์).
- พนิดา ศรีโพธิ์ทอง. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพัน ต่อองค์กร คุณภาพชีวิตในการทำงานกับพฤติกรรม การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานกรณีศึกษาการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- รมณ ขอใจใหญ่. (2553). *คุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานบริษัทสยามสโตน-แอ็กกริเกรท จำกัด*. (การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)
- อิสราภรณ์ รัตนคช. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและคุณภาพชีวิตการทำงานกับความผูกพัน ต่อองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนที่ปฏิบัติงาน: กรณีศึกษาเฉพาะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*.

การพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน

กรณีศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้

ขันทอง ใจดี

วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: khanthong.ja@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชน และ วิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชน ตลอดจนเพื่อนำเสนอรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส จำนวน 400 คน โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา จากนั้นใช้การเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการการถดถอยของพหุคูณ ในขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ กลุ่มผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่มีหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ จำนวน 20 คน

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการพัฒนาชุมชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน พบว่า ยุทธศาสตร์การส่งเสริมการค้า การลงทุน ในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญมีความสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนมากที่สุด รองลงมา การส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรมและเมืองท่องเที่ยวชายแดน และการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและการตลาด ตามลำดับ จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เรียกว่า ESE Develop Model โดยนำหลัก 3 มิติสำคัญ ด้านความยั่งยืน (Three Pillars of Sustainability) ประกอบด้วย มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม มาบูรณาการร่วมกับ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา

คำสำคัญ: พัฒนาชุมชน, เหลื่อมล้ำ, ยั่งยืน, ชายแดนภาคใต้

Sustainable Community Development to Reduce Inequality : A Case Study of Southern Border Provinces of Thailand

Khanthong Jaidee

Police Administration, College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University.

Email: khanthong.ja@ssru.ac.th

Abstract

The following research studies the level of community development and comparative factors analysis which affects community development. The purpose of the research is to propose a sustainable development model which alleviates inequality in the southern border provinces of Thailand. The research is a mixed method research. Quantitative research instruments used in this study were questionnaires. There were 400 respondents from five provinces naming Satun, Songkla, Yala, Pattani and Narathiwat province. The sampling techniques used were quota sampling and accidental sampling. On the first part, data collection was conducted via surveys in which it employed mean, standard deviation, and multiple regression analysis as means to data analysis. For qualitative method, data collection was conducted semi-structured in-depth interview, and purposive sampling technique had been employed for the selection of 20 major informants.

The result revealed that the level of community development in the five southern border provinces from economic, social, and environmental aspect is at a high level. Comparatively, the result showed that factors affecting community development such as trade and investment promotional strategy in the economic area had the most effect on community development; followed by environmental, traditional, and southern border tourism promotional; and agricultural and agro-industrial processed products marketing development. From the results, the researcher therefore proposes an ESE Development Model which is a community development model that aims to alleviate inequality and promote sustainability development in the southern border provinces following the Three Pillars of Sustainability comprised of ‘economic’, ‘social’, and ‘environmental’ dimensions jointly with the three strategies for southern border provincial development as a key development strategy.

Keywords: Community development, Inequality, Sustainability, Southern border

บทนำ

ความยากจน (poverty) ถือเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่เกิดขึ้นในสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แม้ภาครัฐจะพยายามแก้ปัญหาความยากจนผ่านกระบวนการนโยบายสาธารณะมาโดยตลอด แต่ก็ยังไม่สามารถจัดปัญหาความยากจนให้หลุดพ้นจากสังคมไทยได้ ข้อมูลจากการวิเคราะห์ของธนาคารโลกที่ทำการศึกษาเรื่องความยากจนและความเสมอภาคในประเทศไทย (World Bank Thailand Poverty and Equity team) ชี้ให้เห็นปัจจัยสำคัญที่สามารถนำมาอธิบายปัญหาความยากจนของไทย (Jud y Yang, 2562) คือ 1) อัตราการเติบโตของประชากรชนชั้นล่างเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และอัตราการเพิ่มขึ้นไม่สม่ำเสมอทั่วภูมิภาค โดยเฉพาะการเติบโตทางเศรษฐกิจกระจุกตัวอยู่บริเวณกรุงเทพมหานครและบริเวณภาคกลาง ในขณะที่ภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้มีอัตราการเติบโตที่ต่ำ 2) แม้ภาพรวมของความยากจนภายในประเทศมีจำนวนไม่มาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายภูมิภาคจะพบว่ายังคงมีความยากจนกระจุกตัวอยู่อย่างหนาแน่นโดยเฉพาะภาคอีสานและภาคใต้ จาก ผลสำรวจในปี 2560 และประการสุดท้าย สองจังหวัดที่ยากจนที่สุดในประเทศไทย ยังอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส โดยในปี 2562 เส้นความยากจนของจังหวัดปัตตานี คิดเป็นร้อยละ 29.72 และจังหวัดนราธิวาสคิดเป็นร้อยละ 25.53 ถือเป็นอันดับที่สูงที่สุดในระดับภูมิภาคภาคใต้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) โดยกลุ่มคนจนยังคงเป็นกลุ่มเดิม ๆ นั่นคือกลุ่มแรงงานภาคการเกษตรและกลุ่มคนที่มีการศึกษาต่ำ (พิมพ์ชนก พุกสุข, 2564) ส่งผลต่อทักษะทางอาชีพที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน เป็นผลให้เกิดรายได้น้อยแต่มีอัตราการพึ่งพิงสูง ประกอบ

กับบางพื้นที่ของไทยยังได้รับผลกระทบจากปัญหาความไม่สงบ อาทิ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจัยเหล่านี้ จึงกลายเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ประชาชนหลุดพ้นจากความยากจนได้ยาก (พิมพ์ชนก พุกสุข, 2564) แม้ประเทศไทยจะมีการพัฒนาด้านเศรษฐกิจมาอย่างต่อเนื่องแต่ภาคครัวเรือนยังประสบกับปัญหาความเปราะบางต่อภาวะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้คนไทยส่วนใหญ่ไม่สามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้เป็นผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม ตามมา ปัญหาความยากจนจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ลิดรอนการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์และยังเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในระดับจุลภาคและมหภาค รวมทั้งความยากจนทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม ไม่ว่าจะเป็นความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษาด้านที่ดินทำกินการเข้าถึงแหล่งทุนและโครงสร้างพื้นฐาน หรือความเหลื่อมล้ำทางรายได้ เรียกได้ว่า ความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ถือเป็นความยากจนเชิงสัมพัทธ์ นั่นคือการกระจายรายได้ที่กระจุกตัวอยู่ที่ประชาชนเพียงบางกลุ่มปัญหาความยากจนจึงเป็นปัญหาสำคัญที่เป็นบ่อเกิดของความเหลื่อมล้ำและเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

ฉะนั้น การจะสร้างสังคมที่กระจายความมั่งคั่งได้อย่างทั่วถึงทุกคน จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความยากจนลดความเหลื่อมล้ำในสังคมให้ประชาชนทุกระดับชั้นสามารถเข้าถึงสิทธิและบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานได้อย่างเท่าเทียม องค์การสหประชาชาติจึงร่วมกันกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) มีเป้าหมายสำคัญในการจัดการความยากจนแบ่งเป็น 17 เป้าหมายในการพัฒนาสะท้อน 3 เสาหลักของมิติด้านความยั่งยืน ได้แก่ มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านสิ่งแวดล้อม(สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน,

2562) โดย (สันตฤกษ์ บุญช่วย, 2563) มองว่าทางออก ที่สำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำในสังคม คือการส่งมอบอำนาจของรัฐบาลกลางหรือส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการอย่างอิสระ กล่าวได้ว่าการเริ่มต้นแก้ไข ปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ ควรเริ่มต้นตั้งแต่ในระดับชุมชน หรือท้องถิ่นก่อนเป็นอันดับแรก ซึ่งชุมชนหรือท้องถิ่นเปรียบเสมือนฐานราก ที่สำคัญของประเทศกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยอาศัยบริบทของชุมชนหรือท้องถิ่นเป็นตัวขับเคลื่อนในการพัฒนาผ่านกระบวนการสร้างและส่งเสริมทั้งด้านความรู้ของคนในชุมชน พัฒนาปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการ ส่งเสริมอนุรักษ์การท่องเที่ยววัฒนธรรม เป็นต้น เนื่องจากผู้วิจัยมองว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาประสบผลสำเร็จ คือ การที่ชุมชน หรือท้องถิ่นมีองค์ความรู้และสามารถนำองค์ความรู้ นั้นมาบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชนหรือท้องถิ่น รวมทั้งใช้องค์ความรู้ผนวกกับข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ นำข้อดีของพื้นที่มาพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เกิดสมรรถนะที่สามารถแข่งขันกับจังหวัดอื่น ๆ รวมทั้งเป็นที่ยอมรับในสากล โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคส่วนสำคัญ อาทิ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ยึดภาคประชาชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา ตลอดจนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนา เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ขึ้นในตัวของประชาชนในพื้นที่ การพัฒนาดังกล่าวจึงจะสัมฤทธิ์ผลและยั่งยืน ท้ายที่สุดคือการยอมรับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้ความเป็นสังคมแบบพหุวัฒนธรรมและเมื่อใดก็ตามที่การแก้ไขปัญหาความยากจนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประสบความสำเร็จมีการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนหรือท้องถิ่นอย่างถูกจุดและเป็นระบบ ประชาชนในชุมชนมีรายได้เพียงพอต่อการ

ดำรงชีวิตก็จะนำมาสู่การหลุดพ้นจากเส้นของความยากจนและเกิดเป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชน และวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน ตลอดจนนำเสนอรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนของจังหวัดชายแดนภาคใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดตามระเบียบวิธีวิจัยในแต่ละประเภท ดังนี้

1. เชิงปริมาณ

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และ จังหวัดนราธิวาส โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากการใช้สูตรของ (Tayo Yamane, 1973) พบว่า ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ด้วยกระบวนการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ(Systematic Random Sampling) โดยอาศัยหลักความน่าจะเป็นในทางสถิติ เพื่อประกันว่ากลุ่มตัวอย่างทุกหน่วยมีสิทธิ์ถูกเลือกเท่าเทียมกัน โดยการสุ่มเลือกจากหน่วยศึกษาระดับใหญ่ไล่ลงไปถึงหน่วยที่เล็กที่สุดเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละจังหวัด โดยการสุ่มแบบกำหนดโควตา (Quota Sampling) เป็นการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างไว้ล่วงหน้า จังหวัดละ 80 คน รวมทั้งสิ้น 400 คน ตามจำนวนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน ผ่าน 3 เสาหลักของมิติด้านความยั่งยืน ขององค์การสหประชาชาติ โดยลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert Scale)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบปัจจัยด้านยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับการพัฒนาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนโดยการวิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ กำหนดการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.เชิงคุณภาพ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participation Action Research) โดยมีบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant Interview) โดยวิธี เลือกแบบเจาะจง(Purposive Sampling) เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ และประสบการณ์ เพื่อให้การพัฒนาชุมชนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดจำนวนทั้งสิ้น 20

ราย แบ่งเป็นจังหวัดละ 4 ราย โดยบุคคลผู้ให้ข้อมูลสำคัญในที่นี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในพื้นที่ อาทิ เจ้าหน้าที่เกษตร เป็นต้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการและแผนงาน ตลอดจนแบบสัมภาษณ์เชิงลึก จากบุคคลผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก สังเกตการณ์ในชุมชน สำหรับวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้ ในภาพรวมพบว่า ระดับการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = .448) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ตัวแปรอื่น ได้แก่ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ = 4.31, S.D. = .499) รองลงมาคือ ด้านสังคม ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .495) และด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = .522) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาชุมชน

การพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนผ่าน 3 เสาหลักของมิติด้านความยั่งยืน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับ
ด้านเศรษฐกิจ	4.09	.522	มาก	3
ด้านสังคม	4.29	.495	มาก	2
ด้านสิ่งแวดล้อม	4.31	.499	มาก	1
รวม	4.23	.448	มาก	

2. การวิจัยครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ ยุทธศาสตร์การพัฒนามีผลต่อการพัฒนา
ปัจจัยที่ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาชุมชน ผ่านการ ชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
วิเคราะห์การถดถอยของพหุคูณ พบว่า ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนามีผลต่อการพัฒนาชุมชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้	B	Beta	Sig.
ด้านการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตร	.104	.139	.005
อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และการตลาด			
ด้านการส่งเสริมการค้า การลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ	.254	.305	.000
ด้านการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเมืองท่องเที่ยวชายแดน	.206	.289	.000
(Constant)	1.992		.000

$$R = .621^a, R^2 = .385, R^2_{\text{Adjusted}} = .380, \text{Sig} = .353$$

*มีอิทธิพลต่อตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่นัยสำคัญ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า โมเดลดังกล่าวสามารถทำนายการพัฒนาชุมชนได้ ร้อยละ 35.3 โดยปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมการค้า การลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ รองลงมาด้านการส่งเสริม และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรมและเมืองท่องเที่ยวชายแดนและด้านการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปและการตลาด นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวทำนายมาเขียนเป็นสมการ

ทำนายแนวโน้มการพัฒนาชุมชน โดยใช้คะแนนดิบ ดังนี้ $Y = 1.992 + (0.104X_1) + (0.254X_2) + (0.206X_3)$

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การส่งเสริมการค้า การลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ การส่งเสริม

และการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเมืองท่องเที่ยวชายแดนและการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และการตลาดโดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .305 .289 และ .139 ตามลำดับ หมายความว่า ปัจจัยทั้งสามตัวนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดให้เกิดการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

3. จากการศึกษาในเชิงคุณภาพ พบว่าการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในปัจจุบันมีหน่วยงานภาครัฐโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับการผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ ขับเคลื่อนงานโดยผ่านการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างควบคู่กัน ซึ่งถือเป็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนโดยข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ คือการนำหลัก 3 มิติของความยั่งยืน ประกอบด้วย มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม และมิติด้านสิ่งแวดล้อม มาใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้การ

พัฒนาชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินไปอย่างมีเสถียรภาพ โดยมีมิติด้านเศรษฐกิจ จากผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติภายในจังหวัด ทำให้การประกอบอาชีพของคนในชุมชนส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ที่ภาคการเกษตรเป็นหลัก เช่น เกษตรกรสวนยางพารา ประมง เป็นต้น ทั้งนี้ภาคการเกษตรเองย่อมมีข้อจำกัด ในด้านต่าง ๆ อาทิ สินค้าทางการเกษตรตกต่ำ เนื่องด้วยสถานการณ์ฉุกเฉิน เช่น โรคระบาด ภัยทางธรรมชาติ สิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อรายได้ ภาคครัวเรือนของชาวบ้านในชุมชน หรือสาเหตุที่มาจากความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของกลุ่มแรงงาน ซึ่งแนวทางการจะพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ด้านเศรษฐกิจที่ตรงจุดมากที่สุด นั่นคือการเพิ่มค่าตอบแทนในเชิงเศรษฐกิจให้กับกลุ่มเกษตรกร กลุ่มแรงงานในชุมชน กระทำโดยการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ โดยการพัฒนาจะต้องคำนึงถึงข้อได้เปรียบและทักษะความรู้ความสามารถของ คนในชุมชนนั้น ๆ มิติด้านสังคม จากผลการวิจัยพบว่าด้วยอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติทั้ง 5 จังหวัด จึงมีแนวทางการนำแผนยุทธศาสตร์ ของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อนำความเจริญเข้ามาสู่พื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการริเริ่มนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ เพื่อสร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชน หรือการพัฒนาปรับปรุงระบบนิเทศทางสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งนี้ การพัฒนายังคงเผชิญกับข้อจำกัดใหญ่ ที่สะสมมาอย่างยาวนาน นั่นคือสถานการณ์ความไม่ปลอดภัยในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของจังหวัด ดังนั้น การพัฒนามิติด้านสังคมจึงพัฒนาผ่านกระบวนการส่งเสริมองค์ความรู้ของชาวบ้าน

ในชุมชน ทั้งการเรียนรู้ภายในชุมชน การเรียนรู้จากภายนอกชุมชน และการนำสิ่งเหล่านั้นมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในรากเหง้าของวัฒนธรรม พัฒนาชุมชนเพื่อให้ทันกับโลกที่เป็นพลวัตร โดยในมิติด้านสังคม การสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชนประการหนึ่งที่ชุมชนพึงปฏิบัติ นั่นคือการเข้าใจสภาพปัญหาของชุมชนที่กำลังเผชิญ โดยการอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ชี้นำเสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการพัฒนาชุมชน ซึ่งในกรณีของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นภาคีเครือข่ายสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มาจากการชักจูงผ่านผู้นำท้องถิ่น ผู้นำทางจิตใจของคนในท้องถิ่น และมิติสุดท้าย มิติด้านสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า ทั้ง 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างหลากหลาย เพื่อการประกอบอาชีพอยู่อาศัย และในปัจจุบันมีการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะปรับปรุงเมืองให้มีความปลอดภัยเพื่อรองรับการลงทุน พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของชาวบ้านในพื้นที่ ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้เป็นเตรียมความพร้อมในการผลักดันด้านการท่องเที่ยวให้กับ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เป็นที่น่าสนใจ โดยอาศัยจุดเด่นเรื่องความเป็นพหุวัฒนธรรมรวมทั้งการเป็นประตูเชื่อมต่อของประเทศไทยสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งทางบก และทางทะเล เหล่านี้จึงถือเป็นจุดเด่นที่สำคัญของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การพัฒนาด้านมิติสิ่งแวดล้อมให้ประสบความสำเร็จ ย่อมนำเม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเป็นการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจได้อีกทางหนึ่ง โดยทั้ง 3 มิติข้างต้นนั้น เป็นการพัฒนาที่ต้องดำเนินการควบคู่กัน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งเพื่อพลิกโฉมเมืองที่มี

ความขัดแย้งสู่เมืองที่มีความสามัคคีกลมเกลียวกันของประชาชนทุกเชื้อชาติ นำไปสู่ความร่วมมือในการสร้างสรรค์เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ผ่านกระบวนการการสร้างกลุ่มภายในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งเป็นอันดับแรก ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานภาครัฐ อาศัยแนวทางการปฏิบัติแบบมีส่วนร่วม มาใช้เป็นกรอบและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความรู้สึกการเป็นเจ้าของร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ความต่อเนื่องและยั่งยืน โดยทั้ง 3 มิติข้างต้น มีโครงการแผนการพัฒนา หรือชุดโครงการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม (อารี วิบูลย์พงศ์ และคณะ, 2560) ดังนี้

- 1) โครงการออกแบบสะพานสตุล-เปอร์ลิส เพื่อสนับสนุนกิจกรรมเศรษฐกิจในภาคใต้ จังหวัดสตุล
- 2) โครงการจัดตั้งวิสาหกิจแปรรูปอาหารทะเล โอริงปันดัย(คนทะเล) จังหวัดปัตตานี
- 3) โครงการจัดตั้งโรงงานแปรรูปผลผลิตทางเกษตรครบวงจร จังหวัดยะลา
- 4) โครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” นำร่องในพื้นที่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโกลิก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- 5) การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการรุ่นใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มที่จบการศึกษาจากต่างประเทศ สู่การเป็นผู้บุกเบิกและขับเคลื่อนการค้าชายแดน จังหวัดนราธิวาส

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลดังนี้

1. ระดับการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ในปัจจุบันชุมชน ท้องถิ่น ให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่นของตนเองมากยิ่งขึ้นผ่านกระบวนการพึ่งพาตนเองในการสร้างรายได้ให้กับชุมชน การอยู่ร่วมกันระหว่างชุมชนกับธรรมชาติอย่างสมดุล เพื่อพัฒนาสมรรถนะของชุมชน รวมทั้งเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความยากจนทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดย (ณรรักษ์ พิศลยบุตร, 2559) มองว่า มิติของความเหลื่อมล้ำเป็นมิติที่มีความเชื่อมโยงกัน เช่น รายได้ทางเศรษฐกิจของครอบครัว ส่งผลต่อความสามารถในการเข้าถึงการศึกษาของเด็กและเยาวชน เป็นต้น และอีกหนึ่งปัจจัยที่ผู้วิจัยมองว่าเป็นสาเหตุที่ทำให้ระดับการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับมาก คือ ความพยายามในการพัฒนาชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สู่ชุมชนที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ความมั่นคงทางรายได้ จะเห็นได้จากความพยายามในการผลักดันแผนงานหรือโครงการในการพัฒนา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สู่แม่บทยุทธศาสตร์การพัฒนา รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระยะหลังเน้นการพัฒนาในระดับชุมชนมากขึ้นเนื่องจาก ชุมชน หรือท้องถิ่นเปรียบเสมือนฐานรากที่สำคัญของประเทศ หากสามารถพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นให้เกิดความเข้มแข็งทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมได้ ฉะนั้น การพัฒนาเศรษฐกิจในระดับฐานรากจึงเกิดขึ้นเพื่อเพิ่มรายได้ สร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ ความยากจนของเกษตรกรและประชาชน ตลอดจนชุมชนในระดับฐานราก(จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ, 2562) โดยการพัฒนาในรูปแบบของการส่งเสริมให้ชุมชนพึ่งพาตนเอง

ได้ อาศัยการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างควบคู่กัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (สิทธิชัย ตันศรีสกุล, 2553) อธิบายการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน ต้องอาศัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยการบริหารจัดการด้านธุรกิจชุมชน(เศรษฐกิจ) ปัจจัยการบริหารจัดการด้านสังคม และปัจจัยการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม แต่การจะพัฒนาชุมชนให้ประสบความสำเร็จด้วยโมเดลใดโมเดลหนึ่ง อาจเป็นการพัฒนาที่ไม่ตรงกับความต้องการของชุมชน เนื่องจากในแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน ฉะนั้นการนำแผนงาน โครงการ หรือโมเดลเข้ามาสู่ชุมชนจำเป็นต้องมีการปรับสิ่งเหล่านั้นให้เข้ากับบริบทชุมชน สอดคล้องกับ (พิรพัฒน์ พันศิริ, 2559) อธิบาย ไว้ว่าการพัฒนาชุมชนที่ประสบความสำเร็จจนสามารถสร้างความเข้มแข็งของชุมชนได้ มีตัวแปรที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของชุมชน อาทิ สภาพชุมชน การบริหารจัดการของสมาชิกของชุมชน เครือข่ายผู้นำ การมีส่วนร่วมภายในชุมชน ศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองรวมถึง ระบบกลไกของเศรษฐกิจและสังคม โดยระดับการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 3 มิติหลัก

1) มิติด้านเศรษฐกิจ

ถือเป็นหนึ่งในมิติสำคัญในการพัฒนาชุมชน โดยเศรษฐกิจภายในชุมชน เปรียบเสมือนตัวชี้วัดด้านรายได้ของประชาชนในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ ว่ามีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีพหรือไม่ รวมทั้งเป็นตัวชี้วัดในของภาวะหนี้สินกำลังทางการเงินต่อการลงทุนในการผลิตสินค้าตลอดจนมิติเศรษฐกิจยังสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนในชุมชนประสบปัญหาความยากจน

มากน้อยเพียงใด และยังมีผลต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ตามมา กล่าวคือ หากเศรษฐกิจชุมชนไม่เข้มแข็งการพัฒนาในด้านอื่น ๆ อาจเป็นไปได้โดยไม่ราบรื่น ถือได้ว่าความเข้มแข็งของชุมชนในมิติด้านเศรษฐกิจมีผลทั้งในแง่บวก และแง่ลบต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ โดยในงานวิจัยของ (ขวัญภา สุขคร และคณะ, 2562) อธิบายไว้ว่า เศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาชุมชนบนความเข้มแข็งและยั่งยืนนั้นคือ กระบวนการด้านเศรษฐกิจก่อให้เกิดกระบวนการสร้างคุณค่าชุมชนเป็นกระบวนการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับทุกมิติของชุมชนโดยพัฒนาจากฐานความรู้และสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางสังคมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ นำไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนของเศรษฐกิจชุมชนทำให้เกิดกระบวนการในเชิงคุณค่านำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างสมดุลฉะนั้นในการพัฒนาชุมชนในมิติเศรษฐกิจผู้วิจัยมองว่าการแก้ไขปัญหาด้านนี้อย่างเป็นรูปธรรมมากที่สุดนั้นคือ การฝึกนักกำลังสร้างเครือข่ายชาวบ้านในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งในระดับชุมชน รวมทั้งเพื่อเพิ่มอำนาจในการต่อรองกับตลาดหรือพ่อค้าคนกลางโดยเครือข่ายชุมชนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ในการแก้ปัญหาในมิติเศรษฐกิจ ได้แก่ เครือข่ายไก่อเบตงประจักษ์จังหวัดชายแดนภาคใต้(จิรศักดิ์ บำรุงศักดิ์, 2562) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้อยู่ดีกินดี โดยการรวมกลุ่ม ร่วมคิดร่วมทำกันภายในชุมชน พร้อมสร้างต้นแบบสำหรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ทวีป บุตรโพธิ์, 2561) อธิบายไว้ว่า การพัฒนาชุมชนเข้มแข็งนั้น ด้านเศรษฐกิจชุมชนต้องมีการจัดตั้งกองทุน หรือกลุ่ม เพื่อระดมเงินทุนสำหรับการส่งเสริมและสนับสนุนศักยภาพ

ของสมาชิกในชุมชน รวมทั้ง สมาชิกในชุมชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบกลไกการผลิต การลดต้นทุนการผลิต ตลอดจนสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าที่มีอยู่ภายในชุมชนได้

2) มิติด้านสังคม

ผู้วิจัยมองว่าการพัฒนาชุมชนในมิติด้านสังคม คือการพัฒนาที่เริ่มต้นจากคน นั่นคือการพัฒนาคนในแง่ของการสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาเพื่อสร้างฐานความพร้อมในตัวบุคคล ข้อจำกัดประการหนึ่งในมิติด้านสังคมของ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ รวมทั้งมุมมองของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาชุมชนในมิติด้านสังคม นอกจากการพัฒนาคนแล้ว การสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนในพื้นที่ก็ถือเป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากหากประชาชนไม่เชื่อมั่นในหน่วยงาน ไม่เชื่อมั่นในตัวบุคคล จะส่งผลให้เกิดความเพิกเฉยต่อการพัฒนา ท้ายที่สุดการพัฒนาก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะในแง่ของการพัฒนาด้านสังคม หัวใจหลักคือการดึงประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาให้ได้มากที่สุด สอดรับกับงานวิจัยของ (ทวีป บุตรโพธิ์, 2561) ในเรื่องของการพัฒนาด้านสังคมที่ดี ควรสร้างจิตสำนึกร่วมกันของคนในชุมชน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรม ให้ชุมชนตระหนักถึงการพึ่งพาตนเองภายในชุมชนโดยไม่หวังพึ่งพาหน่วยงานภาครัฐเพียงอย่างเดียว และพัฒนาศักยภาพของชุมชนโดยมีหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชนที่เข้าไปส่งเสริมการพัฒนาด้านชุมชนเข้มแข็ง เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

3) มิติสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในเรื่องของการมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งทางบกและทางทะเล โดยเศรษฐกิจหลักส่วนใหญ่ของประชาชน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือการทำเกษตรกรรม ประมง และปศุสัตว์ และปัจจุบันคือการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชนให้กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจอีกทางหนึ่งให้กับชุมชน ทำให้เกิดการใช้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาไปไม่น้อย ส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยและเสื่อมโทรมลง และส่งผลกระทบย้อนกลับไปสู่การสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจ นอกจากสิ่งแวดล้อมในแง่ของทรัพยากรธรรมชาติยังรวมถึงสิ่งแวดล้อมที่เป็นวัตถุ อาคารสถานที่ หรือสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ จะต้องพัฒนาให้สิ่งเหล่านั้นสามารถอยู่ร่วมกับชุมชน หรือท้องถิ่นได้โดยไม่ไปทำลายวัฒนธรรมอันดีของพื้นที่ ดังนั้นในแง่ของการพัฒนามิติด้านสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยมองว่าการพัฒนาชุมชนให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ โดยอาศัยความได้เปรียบทางทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่และเป็นการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น กิจกรรมธุรกิจประมงพื้นบ้านต้นแบบ (ไอซิส รอดพยนต์, 2562) เป้าหมายเพื่อพัฒนาการประมงยกระดับรายได้ ผ่านการทำประมงที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่นเดียวกับงานวิจัยของ (พรรณเพ็ญ วัฒนมงคลลาภ, 2560) ชี้แนวทางในการพัฒนาชุมชนในเขตอำเภอเมืองแพร่ ผ่านกระบวนการพัฒนาด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวในเชิงการอนุรักษ์วัฒนธรรม รวมทั้งพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้ดียิ่งขึ้น นำสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนมาทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม อย่างยั่งยืนมีการจัดการสิ่งแวดล้อม และประชา

สัมพันธกิจกรรมโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และสอดคล้องกับ (วุฒิชัย สายบุญจวง, 2561) อธิบายการสร้างชุมชนเข้มแข็งด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านการฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน ส่งเสริมการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมผ่านกระบวนการเรียนรู้แลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน รวมทั้งใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาสร้างประโยชน์การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดการรวมกลุ่มและปรับเปลี่ยนวิธีคิด วิธีการทำงานของภาครัฐจากผู้สั่งการเป็นผู้สนับสนุน ดังนั้นการพัฒนาชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้จำเป็นต้องลดความเหลื่อมล้ำด้านต่าง ๆ ในสังคมผ่านกระบวนการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับฐานรากระดับชุมชนโดยพิจารณาทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคมและมิติด้านสิ่งแวดล้อมไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุล

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ด้านการส่งเสริมการค้า การลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ มีผลต่อการพัฒนาชุมชน มากที่สุดเพราะหากมีการค้าการลงทุนเกิดขึ้นในพื้นที่ นั้นหมายถึงมีการเกิดการไหลเวียนของกิจกรรมทางเศรษฐกิจขึ้นในพื้นที่ เมื่อมีการลงทุน ย่อมมีการจ้างงาน เมื่อมีการจ้างงานย่อมเป็นที่มาของรายได้ ภาคครัวเรือนของประชาชน โดยจากผลการวิจัยของ (อะหะมะ สะมาแอ และคณะ, 2559) พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตพบปัญหาด้านการค้าระหว่างชายแดน การกระจุกตัวของกลุ่มผู้มีอิทธิพลในพื้นที่เศรษฐกิจหลัก ขาดการพัฒนาการส่งเสริมสินค้าโอท็อปและกลุ่มอาชีพให้เป็นรูปธรรมและยั่งยืน ขาดการ

พัฒนาและส่งเสริมกลไกที่จะเข้า ถึงแหล่งทุนและขาดการส่งเสริมผลักดันให้มีการลงทุนจากกลุ่มทุนภายนอกและภายในซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าเศรษฐกิจชุมชนของจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตยังขาดการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งส่งผลกระทบต่อรายได้ภาคครัวเรือนของประชาชนสะท้อนได้จากอัตราความยากจนในพื้นที่ความขัดแย้งสามจังหวัดชายแดนใต้สูงที่สุดเป็นครั้งแรกใน ปี พ.ศ. 2560 (THAIPUBLICA, 2563) และเส้นความยากจนในปี 2562 ซึ่งให้เห็นว่าจังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส จัดเป็น 2 จังหวัดที่รายได้โดยรวมของประชาชน ต่ำที่สุดในภูมิภาคภาคใต้ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563)

ดังนั้น การส่งเสริมให้เกิดการค้าการลงทุนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้จึงเปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันด้านรายได้ของภาคครัวเรือนให้เข้มแข็ง ส่งผลให้เศรษฐกิจชุมชนและเศรษฐกิจฐานราก เข้มแข็งสอดคล้องกับแนวคิดของ เอ วี ชายานอฟ (1888-1939) (อ้างถึงใน (ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์, 2556) มองว่าเศรษฐกิจชุมชนเป็นอีกระบบเศรษฐกิจที่สามารถจัดระบบให้มีการพึ่งพาตนเองและเป็นรากฐานสำคัญให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมได้ ตัวอย่างการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่ดี อาทิ ประเทศอิตาลี โดยต้นแบบของการพัฒนาประเทศส่วนหนึ่ง อาศัยการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นตัว ขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ (ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์, 2556)

รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเมืองท่องเที่ยวชายแดน พบว่า ในปัจจุบันพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความพยายามอย่างมากในการพัฒนาและผลักดันทรัพยากรธรรมชาติ สู่แหล่งท่องเที่ยวเชิง นิเวศเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

เชิงอนุรักษ์ โดย การดึงเอกลักษณ์ ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ของชุมชนหรือท้องถิ่นมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าและบริการ เพื่อสร้างรายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวสู่กับชุมชน และสิ่งสำคัญคือ มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การพัฒนาดังกล่าวจะต้องเป็นการพัฒนาที่ไม่สร้างผลกระทบเชิงลบต่อทรัพยากรธรรมชาติภายในชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนา การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ของ (Boonlert Jittangwatana, 2005) มีความเห็นว่า การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยว มีการปรับปรุงคุณภาพ ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย ตัวอย่างการพัฒนาในแง่ของการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่เกิดขึ้นในรูปแบบ เช่น เปรียบกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว (นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า, 2562) เป็นการพัฒนาเบตง โดยดึงศักยภาพทางทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ มาใช้เป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาสถานที่หรือชุมชนให้มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว ฉะนั้นรายได้ทางเศรษฐกิจนอกจากจะมาจากการประกอบอาชีพหลักของประชาชนในพื้นที่ นั่นคือ เกษตร ปศุสัตว์ และประมง การท่องเที่ยวก็ถือเป็นหนทางในการสร้างได้ให้กับภาคครัวเรือนและเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนได้เช่นเดียวกัน โดยต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนและด้านการพัฒนาศักยภาพการผลิต ภาคการเกษตรอุตสาหกรรม เกษตรแปรรูป และการตลาด พบว่า จากงานวิจัยของ (อะหะมะ สะมาแอ และคณะ, 2559) ชี้ให้เห็นถึงปัญหาด้านการเกษตรของจังหวัด

ชายแดนภาคใต้ในอดีต นั่นคือ การขาดกลไกในการแก้ไขปัญหาเมื่อสินค้าทางการเกษตรล้นตลาด รวมทั้งปัญหาการขาดผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ ขาดการส่งเสริมวิชาการด้านการเกษตรให้กับประชาชน ขาดการพัฒนากลไกในการช่วยเหลือเกษตรกร ผู้มีรายได้น้อย รวมทั้งไม่มีแผนนโยบายการปลูกพืชเศรษฐกิจที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด ตลอดจนไม่มีกลไกแก้ปัญหากรณีชาวบ้านไม่มีที่ดินทำกินที่ชัดเจน ฉะนั้นการพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตรโดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาบูรณาการรวมกับการทำเกษตรแบบดั้งเดิมเปรียบเสมือนการต่อยอดด้านผลผลิตทางการเกษตรในแง่ของการเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ เพื่อยกระดับรายได้ภาคครัวเรือนให้สูงขึ้น โดยนำจุดแข็งของพื้นที่และชุมชนมาประกอบสร้างฐานการพัฒนาทางการเกษตร สอดคล้องกับแนวคิดของ Alexander D Ster Walder (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2559) ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาในการต่อยอดสินค้าเพื่อให้สินค้ามีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้ การนำเทคโนโลยีหรือการส่งเสริมทางการเกษตรรูปแบบใดมาใช้นั้นต้องคำนึงถึงชุมชนและคนในชุมชนเป็นหลัก เพราะวิธีการเดียวกันเมื่อนำไปใช้ในพื้นที่ยื่น อาจจะไม่เป็นประโยชน์และไม่ตรงกับความต้องการของเกษตรกรเนื่องด้วยความแตกต่างในมิติของพื้นที่ พืชที่ปลูกสภาพภูมิอากาศและตัวเกษตรกร กล่าวได้ว่า พืชและวิธีการทำการเกษตรที่เหมาะสมในพื้นที่หนึ่ง อาจไม่เหมาะสมในต่างพื้นที่ที่ประกอบกับความแตกต่างด้านปัจจัยจากตัวเกษตรกร อาทิ อายุความสามารถในการเรียนรู้ แรงจูงใจ และความโน้มเอียงทางพฤติกรรมที่มีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจปรับเปลี่ยนและหันมาใช้เทคโนโลยีทางการเกษตร (สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์, 2562)

ดังนั้น การนำเทคโนโลยีหรือวิธีการส่งเสริมภาคการเกษตรที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการพัฒนาชุมชน ผู้วิจัยมองว่าต้องเริ่มจากการสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร ได้เรียนรู้วิธีการใช้และแนวทางในการต่อยอด โดยผ่านวิธีการที่ไม่ซับซ้อน เปรียบได้กับการเรียนรู้ที่ระเบิดออกมาจากภายในตัวของบุคคล เน้นการพัฒนาคนให้คนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองแล้ว จึงค่อย นำวิทยาการต่าง ๆ เข้าไปพัฒนาชุมชน (รอง ปัญสังกา และคณะ, 2561) สอดรับกับเป้าหมายของโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” มิติที่ 4 การให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานศักยภาพ ความรู้ ความสามารถเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการสร้างและพัฒนาเศรษฐกิจที่ดีในพื้นที่ ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมด้านการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคการเกษตรอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และการตลาดเช่น การพัฒนาพื้นที่อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี ศูนย์กลางการขับเคลื่อนสู่เมืองเกษตรอุตสาหกรรม ตัวอย่างกิจกรรมได้แก่ แผนการขยายฐานการผลิตและแกะให้เพียงพอต่อความต้องการของคน ในพื้นที่และเพื่อลดการนำเข้า, การขับเคลื่อนเกษตรแปลงใหญ่และ Smart Farm ให้เกิดเป็นรูปธรรมนำร่องโดยโครงการฟาร์มสวนยาง, การจัดตั้ง

วิสาหกิจแปรรูปอาหารทะเลบ้านต้นหยงเปาว์ จังหวัดปัตตานี ได้ผลผลิตภายใต้ ชื่อโอริงปันดัย (คนทะเล) ออกสู่ตลาดทำให้ เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ให้กับกลุ่มแม่บ้าน แปรรูป (สมเกียรติ ผลประยูร, 2562) จึงสรุปได้ว่าในแง่ของการพัฒนาศักยภาพทางการเกษตร เปรียบได้กับการนำทรัพยากรหรือสิ่งที่มีอยู่ในชุมชน มาต่อยอดเพื่อยกระดับมูลค่าในเชิงพาณิชย์ในเพิ่มสูงขึ้น ผ่านการพัฒนาโดยอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่ ร่วมกับความร่วมมือจากภาคประชาชนในท้องถิ่น โดยเริ่มต้นจากการพัฒนา ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ภายในตัวบุคคลจากหลังนั้นจึงต่อยอดสู่การพัฒนาสินค้าและของประชาชนในบางพื้นที่ที่มีต่อภาครัฐยังคงเป็นมุมมีความทันสมัยและตอบโจทย์ต่อความต้องการของตลาด

3. ในการวิจัยเชิงคุณภาพบทสรุปจากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย จังหวัดสตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส สามารถนำมาสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาชุมชนผ่าน ESE Develop Model ได้ดังภาพที่ 2

โดยโมเดลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ดัดแปลงมาจากยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสามารถอธิบายได้ดังนี้ โดยเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาชุมชนใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยคำนึงถึงปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ซึ่งถือเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่อยู่คู่กับสังคมมาโดยตลอด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเปราะบาง สังคมมีความหลากหลายทางแนวคิดและบางพื้นที่ยังจัดเป็นพื้นที่สีแดงในเรื่องปัญหาความไม่สงบ แนวทางหรือมาตรการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในพื้นที่จึงเป็นไปได้อย่างไม่ราบเรียบเนื่องจากมาจากมุมมองในแง่ลบทำให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาอย่างไม่ตอบโต้กับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งนี้จากการลงภาคสนามของผู้วิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ประชาชนในท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังคงอนุรักษ์ และรักษาไว้ซึ่งวิธีการทางการเกษตรแบบดั้งเดิมเพื่อการดำรงชีพ การประกอบอาชีพหลักจึงยังเป็นการพึ่งพิงด้านการทำเกษตรแบบดั้งเดิมแม้จะมีบางส่วนที่นำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการทำการเกษตร แม้มีการแปรรูปขั้นต้นเพื่อการส่งออกแต่ก็ยังได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาสินค้า ประกอบกับเกษตรกรส่วนใหญ่ในพื้นที่ยังคงไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง รายได้ที่มาจากการทำเกษตร ประมง ในบางครั้งจึงยังไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพในปัจจุบันจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่หลุดพ้นจากปัญหาความยากจนได้ยาก ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาทบทวนเอกสาร แผนงานหรือโครงการที่เกี่ยวข้องเพื่อสรุปแนวทางในการการพัฒนาชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงเกิดเป็นโมเดลในการพัฒนาซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนา เพื่อลดความ

เหลื่อมล้ำเป็นประเด็นหลักโดยความเหลื่อมล้ำในที่นี้หมายถึงความรวมถึง ความเหลื่อมล้ำทั้ง 17 ด้านตามที่องค์การ United Nations: UN ได้กำหนดไว้ นั่นคือ โมเดลดังกล่าว สร้างขึ้นบนพื้นฐานเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเท่าเทียมกันในทั้ง 17 ด้าน ใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยนำหลักการพัฒนาชุมชนเพื่อลด ความเหลื่อมล้ำทั้ง 3 มิติ ด้าน ความยั่งยืน (Three Pillars of Sustainability) ประกอบด้วย มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคมและมิติ ด้านสิ่งแวดล้อมมาบูรณาการร่วมกับ 3 ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดชายแดนใต้เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผ่านโมเดล ESE Develop Model โดยเป็นการสร้างคุณค่าชุมชนวิถีสู่การพัฒนาบนความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน รวมทั้งมุ่งลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเท่าเทียม อาศัยการพัฒนาผ่านมิติด้านเศรษฐกิจ นั่นคือการสร้างรายได้ภาคครัวเรือน และสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็งควบคู่กับการพัฒนามิตินด้านสังคมผ่านการสร้างกระบวนการการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นในตัวบุคคล การรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมชุมชน ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในอนาคตและการพัฒนาในมิติด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาชุมชนจะต้องเป็นการพัฒนาที่ไม่ทำลาย สิ่งแวดล้อม สามารถส่งต่อทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนสู่รุ่นต่อไปได้โดยเท่าเทียม กล่าวคือเป็นการพัฒนาชุมชนโดยพิจารณาควบคู่ทั้ง 3 มิติโดยผู้วิจัยทำการถอดแบบการพัฒนายุทธศาสตร์ ทั้ง 3 ด้านออกมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร อุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป และการตลาดสามารถถอดแบบการพัฒนาได้ใน 3 ด้าน

1) พัฒนาประสิทธิภาพสินค้าทางการเกษตร
กระทำได้ใน 2 แนวทางคือ ผ่านการวิจัยและ
พัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผ่านการส่งเสริม
ภาคการเกษตร

2) พัฒนาศักยภาพเกษตรกร กล่าวคือการ
เพิ่มศักยภาพในการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อลด
ต้นทุนเพิ่มอำนาจในการต่อรองราคาสินค้า
เสริมสร้างกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ให้เข้มแข็ง

3) การส่งเสริมช่องทางการตลาด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมการค้าการ
ลงทุน ในพื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญสามารถถอดแบบ
การพัฒนาได้ใน 3 ด้าน

1) พัฒนาโครงสร้างเมืองกล่าวคือ การ
ปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้
พร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยว อาทิ การพัฒนา
ระบบโครงข่ายโลจิสติกส์ แก้ไขปัญหาการบริหาร
จัดการน้ำในพื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นต้น

2) พัฒนาลินค้าและบริการกล่าวคือ การ
ส่งเสริมสนับสนุนตั้งแต่ปัจจัยการผลิตส่งเสริม
ภาคอุตสาหกรรมให้เข้มแข็ง เพิ่มมูลค่าและขีด
ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการทั้ง
ในระดับภายในและภาคการส่งออก

3) พัฒนาคณะกระทำได้ใน 2 แนวทาง คือ
พัฒนาด้านความรู้ และพัฒนาด้านศักยภาพ
แรงงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาการ
ท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ วัฒนธรรม และเมือง
ท่องเที่ยวชายแดนสามารถถอดแบบการพัฒนา
ได้ใน 3 ด้าน

1) สร้างอัตลักษณ์ชุมชน กล่าวคือ นำ
เอกลักษณ์ที่โดดเด่นของ 5 จังหวัดชายแดน
ภาคใต้มาเป็นจุดแข็งในการพัฒนานำมาสู่
กระบวนการพัฒนาด้วยองค์ความรู้ เทคโนโลยี
นำจุดเด่นชุมชนมาพัฒนาเป็นจุดขายให้กับจังหวัด

2) สร้างมาตรฐานให้สินค้าและบริการ
กล่าวคือการสร้างมาตรฐานให้กับแหล่งท่องเที่ยว
สร้างมาตรฐานในการควบคุมคุณภาพสินค้าและ
บริการ ให้ความสำคัญกับการพัฒนา และการ
คุ้มครองผู้บริโภคอาหารฮาลาล

3) มีการประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย เพื่อเป็น
การส่งเสริมและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้า
ให้กับผู้ประกอบการ โดยการดำเนินการพัฒนาทั้ง 3
ยุทธศาสตร์ จะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับ 3 มิติ
ด้านความยั่งยืนมิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม
และมิติด้านสิ่งแวดล้อม โดยไม่ละเลยมิติใดมิติ
หนึ่งเพื่อให้การพัฒนาเกิดความสมดุล ภายใต้
ความร่วมมือของภาคส่วนสำคัญ 4 ภาคส่วน
ได้แก่ ภาครัฐ ภาคสังคม ภาคเอกชน โดยยึด
ประชาชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุมชนเพื่อ
ลดความเหลื่อมล้ำอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา จังหวัด
ชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมความเข้มแข็งและสร้างภูมิคุ้มกัน
ให้กับชุมชน โดยการสร้างองค์ความรู้ที่ถูกต้อง
และเหมาะสมกับพื้นที่ให้กับประชาชน อาทิ
ความรู้ด้านการประกอบอาชีพความรู้ด้านการเงิน
 เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องมีการสร้างความเข้าใจ
ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐที่ปฏิบัติงานในพื้นที่กับ
ประชาชนเพื่อให้เกิดความร่วมมืออันดีในการ
พัฒนาท้องถิ่นต่อไป

2. เน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมของคนใน
ชุมชน โดยกระบวนการในการพัฒนาพื้นที่ หรือ
การพัฒนาชุมชนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนควรเน้น
กระบวนการการมีส่วนร่วม โดยมีส่วนร่วมทั้งใน

การได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนา โดยประชาชนต้องมีส่วนร่วมให้เกิดการพัฒนา และต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในเรื่องพัฒนาร่วมติดตามประเมินผล ตรวจสอบปัญหาอุปสรรคและร่วมกันหาทาง แก้ไขปัญหา

3. มีการจัดทำสังคมสวัสดิการอย่างเข้มแข็ง นำโดยผู้นำชุมชนควรมีการบริหารจัดการแนวทางในการพัฒนาชุมชนเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนอย่างทั่วถึง มีการสร้างโครงข่ายกับหน่วยงานภายนอกเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และมีการรวมกลุ่มกันอย่างเหนียวแน่นเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองทางเศรษฐกิจหรือเพื่อช่วยเหลือเกื้อกูลกันเมื่อประสบภาวะวิกฤต ทั้งนี้เหตุผลที่ส่งเสริมให้มีสังคมสวัสดิการที่เข้มแข็งเพื่อให้ชุมชนสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง โดยพึ่งพาอาศัยความช่วยเหลือจากภาครัฐให้น้อยที่สุด

4. ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างภาคประชาชน ภาคสังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งจากองค์การ NGO เพื่อร่วมกันผลักดันพัฒนาและต่อยอด สินค้าและบริการของจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตรายอื่นได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ภาครัฐควรพัฒนากลไกที่เอื้อหรืออำนวยความสะดวกเข้าถึงแหล่งเงินทุนของสถาบันทางการเงินต่าง ๆ มีมาตรการให้การพัฒนาตลาดสินค้าโอท็อปให้มั่นคงยั่งยืนรวมทั้งมีมาตรการ การรักษาความปลอดภัยที่สามารถรับประกันความปลอดภัยของทั้งนักท่องเที่ยวนักลงทุนและฐานการผลิตสินค้าและบริการได้อย่างเป็นรูปธรรมตลอดจนภาครัฐอาจมีการจัดตั้งกองทุนเฉพาะสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อเป็นการช่วยเหลือและรับทราบปัญหาของคนในพื้นที่โดยเฉพาะ

5. มีการประเมินผลโครงการพัฒนาอย่างจริงจังด้วยเครื่องมือที่เหมาะสมกับแต่ละท้องที่ เพื่อตรวจสอบว่าโครงการที่ใช้ในการพัฒนา มีความเหมาะสมกับพื้นที่มากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2559). *คู่มือการพัฒนามูลค่าเพิ่มสินค้าและบริการ*. สืบค้นเมื่อ 24 สิงหาคม 2562, จาก www.dbd.go.th/download/article/article_20161103115457.pdf.
- ขวัญภา สุขคร และคณะ. (2562). *กระบวนการสร้างคุณค่าจากทุนทางสังคมวัฒนธรรมสู่การพัฒนาบนความเข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชนตำบลผาปัง อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- จิรศักดิ์ บำรุงศักดิ์. (2562). เครือข่ายไก่เบตง ประชาธิปไตย จังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้*, 1(3), 30–33.
- จุฑาทิพย์ ภัทราวาท และคณะ. (2562). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากที่ใช้นวัตกรรมภายใต้ TRP4 ระยะที่ 1*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- ทวีป บุตรโพธิ์. (2561). *แนวทางในการกำหนดนโยบายพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ธเนศ ศรีวิชัยลำพันธ์. (2556). *การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- ณณริฏ พิศลยบุตร. (2559). ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทย อีกหนึ่งปัญหาด้านการศึกษาที่ภาครัฐควรใส่ใจ. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2563. จาก <https://thaipublica.org/2016/05/pier-4/>.
- นิเวศน์ อรุณเบิกฟ้า. (2562). เบตงกับการพัฒนาสู่ความยั่งยืนทางการท่องเที่ยว. วารสารการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้, 1(3) 26–29.
- พรรณเพ็ญ วัฒนมงคลลาภ. (2560). แนวทางในการพัฒนาชุมชนในเขตอำเภอเมืองแพร่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- พิมพ์ชนก พุกสุข. (2564). ความยากจนและเหลื่อมล้ำปี 2562 ตัวเลขดีขึ้น แต่คนจน 1 คน ต้องเลี้ยงดู 4 ชีวิต. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2564. จาก <https://thestandard.com/poverty-and-inequality-2020/>.
- พีรพัฒน์ พันศิริ. (2559). เอกสารประกอบ การสอน รายวิชา การพัฒนาองค์กรชุมชน. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- รอง ปัญสังกา และคณะ. (2561). รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนสีขาวตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- วุฒิชัย สายบุญจวง. (2561). ชุมชนเข้มแข็งในทัศนะของชาวชุมชน กรณีศึกษา บ้านปลายคลองบางโพธิ์เหนือ หมู่ที่ 3 ตำบลบางโพธิ์เหนือ อำเภอสามโคก จังหวัดปทุมธานี. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 8(1), 119–129.
- สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2562). Digital technology กับการยกระดับคุณภาพชีวิตเกษตรกรไทย. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2563. จาก <https://www.pier.or.th/?abridged=digital-technology->.
- สมเกียรติ ผลประยูร. (2562). เดินหน้าประจักษ์รัฐพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนใต้ ภายใต้โครงการเมืองต้นแบบ "สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน". วารสารการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้, 1(3) 16-19.
- สันทกฤษณ์ บุญช่วย. (2563). การลดความเหลื่อมล้ำในสังคมไทยอย่างยั่งยืน :ว่าด้วยการประกอบสร้างนโยบายสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *Journal of Community Development Research Humanities and Social Sciences*, 13(4), 141–154.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดยสำนักพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2564. จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/>.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.(2561) รายงานสถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ในระดับภาคของประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2563. จาก https://www.nesdb.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7787.
- สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. (2562). รายงานสรุปผลการเสวนาวิชาการต่างประเทศ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้. (2557). แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนฉบับทบทวน (พ.ศ.2562-2565). สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2563. จาก https://www.osmsouth-border.go.th/news_develop.
- สิทธิชัย ตันศรีสกุล. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนยั่งยืน กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม. วารสารช่อพะยอม, 21, 51-68.
- อะหะมะ สะมาแอ และคณะ. (2559). ความเห็นของผู้นำชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย, 11(20), 151-164.
- อารี วิบูลย์พงศ์ และคณะ. (2560). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579). ยะลา: กลุ่มงานบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน.
- ไอซิส รอดพยนต์. (2562). ดันหยงเปาว์ : การต่อสู้เพื่อสร้างคามยั่งยืนทางทะเล สู่ธุรกิจประมงพื้นบ้านต้นแบบ. วารสารการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้, 1(3), 48-51.
- Jittangwatana, B. (2005). Sustainable Tourism Development. Bangkok: Press & Design.
- THAIPUBLICA. (2563). รายงานธนาคารโลกพบ “คนจนไทย” สูงขึ้น ยุครัฐบาลรัฐประหาร “ประยุทธ์ จันทร์โอชา”. สืบค้นเมื่อ 22 มกราคม 2563.จาก <https://thaipublica.org/2020/03/world-bank-report-poverty-inequality-thailand/>.

การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

นันทิยา น้อยจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: Nuntiya.no@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธีมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะ 1) เพื่อสังเคราะห์รูปแบบและ 2. เพื่อประเมินคุณภาพของรูปแบบ ที่ได้จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยในชุดโครงการ 4 เรื่อง ประกอบด้วย 1) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดยกระบวนการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 2) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดยกระบวนการทดลองสอนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 3) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดยกระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 4 และ 4) การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร่างรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะและแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-100 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ได้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่มีองค์ประกอบการเตรียมการ การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วมกระบวนการทดลองสอน การฝึกประสบการณ์สอนในสถานศึกษา และการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู รูปแบบผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยความถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.77, S.D = 0.37) ความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.83, S.D = 0.30) ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.80, S.D = 0.27) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.74, S.D=0.34)

คำสำคัญ: ฐานสมรรถนะวิชาชีพครู, รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Development of a Competency-based Teaching Experience Training Model for the Students in the Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University

Nuntiya Noichun

Suan Sunandha Rajabhat University

Email: Nuntiya.no@ssru.ac.th

Abstract

This research is a mixed method research. The purpose is to develop a model of teaching professional experience training based on competency of students in the Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University. It aims to: 1) synthesize the model and 2) assess the quality of the model obtained from the synthesis comprised of; 1) Development of teacher professional competency through observational study process and participation of first and second year students of the Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University; 2) Development of professional competency of teachers through the experimental teaching process of 3rd year students Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University; 3) Development of teacher professional competence through teaching practices in educational institutions Asking for 4th year students, Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University; and 4) Development of a teacher professional competency assessment form of students of the Faculty of Education Suan Sunandha Rajabhat University. The model of teaching professional experience training based on competency of students of the Faculty of Education, Suan Sunandha Rajabhat University and the model's quality assessment form was consistent between 0.67-100. The data were analyzed by mean and standard deviation.

The results showed that the synthesis of the model received a form of teaching professional experience training POET-Professional Model with Composition, Preparation, Observational and Participatory Studies. The model was evaluated by experts, considering the overview at the highest level and each aspect, it was found that it was at the highest level in terms of accuracy ($\bar{X}$ = 4.77, S.D=0.37), suitability ($\bar{X}$ = 4.83, S.D=0.30), feasibility ($\bar{X}$ = 4.80, S.D=0.27) and usefulness ($\bar{X}$ = 4.74, S.D=0.34)

Keywords: Teacher professional competency base, Professional teacher experience training model, Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

คุณภาพทางการศึกษาของไทยได้ก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบต่อสภาพเศรษฐกิจและสภาพสังคมของประเทศ อันเนื่องมาจากการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยขาดทิศทาง ที่ถูกต้องในการผลิตกำลังคน ส่งผลให้ผู้สำเร็จการศึกษาในแขนงต่าง ๆ มีประสิทธิภาพในการทำงานไม่เหมาะสมกับสภาพของการดำเนินงานในองค์กร และหน่วยงานต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหน่วยงานทางการศึกษาที่ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษายังมีทัศนคติและมีวิธีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม (ประชุม กอปรสิริพัฒน์, 2548) แนวทางดำเนินการเพื่อการสร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมิได้หลากหลายรูปแบบให้เป็นไปตามขั้นตอนความเหมาะสมในแต่ละบริบทของการศึกษาวิชาชีพครู โดยเฉพาะในระหว่างการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครูตลอดระยะเวลา 1 ปีการศึกษา นั้น นักศึกษาจะต้องมีความมุ่งมั่นและตั้งใจจริงที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และบุคลิกภาพส่วนบุคคลให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นครู สู่วิชาชีพครูมืออาชีพ (กาญจนา คุณารักษ์, 2561)

ครูมืออาชีพต้องมีจิตวิญญาณของความเป็นครู และควรมีลักษณะด้านการสอนที่ถูกต้อง มีความมุ่งมั่น กระตือรือร้น เป็นตัวอย่างที่ดี เป็นผู้ที่ดีต้นตัวอย่างเสมอ รู้จักวิเคราะห์ผู้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดี ส่งเสริมผู้เรียนให้ไปในทางที่ดี มีความรับผิดชอบ รู้จักการสังเคราะห์สิ่งใหม่ เป็นผู้ที่น่าไว้วางใจ มีความสามารถพิเศษ เฉพาะทาง มีความภาคภูมิใจ และประจักษ์ตนเอง การพัฒนารูปแบบความเป็นครู ในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพครู (ชนันภรณ์ อารีกุลและคณะ : 2561)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญที่นักศึกษาจะได้เรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอน และงานในหน้าที่ครูอย่างเข้มข้นและเป็นรูปธรรม เป็นโอกาสที่จะได้นำความรู้และทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ และสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษา เพื่อสร้างสรรค์และแก้ปัญหาในกระบวนการทำงานโดยมีครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศ และผู้บริหารสถานศึกษา เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้กำหนดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใช้ระยะเวลาในการฝึกปฏิบัติการสอนตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 4 ปี เป็นเวลา 1 ปีการศึกษา เพื่อยกระดับมาตรฐานการฝึกหัดครูให้สูงขึ้น โดยมุ่งหวังว่านักศึกษา มีทักษะในการสอนและปฏิบัติงานในหน้าที่ครูอย่างมีประสิทธิภาพ โดยโครงสร้างของหลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) พ.ศ.2562 โดยมีโครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิต เรียนไม่น้อยกว่า 142 หน่วยกิต ประกอบด้วย หมวดวิชาการศึกษาทั่วไปหมวดวิชาเฉพาะด้าน หมวดวิชาชีพครูหมวดวิชาเลือกเสรีซึ่งเรียนไม่น้อยกว่า 137 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูเรียนไม่น้อยกว่า 15 หน่วยกิต (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2562)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประกอบด้วยรายวิชาฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิตและรายวิชาการปฏิบัติในสถานศึกษาเรียนไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต ประกอบด้วยรายวิชา EDC 1201 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ระหว่างเรียน 1 1(90) และรายวิชา EDC 2202 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพ ระหว่างเรียน 2 1(90) รายวิชา EDC 3203

การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 2 1(90) โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ทุกคนต้องปฏิบัติการสอน

ในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปีการศึกษา กล่าวคือ ภาคเรียนที่ 1 นักศึกษาต้องลงทะเบียนวิชา EDC 4201 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 6 (360) และภาคเรียนที่ 2 ต้องลงทะเบียนวิชา EDC 4202 ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 6 (360)

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา หมายถึงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดยกระบวนการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 พัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู โดยกระบวนการทดลองสอน ของนักศึกษา ชั้นปีที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู โดยกระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 และการพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สมรรถนะวิชาชีพครูเป็นพฤติกรรมซึ่งเกิดจากการรวมความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) คุณลักษณะ (Character) ทศนคติ (Attitude) และแรงจูงใจ (Motivation) ของบุคคล และส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามบทบาทอย่างโดดเด่น ประกอบด้วย การมีความรู้ในเนื้อหาวิชา ความรู้ทางวิชาชีพครู การจัด การ เรียน รู้ การ สื่อ สาร และ การใช้เทคโนโลยีการคิด การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และ คุณ ธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณวิชาชีพ

การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นการฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน ได้จัดไว้เป็น 2 ขั้นตอน คือ การฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู 1 และการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู 2 โดยจัดให้กับนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2 ได้ทบทวนแนวคิดทฤษฎีหลักการความรู้ ตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูที่นักศึกษาได้เรียน ในรายวิชาที่ผ่านมาแล้วไปสู่วิธีการปฏิบัติ

ในโรงเรียน โดยการเชิญวิทยากรผู้มีประสบการณ์ตรงมาถ่ายทอดประสบการณ์ในโรงเรียน และออกสังเกตและมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ในโรงเรียน หน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นเวลา 2 สัปดาห์

กระบวนการทดลองสอน หมายถึงกิจกรรมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา EDC3203 การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน 3 1 (90 ชั่วโมง) Practicum 3 โดยปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรมและจริยธรรมตามจรรยาบรรณ วิชาชีพ ออกแบบการจัดบรรยากาศชั้นเรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด กระบวนการคิดขั้นสูง โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลหรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่ทันสมัยร่วมมือกับผู้ปกครอง ในการพัฒนาและมุ่งมั่นในการแก้ปัญหาผู้เรียนให้มี คุณ ลั ก ษ ณ ะ ที่ พื ง ประ สงค์ ด้วย กระบวนการวิจัยที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยสะท้อนผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างชัดเจนจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิด ความ ก้าว หน้า ทาง วิชาชีพโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นและนำผลจาก การเรียนรู้ในสถานศึกษาไปประเมินสะท้อนกลับ (AAR) เป็นรายบุคคลและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในรูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาตนเองให้มีความรอบรู้ ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นกระบวนการภาคปฏิบัติเพื่อช่วยเสริมสร้างนักศึกษาครู ให้เป็นผู้มีความรัก ความศรัทธา ต่ออาชีพครูและมีความรู้ความสามารถพร้อมที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป็นที่พึงพอใจแก่หน่วยงานผู้ใช้ครู ซึ่งกระบวนการปฏิบัติต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การผลิตครูมีคุณภาพที่พึงประสงค์ได้นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากสถานศึกษาอย่างจริงจังเพราะเป็นแหล่งปฏิบัติการสอนที่เป็นแหล่งต้นแบบให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง โดยประยุกต์ความรู้ภาคทฤษฎีสู่การปฏิบัติในทุก ๆ ขั้นตอนรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่เป็นต้นแบบ ในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ในโดยเป็นผลมาจากความรู้ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของบุคคลที่ส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตรงตามวัตถุประสงค์และเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ได้ให้ความสำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตลอด ระยะเวลาที่ผ่านมา แต่จากสภาพของการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในปัจจุบันนั้นไม่สามารถจะดำเนินการเพียงคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาที่เป็นสถาบันการผลิตครูเป็นผู้กำหนดกระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูและการบริหารการจัดการประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งระบบเองแต่จะต้องเกิดจากความร่วมมือประสานงานกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูซึ่งเป็นแหล่งสำคัญในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างแท้จริง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์พี่เลี้ยงจึงเป็นส่วนสำคัญจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นกล่าวสรุปได้ว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาครูให้บรรลุ เป้าหมายจะต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพ

ของกระบวนการที่สอดคล้องกับบริบทเพื่อให้นักศึกษาครูได้มีประสบการณ์จากการฝึกฝนและพัฒนาความสามารถของตนเองให้เป็นครูที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา สำหรับนักศึกษาครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (หลักสูตร 4 ปี) หลักสูตรอิงสมรรถนะ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเพื่อเป็นกรอบในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างเป็นระบบตามขั้นตอนของหลักสูตร และทางเลือกสำหรับสถาบันผลิตครูและหน่วยงานด้านการศึกษาระดับนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติและพิจารณากระบวนการผลิตครู และพัฒนาครูใหม่ที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาโดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2) เพื่อประเมินรูปแบบประสบการณ์การวิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยการใช้วิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์แบบการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของ
นักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนสุนันทา ผู้วิจัยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล

ผลการดำเนินการวิจัยในชุดโครงการจำนวน
4 เรื่อง

1.1 การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู
โดยกระบวนการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.2 การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู
โดยกระบวนการทดลองสอน ของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา

1.3 การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู
โดยกระบวนการปฏิบัติการสอนในสถาน
ศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

1.4 การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะ
วิชาชีพครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
แบบสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง

ตอนที่ 2 การประเมินรูปแบบการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ
ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา

2.1 การประเมินรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน ซึ่งกำหนดคุณสมบัติ
ดังนี้ 1) คณบดีคณะครุศาสตร์ 2) ผู้บริหาร
สถานศึกษาภาครัฐ 3) ผู้บริหารสถานศึกษา
เอกชน 4) ผู้รับผิดชอบฝ่ายฝึกประสบการณ์
วิชาชีพในสถาบันผลิตครู 5) ผู้ปฏิบัติหน้าที่ครู
พี่เลี้ยงในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลแบบประเมินคุณภาพของรูปแบบ ดังนี้

1) ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบประเมิน
แบบมาตรประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
(บุญชม ศีสะอาด, 2545) ด้านความถูกต้องความ
เหมาะสมความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ของ
รูปแบบ

5 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก
ที่สุด

4 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ
ปานกลาง

2 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ
น้อย

1 หมายถึง มีความถูกต้อง ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์อยู่ในระดับ
น้อยที่สุด

2.2 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ
ของเครื่องมือ

(1) กำหนดประเด็นการประเมินผลการ
พัฒนารูปแบบด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม
ด้านความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์

(2) นำแบบประเมินผลการพัฒนารูปแบบ
ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ค่าความตรงเชิงเนื้อหา มีค่า IOC อยู่ระหว่าง
0.67-1.00

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) นำ (ร่าง) รูปแบบการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะครุ
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาให้
ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

2) เก็บรวบรวมการประเมินผลการพัฒนา
รูปแบบ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องความเหมาะสม

ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ โดยผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 5 คน

3) นำผลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์
ก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบน
มาตรฐาน

4.51-5.00 หมายถึง มีความถูกต้อง/ความ
เหมาะสม/ความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์
อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความถูกต้อง/ความ
เหมาะสม/ความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์
อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความถูกต้อง/ความ
เหมาะสม/ความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์
อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความถูกต้อง/ความ
เหมาะสม/ความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์
อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความถูกต้อง/ความ
เหมาะสม/ความเป็นไปได้/เป็นประโยชน์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
เสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการสังเคราะห์รูปแบบประสบการณ์
การวิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะ
ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จาก
ผลการวิจัยในชุดโครงการ 4 เรื่อง ประกอบด้วย

1) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดย
กระบวนการการศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม
ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช
ภัฏสวนสุนันทา

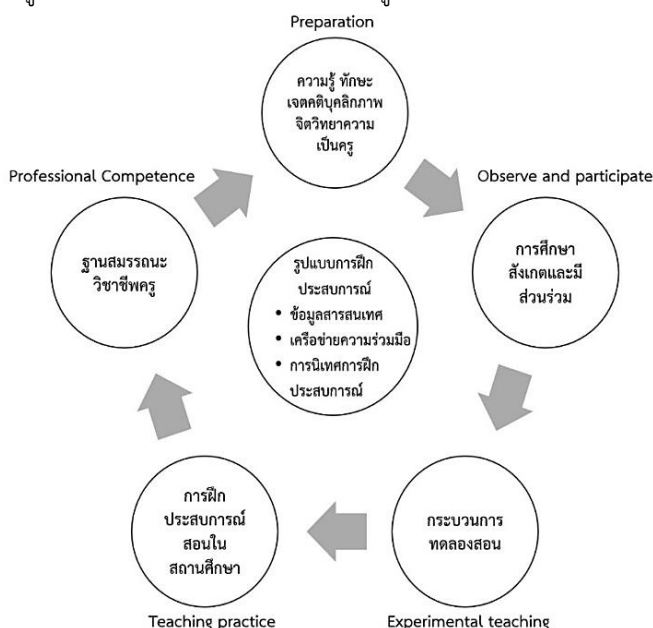
2) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูโดย
กระบวนการทดลองสอน ของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา

3) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครู
โดยกระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

4) การพัฒนาแบบประเมินสมรรถนะ
วิชาชีพครูของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ
ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนสุนันทา ได้รูปแบบการ
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู POET-Professional
Model ที่มีองค์ประกอบ การเตรียมการ
การศึกษาสังเกตและการมีส่วนร่วม กระบวนการ
ทดลองสอน การฝึกประสบการณ์สอนใน
สถานศึกษา และการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู

ภาพที่ 1 แสดงรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู POE Professional Model

ตอนที่ 2 ผลการประเมินรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผลการตรวจสอบความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์และความถูกต้องครบถ้วน ของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า รูปแบบผ่านการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ภาพรวม อยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยความถูกต้อง ($\bar{X}$ = 4.77) ความเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.83) ความเป็นไปได้ ($\bar{X}$ = 4.80) และความเป็นประโยชน์ ($\bar{X}$ = 4.74)

อภิปรายผล

ผลการศึกษการสังเคราะห์รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ

ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู POET-Professional Model ที่มีองค์ประกอบ การเตรียมการ การศึกษาสังเกตและมีส่วนร่วม กระบวนการทดลองสอน การฝึกประสบการณ์สอนในสถานศึกษา และการประเมินสมรรถนะวิชาชีพครู ซึ่งรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเน้น ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีการแสวงหาความรู้ ใหม่ โดยเน้นคุณสมบัติ 3 ด้าน คือ คุณสมบัติ ด้านทัศนคติ คุณสมบัติด้านลักษณะนิสัยและคุณสมบัติด้านความรู้ และทักษะควบคู่กับการเรียนรู้จากประสบการณ์ สอดคล้องกับที่ ศรีสว่ เลี้ยวาริน (2556 : 3-7) ได้มีการทบทวนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ในต่างประเทศ พบว่า ในบริบทการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ศักยภาพของแรงงาน ด้วยการเพิ่มทักษะ ฝีมือและสมรรถนะ เพื่อเพิ่ม

ขีดความสามารถในการแข่งขันในสังคมฐานความรู้ทำให้มนุษย์ทุกคนต้องแสวงหาความรู้เพื่อความอยู่รอด สถาบันการศึกษาจึงต้องพัฒนาบุคคลให้มี ทักษะเฉพาะด้านควบคู่ไปกับการพัฒนาคนให้รู้จักการตัดสินใจ มีทักษะในการแก้ปัญหา และสอนให้คนรู้จัก เรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้โดยใช้ ประสบการณ์ ช่วยเพิ่มการรับรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเน้นการปฏิบัติกิจกรรมและวิธีแก้ปัญหา ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดเห็นกับเพื่อน สรุปเป็นประสบการณ์ใหม่ด้วยตัวนักศึกษาเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปีเยอรี, ครอบิทธิ และ ไมค์เคิล (Byerly 2001 18–20 ; Bobditt and Michelle 2000 29 - 35) กล่าวถึงรูปแบบการเรียนสอนที่ให้ผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้จากสภาพจริงด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เรียนรู้และปฏิบัติงานในสภาพจริง โดยเน้นการเรียนรู้ นอกห้องเรียนมากกว่าในห้องเรียน

รูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ของรูปแบบ หลักการของรูปแบบ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยงเนื้อหาในการนิเทศตามรูปแบบกระบวนการของรูปแบบ แนวปฏิบัติของครูพี่เลี้ยงและแนวปฏิบัติของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และแนวทางการนำรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ ของนักศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาไปใช้ให้ประสบความสำเร็จโดยมีผลการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ผ่านการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่าคุณภาพของรูปแบบมีค่าความสอดคล้องรายข้อมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ มาตรฐานด้านความเป็นไปได้มาตรฐานด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์ มีค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฐานสมรรถนะ ของนักศึกษา คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีรูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการที่จะนำรูปแบบไปใช้ในสถานการณ์จริง ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์ข้อมูลจากผลการวิจัยในชุดโครงการที่คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการผ่านกระบวนการและขั้นตอนของการวิจัย โดยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาแต่ละชั้นปี เป็นข้อมูลพื้นฐานและสภาพปัจจุบันของการนิเทศ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของครูพี่เลี้ยง ทั้งจากตัวครูพี่เลี้ยงเอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ อาจารย์นิเทศก์มหาวิทยาลัย นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และครูพี่เลี้ยง ในการนิเทศความต้องการระบบการนิเทศ วิธีการนิเทศที่ดีที่ทำให้เกิดคุณภาพในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และมีความเหมาะสมกับบริบท ของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ประกอบกับรูปแบบที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ทำให้ได้รูปแบบที่มีคุณภาพสูงกว่าเกณฑ์ มาตรฐานโดยวิธีการพัฒนารูปแบบนี้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนารูปแบบของ วาโร เฟิงส์วสตี (2553, น. 9-11) ซึ่งได้อธิบายไว้ว่าการพัฒนารูปแบบต้องประกอบไปด้วยขั้นตอนการสร้างและการพัฒนารูปแบบ โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้รูปแบบตามสมมติฐาน รวมถึงการตรวจสอบความเที่ยงตรงของรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบที่

มีประสิทธิภาพ รูปแบบที่ได้ควรมีความตรงตามสถานการณ์จริง มีการนำไปทดลองใช้ และมีการพัฒนาปรับปรุงรูปแบบให้ทันสมัย การกำหนดรูปแบบครูฝึกวิชาชีพ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูรูปแบบครูฝึกวิชาชีพเป็นรูปแบบที่มีมาตรการที่ใช้ควบคุมความประพฤติและการปฏิบัติตนของนักศึกษาระหว่างการฝึกประสบการณ์ซึ่งสอดคล้องกับ ทศนาประสาณตรี (2555) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาวิชาชีพครูจำเป็นต้องมี สมรรถนะด้านรัก ความเมตตา และความปรารถนาดีต่อผู้เรียน อันประกอบด้วย การช่วยเหลือเกื้อกูล การแสดงออกทางกายและวาจาด้วยความรัก ความเมตตาและปรารถนาดีที่นักศึกษาวิชาชีพครูพึงมีนี้ จะเป็นหลักธรรมให้นำไปประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นอยู่เสมอ และทำตัวเป็นที่รักของคนทั่วไป อันเป็นที่มาของคำว่าจิตวิญญาณความเป็นครู สำหรับบุคลิกภาพของครูดีนี่จะเป็นเสมือนปัจจัยแรกที่จะนำครูไปสู่ความสำเร็จในอาชีพ ได้รับความไว้วางใจจากผู้เรียน ส่งผลต่อความร่วมมือจากผู้เรียน จากผู้ปกครองและสังคมได้ซึ่งมีความสอดคล้องกับ จักรแก้ว นามเมือง (2555) ศึกษาบุคลิกภาพของครูและลักษณะการสอนที่ดีพบว่า ลักษณะบุคลิกภาพทาง กาย เรื่องการแต่งกายที่เหมาะสม คือ การแต่งกาย ซึ่งหมายรวมถึง การแต่งหน้าและทรงผมด้วย มีความที่ สะอาด เรียบร้อย ดูดี น่านับถือ ถูกกาลเทศะ สวมใส่เสื้อผ้าที่เหมาะสมกับรูปร่าง เพศ วัย และผิวพรรณ สำหรับด้านสมรรถนะของครูสมรรถนะครูมีความสำคัญมากในสังคมแห่งการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ผู้เรียนมีความสามารถในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ สืบจิต (2556 298 -313) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ตัวบ่งชี้สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบหลัก 3 องค์ประกอบ และตัวบ่งชี้จำนวน 53 ตัวบ่งชี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนรงค์ จารุเมธีชน (2559 : 117 - 168) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า 1) รูปแบบการประเมินสมรรถนะครูระดับ ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยพัฒนาประกอบด้วย โครงสร้างที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของ วัตถุประสงค์การประเมิน เนื้อหาที่มุ่งประเมิน ตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการประเมินผู้ทำการประเมิน วิธีการประเมิน ระยะเวลาในการประเมินและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) สถาบันผลิตครูควรกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครูที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดความตระหนักและเข้าใจร่วมกัน

2) ควรมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูระหว่างสถาบันผลิตครูกับสถานศึกษาที่เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3) ควรมีการกำหนดรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่เป็นมาตรฐานเพื่อนำไปใช้อย่างเป็นรูปธรรม

4) ควรส่งเสริมให้มีการเตรียมความพร้อม และมีการติดตามนำผลการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ ของนักศึกษาไปใช้เพื่อนำมาพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาในรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาในรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่หลากหลายเพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ควรมีการวิจัยเพื่อค้นหาตัวแปรที่ส่งผลต่อรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา เช่น ระดับทักษะปฏิบัติการ ระดับทักษะการแก้ปัญหา และระดับทักษะการทำงานเป็นทีม

3) ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาที่มีต่อสมรรถนะวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา คุณารักษ์. (2561). *สู่ความเป็นครูมืออาชีพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.*

จักรแก้ว นามเมือง. (2555). บุคลิกภาพและลักษณะการสอนที่ดี. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ (ฉบับพิเศษ)*. 33-36.

ชนันภรณ์ อารีกุลและคณะ. (2561). *การพัฒนา รูปแบบความเป็นครูในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพเชิงพุทธ บูรณาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ทัศนรงค์ จารุเมธีชน. (2556). *การพัฒนา รูปแบบ การประเมินสมรรถนะครูระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).*

ทัศนดา ประสานตรี. (2555). *การพัฒนา รูปแบบ ความเป็นครูของนักศึกษามหาวิทยาลัย นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.*

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*

ประมุข กอปรสิริพัฒน์. (2548). *การพัฒนา หลักสูตรการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามหลักสูตรการปฏิรูปการฝึกหัดครู. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*

ลัดดาวัลย์ สืบจิต. (2556). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, หลักสูตรและวิธี สอนคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย ศิลปากร).*

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2553). *สถิติประยุกต์สำหรับการ วิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สุวีริยา สาส์น.*

ศรีสว่าง เลี้ยววาริน. (2555). *การส่งเสริมการ เรียนรู้ตลอดชีวิต: กรณีศึกษาในต่างประเทศ. วารสาร กคน. กรุงเทพฯ: นำทองการพิมพ์ จำกัด.*

Byerly, S. (2001). Linking Classroom Teaching to the Real World Through Experiential Instruction. *PhiDelta Kappan*, 82, 697.

แนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมแนวบูติก ในกรุงเทพมหานคร

วีระ วีระโสภณ, ฉันทัช วรรณถนอม, บุญทา ชัยเลิศ

วิทยาลัยการจัดการอุตสาหกรรมบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: weera.we@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมแนวบูติกในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง มีผู้ให้ข้อมูลเชิงลึกเป็นผู้ที่มีส่วนกับงานบริการด้านโรงแรม ได้แก่ ผู้บริหาร พนักงาน รวมไปถึงบุคลากรทางการศึกษาที่สอนด้านการท่องเที่ยวโรงแรม เป็นจำนวน 5 คน ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างแล้ววิเคราะห์เชิงเนื้อหาพบว่าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงานบริการของโรงแรมตั้งแต่ผู้บริหาร ผู้จัดการ รวมถึงพนักงานจะต้องมีการวางแผนการดำเนินงานและมีการประชุมร่วมกันสั่งการอย่างสม่ำเสมอ โดยนำข้อคิดเห็นจากผู้เข้าพักมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงหรือพัฒนาโรงแรมให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดจะต้องมีปัจจัยการรักษามาตรฐานของคุณภาพการบริการคือ ด้านความเป็นรูปธรรม ด้านความไว้วางใจ และน่าเชื่อถือ ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการกับทางโรงแรม ด้านการสร้างเชื่อมั่น ด้านการเข้าใจความต้องการของผู้มาใช้บริการ นอกจากนี้แล้วผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อสร้างองค์กรให้ดีและมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: โรงแรมบูติก, การพัฒนาการจัดการ, กรุงเทพมหานคร

Guideline for Management Development and Service Quality of Boutique Hotels located in Bangkok

Weera Weerasophon, Chantouch Wannathanom, Boontha Chailert

College of Hospitality Industry Management, Suan Sunandha Rajabhat University

Email: weera.we@ssru.ac.th

Abstract

The research studied the management and service quality of boutique hotels located in Bangkok. The research is a qualitative research. For data collection, in-dept interviews were performed with five participants who work in hotel businesses, which included hotel executives, staffs, and hotel business lecturers. Content analysis method was used to determine the readiness of hotel management as well as guideline development for the management and service quality of boutique hotels located in Bangkok. The result showed that executives, managers, and employees required clear direction, planning, and regular meetings. In addition, guests' comments were collected for hotel service development. The result further showed that hotel service quality depends on factors such as the tangibility, trusts, reliability, responsiveness to guests' requests, confidence, empathy and understanding, as well as executives' capabilities.

Keywords: Boutique hotel, Management development, Bangkok

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมบริการที่มีขนาดใหญ่และเติบโตอย่างรวดเร็วโดยอุตสาหกรรมนี้เกิดจากการร่วมมือของหลากหลายธุรกิจ เช่น ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจนันทนาการและธุรกิจที่พักแรม เป็นต้น ฉันทิช วรรณธอม (2559) ปัจจุบันอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจของทุกประเทศทั่วโลกเนื่องจากสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศค่อนข้างมหาศาล อีกทั้ง ยังสามารถ สร้างงาน สร้างอาชีพให้กับประชากรของประเทศ อย่างทั่วถึงอีกด้วย (จิรัชญา มณีเนตร, 2553: 1-10) รายได้หลักของอุตสาหกรรมโรงแรม คือ การให้บริการห้องพักแก่ลูกค้า โดยปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวมีความสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวและมีการค้างคืนเพื่อใช้บริการห้องพักของโรงแรมมากขึ้นด้วย ฉันทิช วรรณธอม (2559) ดังนั้น ห้องพักซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ของโรงแรมจึงมีความสำคัญต่อการสร้างความพึงพอใจและความประทับใจของลูกค้า ทำให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการห้องพักของโรงแรมซ้ำอีกครั้ง โศภิชฐา เต็มรัตน์. (2561) ในปัจจุบันสถานที่พักแรมต่าง ๆ เช่น ในจังหวัดชลบุรี เชียงใหม่ ภูเก็ต มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ตลอดจนมีการพัฒนาศักยภาพอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้น ผู้ประกอบการโรงแรมควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการและวิเคราะห์แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงในวงการห้องพักของโรงแรมเพื่อให้บริการของตนมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพราคาไม่แพงที่สำคัญควรสร้างห้องพักให้มีความน่าอยู่ สะดวกสบายและตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มากที่สุดและคุณภาพการให้บริการก็จัดเป็นหัวใจสำคัญของความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจโรงแรมอีกด้วย โศภิชฐา เต็มรัตน์. (2561) ดังนั้น คุณภาพของการบริการถือเป็นอาวุธสำคัญในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เพราะนอกจากจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีแล้ว ทำให้ลูกค้ายินดีที่จะจ่ายมากขึ้นเพื่อแลกกับบริการที่เหนือกว่า ยังเป็นสิ่งที่ทำให้ลูกค้าเกิดความภักดีต่อโรงแรมเพราะความภักดีเป็นสิ่งที่

หนึ่งทีก่อให้เกิดการซื้อซ้ำและอาจทำให้เกิดการซื้อเพิ่มมากขึ้นนอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการโฆษณาให้ลูกค้าใหม่ๆเข้ามาใช้บริการด้วยการบอกต่อ

ฉันทิช วรรณธอม (2559) โรงแรมบูติกเป็นโรงแรมขนาดเล็กมีจำนวนห้องพัก 10-100 ห้องอาจจะใช้เงินลงทุนไม่มากเหมือนโรงแรมระดับ 5 ดาว ทั่วไป แต่ชดเชยด้วยการลงทุนทางด้านความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตลอดจนการใส่ใจในการบริการอื่น ๆ ทดแทน เป็นการทำธุรกิจที่พักแรมของเจ้าของเงินทุนรายเล็กเป็นส่วนใหญ่ โรงแรมบูติกสามารถตอบสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวในยุคใหม่ได้ดีโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่ต้องการแสวงหาประสบการณ์ใหม่ จากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าความสำคัญของคุณภาพการบริการจึงสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมบูติกในกรุงเทพมหานครและได้ดำเนินงานด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับบุคคลากรที่มีความเกี่ยวข้องในแผนกห้องพักและการให้บริการ รวมถึงขั้นตอนในการปฏิบัติหน้าที่คุณสมบัติของการบริการที่ดีและการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อที่จะได้ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษานำไปพัฒนาเป็นแนวทางทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของ โรงแรม บูติก ใน กรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพการบริการของ โรงแรมบูติกในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการจัดการของโรงแรมบูติกในกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสารและวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสารที่แหล่งเอกสารชั้นต้น (Primary source) คือ คำบอกเล่าหรือคำสัมภาษณ์ที่บันทึกจากเหตุการณ์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์โดยตรง ขณะที่เอกสารรอง (Secondary source)

ได้แก่ ตำรา ทฤษฎี รวมถึงเอกสารสำคัญ และวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological approach) ที่ทำการรวบรวมข้อมูล ณ แหล่งปฐมภูมิ 5 แห่งเพื่อให้ข้อมูลที่ได้น่าหนัก น่าเชื่อถือมากพอในการตรวจสอบคุณภาพของมูลแบบสามเส้า (Data Triangulations) ได้แก่ 1) โรงแรม Simply Sleep Silom 2) โรงแรมวังสวนสุนันทา 3) โรงแรมเฮียเตอร์ เรสซิเดนซ์ 4) โรงแรมบอสโซเทลอินท์ 5) โรงแรมเลมอนที กรุงเทพฯ ในลักษณะการสัมภาษณ์รูปแบบเจาะจงเป็นลักษณะวิจัยเชิง และมีรายละเอียดการดำเนินวิจัยดังนี้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเอกสารขั้นต้นและเอกสารรอง เน้นเนื้อหาด้าน ประวัติความเป็นมาของโรงแรมในไทย และสากล กระบวนการจัดการ และคุณภาพการบริการ เป็นต้น

1.2 นำข้อมูลเอกสารมาสังเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย

1.3 นำร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมแนวปฏิบัติที่ที่ได้จากผลการวิจัยเอกสารมาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเพื่อนำไปใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลกับผู้รู้หลัก (Key informants) ณ แหล่งปฐมภูมิต่อไป

ขั้นตอนที่ 2 สรรวจองค์ประกอบของแนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการ บริการของโรงแรมแนวปฏิบัติในกรุงเทพมหานคร ที่ประกอบด้วยขั้นตอนตามลำดับดังนี้

2.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งเอกสาร เช่น งานวิจัยเชิงคุณภาพที่เกี่ยวข้องกับโรงแรมบูติค เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นแนวคำถามแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์ ลักษณะแบบเปิด

2.2 ติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลเชิงลึกในการบริหารจัดการในโรงแรมบูติค ได้แก่ ผู้บริหาร พนักงานบริการ ส่วนหน้า และผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวน 5 คน

2.3 ยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3

3.1 สังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมบูติค

ผลการวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับแผนกต่าง ๆ ในงานบริการด้านโรงแรม เช่น แผนกบริการส่วนหน้า แผนกต้อนรับ ผู้บริหารโรงแรม จำนวน 5 ท่านเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมแนวปฏิบัติ โดยจำแนกข้อมูลตามกรอบแนวคิดของการวิจัยแล้วจัดเป็นหัวข้อ หรือประเด็นเพื่อให้เห็นแนวคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบริการด้านโรงแรม พร้อมรวบรวมความคิดเห็นที่เห็นพร้อมต้องกันและความคิดเห็นที่แตกต่างกันตามประเด็นที่กำหนดพร้อมใส่รายละเอียดสนับสนุนประเด็นความคิดเห็น และขั้นสุดท้ายได้ทบทวนคำตอบที่ได้เพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ปรากฏดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 1 กรรมการผู้จัดการ Simply Sleep Silom และอาจารย์พิเศษสถาบันอุดมศึกษา

พนักงานต้อนรับเปรียบเสมือนเพื่อนคู่คิดมิตรคู่กายของลูกค้าดูแลลูกค้าแก้ไขปัญหาและให้ความรู้ที่ถูกต้องกับลูกค้าของโรงแรมไม่ว่าเป็นในด้านข้อมูลการท่องเที่ยวหรือแม้แต่การเป็นอยู่ในโรงแรม พนักงานต้องใส่ใจและจดจำความต้องการเฉพาะของลูกค้ารวมถึงมีการประสานงานกันที่ถูกต้องเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือจะบังเกิดขึ้นได้คือควรจะต้องมีความตรงต่อเวลาในการบริการ ในขณะที่เดียวกันต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริต เช่น ของหายได้คืน และไม่ Over Charge ต่าง ๆ อาทิ กลางคำทักทายทุกครั้งที่พบลูกค้า นำของส่งคืนลูกค้าทุกครั้งที่ลืมขอมิค่าไว้ที่ห้องพักกับลูกค้า ผู้บริหารโรงแรมก็ต้องมีความยุติธรรมและดูแลเอาใจใส่พนักงานให้ทั่วถึงเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจ

ให้กับพนักงานทุกคนว่าทางโรงแรมปฏิบัติเหมือนกัน เพื่อพนักงานจะเกิดความเต็มใจในการให้บริการลูกค้าทุกคน เช่น สร้างความประทับใจเมื่อลูกค้า Check-in-Welcome drink สนใจปัญหาอย่างจริงจังจากปัญหาของลูกค้า บริการเหนือความคาดหมายในบางโอกาส เช่น เด็กวันเกิด สิ่งที่สำคัญสำหรับการดำเนินงานโรงแรมบูทีคที่จะทำให้อุปการะรู้สึกประทับใจคือการเอาใจเขามาใส่ใจเราในการบริการลูกค้าดูแลด้วยจิตเมตตาเมื่อลูกค้ามีปัญหาต้องรับฟังและช่วยแก้ไขและพนักงานต้องมีทัศนคติมีวิธีคิดที่เป็นระบบมีความคิดเชิงบวก พร้อมทั้งจะแก้ไขปัญหาคำแนะนำที่เกิดขึ้นรองรับอารมณ์ของลูกค้าแก้ปัญหาได้อย่างมีสติและทันถ่วงที่รับฟัง Feed back ของลูกค้าผ่านทางวิธีต่าง ๆ ในสื่ออินเทอร์เน็ต มีการติดกล้องวงจรปิดที่สามารถดูการทำงาน of พนักงานได้ตลอด 24 ชั่วโมงเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าโรงแรม การที่จะทำให้อาคารเกิดการพัฒนาการบริการคือ เรามีการจัดทำแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบความต้องการของลูกค้าว่าบริการภายในโรงแรมของเราในภาพรวมมีความพึงพอใจมากน้อยเพียงใดและนำไปการวางแผนนโยบายจะมีการจัดทำและปรับปรุงทุก ๆ 1 ปี โดยใช้ลูกค้า Customer Center เน้นความต้องการของลูกค้าเป็นสำคัญโดยใช้ข้อมูลที่ได้ทั้งจากการวิเคราะห์ ภายใน-ภายนอก SWOT Analysis มาจัดทำแผนและนโยบายประจำปี จัดทำรูปแบบกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เช่น พบลูกค้าต้องกล่าวทักทาย สบตาลูกค้าทุกครั้ง จะไม่กล่าวคำว่าไม่กับลูกค้า โดยจะระบุไว้ที่ฝ่ายบุคคลไว้อย่างชัดเจน และมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนพบปะสังสรรค์ หรือออกความเห็นต่าง ๆ ภายในการทำงาน และจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรระดับต่าง ๆ โดยมีการจัดประชุม สัมมนาการปฏิบัติการระหว่างพนักงานด้วยกันแลกเปลี่ยนความเห็นและการตรวจสอบการทำงานต่างๆ เดือนเพื่อเป็นการรักษามาตรฐานในการทำงานและให้บริการที่คงที่สม่ำเสมอ

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 2 พนักงานต้อนรับส่วนหน้าโรงแรมวังสวนสุนันทา

เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าโรงแรม พนักงานองรักษามาตรฐานในด้านการแต่งกายของพนักงานให้สร้างความเป็นเอกลักษณ์กับอัตลักษณ์ของโรงแรมที่เน้นความเป็นวังและดูมีภาพลักษณ์ที่ดีและสวยงาม พนักงานต้อนรับจะต้องตรวจสอบอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกก่อนส่งลูกค้าเข้าพัก เช่น ทางเดิน ประตูทางเข้า ลิฟขึ้นลงอาคาร เป็นต้น ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยเข้ามาบริการลูกค้า

พนักงานต้อนรับส่วนหน้าของโรงแรมที่จะต้องให้ข้อมูลที่ชัดเจนกับลูกค้า โดยเฉพาะในส่วน of พนักงานต้อนรับทางโรงแรมควรมีการจัดอบรมและแนะนำพนักงานที่เข้ามาใหม่ รวมถึงพนักงานเก่าให้ทราบถึงสินค้าและบริการที่มีอยู่ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับนักท่องเที่ยว ปรับปรุงการใช้บริการด้าน Call Center ที่ลูกค้ามักจะนึกถึงเป็นอันดับแรก หากเกิดปัญหาอะไรขึ้น Call Center ทุกคนควรจะเข้าใจทุกบริการที่มีอย่างชัดเจนและสามารถสื่อสารออกไปเพื่อแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้อย่างเร็วที่สุด สร้างความมั่นใจว่าทุกครั้งที่มีการจองห้องพักกับทางโรงแรม จะไม่มีการพลาดตามวันและเวลาที่จอง จะไม่มีการหลุด booking ต้องสร้างความมั่นใจว่าต้องได้ห้องพักอย่างแน่นอน ผู้จัดการโรงแรมสร้างมาตรฐานให้กับพนักงานทุกคนต้องรับฟังความเห็นจากลูกค้าด้วยความใส่ใจไม่เพิกเฉยต่อปัญหาที่ลูกค้าพบเจอและต้องแก้ไขปัญหาให้ลูกค้าได้ พนักงานต้องมีใจรักในด้านการบริการและต้องพร้อมแก้ไขและให้บริการลูกค้าเสมอพร้อมทั้งต้องเป็นบุคคลที่มีบุคลิกภาพที่ดี รับฟังความคิดเห็นของลูกค้าถึงปัญหาที่เจอและการแก้ไขปัญหาให้ลูกค้าของพนักงานว่าลูกค้าพึงพอใจหรือไม่ตามช่องทางต่าง ๆ เช่น Facebook, Booking, Traveloka เป็นต้น

สิ่งสำคัญในการสร้างมาตรฐานการบริการของโรงแรมทางโรงแรมมีการจัดทำแผนนโยบายองค์กรทุกปีโดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของลูกค้าต่อบริการภายในโรงแรมเป็นหลักเพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดีขึ้นจากการประเมินและทางโรงแรมมีการ

ประชุมสัมมนาการปฏิบัติการและการวางแผนต่าง ๆ เช่น การจัดบุคคลิกภาพของพนักงานให้ตรงตามมาตรฐานของโรงแรมรวมถึงความสะอาด กล่าวคำทักทักลูกค้าทุกคน ทุกครั้งที่พบเจอภายในโรงแรมอย่างสม่ำเสมอ

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 3 ผู้จัดการแผนกต้อนรับส่วนหน้าโรงแรมเรียเตอร์ เรสซิเดนซ์

การแสดงความคิดเห็นในเรื่องแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพในการบริการในสถานประกอบการกิจการในธุรกิจโรงแรม ในขั้นตอนแรกของงานบริการพนักงานทุกท่านในแต่ละแผนกจะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม SOP (Standard Operation Procedure) ซึ่งจะระบุขั้นตอนในการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยจะต้องมีการนำเทคโนโลยีข่าวสารทั้งภายในโรงแรมและภายนอกโรงแรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้มากยิ่งขึ้น เพราะการนำเทคโนโลยีที่ดีและทันสมัยมาใช้กับทางโรงแรมจะเป็นการสร้างเสริมความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าที่เข้ามาพักที่โรงแรมดังนั้นทางโรงแรมจะพยายามมีการจัดการประชุมระหว่างหน่วยงานภายในไม่ว่าจะเป็น บริการส่วนหน้า แม่บ้าน อาหารเครื่องดื่ม การจัดเลี้ยง การรักษาความปลอดภัย มาประชุมร่วมกันในการจัดการเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น ระบบไวไฟที่มีความเร็วสูง กล้องวงจรปิดที่มีความคมชัดสูงและติดตั้งทั่วถึง มีระบบป้ายไฟอัจฉริยะในการแจ้งเตือนบอกข้อมูลลูกค้า เป็นต้น

ผู้บริหารของโรงแรมมีการให้ความสำคัญกับการบริการให้มีความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการคือการมีความจริงใจให้ข้อมูลที่จริงใจของ รวมทั้งมีการสอบถามความต้องการของลูกค้าในช่วงระยะเวลาที่ลูกค้าพักในโรงแรมหรือในเวลาที่คุณลูกค้าออกจากที่พักในโรงแรม (GUEST COMMENT AND COMPLAINT) โรงแรมกับลูกค้าในส่วนห้องพักและในส่วนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมทั้งมีการให้ข้อมูลที่โปร่งใสกับลูกค้าให้ได้มากที่สุด โดยปกติผู้เข้าพักต่อหนึ่งห้องจะอยู่ที่สองท่านในกรณีที่ลูกค้ามากกว่านั้นต้องนำเสนอในส่วนเตียงเสริม

เตียงเด็กทารก กระดานเปลี่ยนผ้าอ้อม ทางโรงแรมจะไม่คิดค่าใช้จ่ายกับทางลูกค้าเพื่อให้ลูกค้าเกิดความประทับใจและมีความรู้สึกที่ทางโรงแรมนั้นดูแลเอาใจใส่กับลูกค้าอย่างใกล้ชิด และไม่คิดเล็กน้อยกับค่าใช้จ่ายในส่วนนี้

การสร้างเสริมความมั่นใจให้กับลูกค้าจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการให้บริการเช่นอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ในห้องพักมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างดี รวมทั้งได้มีชี้แจงให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับเช่นมี ทางหรือบันไดหนีไฟติดอยู่ในพื้นที่ลูกค้าสามารถมองเห็นได้ มีพนักงานทำงานตลอด 24 ชั่วโมงเพื่อให้ลูกค้าสามารถประสานงานในเรื่องต่าง ๆ ได้ ทางโรงแรมที่พนักงานรักษาความปลอดภัยที่จะคอยดูแลสอดส่องให้กับลูกค้าตลอด 24 ชั่วโมง และในแต่ละคนจะต้องมีการผ่านการอบรมด้านการบริการตามมาตรฐานของทางโรงแรมก่อนที่จะปฏิบัติงานได้ การบริการจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือแขกในสถานการณ์ที่สุดิวสัยกรณี เช่น แขกนั่งรถเข็นสำหรับผู้พิการ ผู้สูงอายุ หรือแม่กระทั่งคนป่วย ระหว่างที่เข้าพักในโรงแรมทางโรงแรมต้องให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ หรือแขกไม่สามารถที่จะสื่อสารในภาษาได้จำเป็นต้องประสานงานให้ลูกค้าเพื่อเพิ่มความประทับใจให้แก่ลูกค้า ระบบการวางแผนเพื่อให้เป็นนโยบายสำหรับให้พนักงานทุกคนของทางโรงแรมในทุกแผนกได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติตามอย่างเช่นจัดงานเทศกาลสำคัญในช่วงนั้นเพื่อให้ลูกค้าได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อที่ลูกค้าจะได้มีความทรงจำที่ดี รู้สึกประทับใจและประทับใจในการให้บริการของทางโรงแรมของเราได้ แล้วจะทำให้ลูกค้ากลับมาพักอีกในการเดินทางมากรุงเทพมหานครในครั้งต่อไปทั้งลูกค้าที่เป็นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ผู้บริหารของทางโรงแรมจะคำนึงถึงพนักงานโรงแรมเหมือนกันและเท่าเทียมกันในทุกตำแหน่ง ทุกระดับชั้น เพราะผู้บริหารของโรงแรมมีความคิดว่าพนักงานโรงแรมทุกคนในแต่ละแผนกมีความสำคัญ เท่าเทียมกันแต่จะแตกต่างกันในเนื้อหาของงานของ แต่ละแผนกนั้นที่สำคัญพนักงานบริการต้องมีจิตใจรักในการบริการ มีความอดทน พร้อมทั้งจะให้บริการและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับลูกค้าที่เข้ามา

ใช้บริการกับทางโรงแรม มีความใจเย็นและรับฟังลูกค้า คอยช่วยเหลือลูกค้าเท่าที่ความสามารถจะทำได้รวมทั้ง ต้องช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานในกรณีที่มีการขอความช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงานเป็นบุคคลที่ต้องมีลักษณะของการเปิดใจให้กับเพื่อนร่วมงาน ลูกค้า และเจ้านาย รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงานด้วยเสมอ ที่สำคัญในทุกๆแผนกจะมีการประชุมแผนกอาจจะเป็นการประชุมแบบการประชุมรอบสัปดาห์ รวมไปถึงการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันแก้ไขปัญหา ร่วมกันในทุกๆเดือนด้วยเช่นกัน เพื่อจะได้เป็นการสรุปการทำงานเพื่อพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้ดีขึ้นมากขึ้นโดยนำข้อมูลความคิดเห็น คำติและคำชมต่าง ๆ อาทิ มีกล่องรับความคิดเห็นจากลูกค้าและให้คะแนนความพึงพอใจ พร้อมทั้งมอบรางวัลพนักงานดีเด่น ประจำเดือนที่ได้รับคำชมจากลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการจากทางโรงแรมผ่านแบบขอความคิดเห็นและความพึงพอใจของการให้บริการจากทางโรงแรมซึ่งลูกค้าสามารถให้ความเห็นได้ทั้งจากกระดาษรับความคิดเห็นที่จากทางโรงแรมวางไว้ในห้องพัก รวมถึงแบบขอความคิดเห็นที่จะส่งไปหาลูกค้าไปยังอีเมลของลูกค้าเมื่อใช้บริการเรียบร้อยแล้ว พนักงานของโรงแรมจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงแรมมีความเข้าใจในระบบการทำงานในแผนกนั้นเพื่อสามารถให้บริการแก่ลูกค้าและสร้างความประทับใจให้กับลูกค้ามากที่สุด และในกรณีที่พนักงานทำผิดระเบียบโรงแรมจะต้องมีบทลงโทษตามความสมควรเพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นกรณีศึกษาต่างๆที่เคยมีผ่านมาแล้วทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันและให้เป็นไปตามมาตรฐานของโรงแรม ทางโรงแรมจึงจัดให้มีการปฐมนิเทศให้กับพนักงานใหม่ และมีพนักงานพี่เลี้ยงคอยดูแลให้ความช่วยเหลือในช่วงแรกของการเข้ามาทำงานที่โรงแรมในเรื่องของการจัดการงบประมาณของทางโรงแรมเพื่อใช้ในการบริหารงาน และสร้างคุณภาพที่ดีในการให้บริการกับลูกค้าผ่านทางพนักงานโรงแรมในตำแหน่งต่าง ๆ นั้น สามารถแบ่งแยกได้สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1) งบประมาณในส่วนของบุคลากรว่าทั้งในแผนก จำเป็นจะต้องมีบุคลากรในการทำงานจำนวนกี่ท่าน

2) งบประมาณในส่วนอุปกรณ์พื้นฐานและอุปกรณ์ที่จำเป็นในแผนกนั้นๆ

3) งบประมาณในการทำกิจกรรมอื่น ๆ ตามเทศกาลต่างๆที่สำคัญ

ผู้บริหารของทางโรงแรมเล็งเห็นถึงพนักงานของ โรงแรมเป็นสำคัญเพราะเป็นด่านหน้าที่จะคอยดูแลต้อนรับ ให้บริการลูกค้าตลอดการเข้ามาใช้บริการกับทางโรงแรม ดังนั้น ผู้บริหารของโรงแรมจึงมีเงินสนับสนุนรายปีหรือ โบนัส ให้กับพนักงานทุกๆที่ทำงานให้กับทางโรงแรมมาจนครบปี พร้อมทั้งมีการจัดการเลี้ยงฉลองรายปีให้กับพนักงานทุกคนพร้อมทั้งได้พบปะกับทางผู้บริหาร เจ้าของโรงแรมในทุกๆปี เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับพนักงานของทางโรงแรมในปีต่อไปด้วย

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 4 พนักงานต้อนรับส่วนหน้าโรงแรมบอสโซเทลอนท์

ผู้บริหารของโรงแรมให้ความสำคัญกับพนักงาน ทุก ๆ คนว่าตัวพนักงานต้องใส่ใจลูกค้าและพร้อมให้การบริการอย่างเต็มใจสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างถูกต้องและทันเวลา ในทุกๆครั้งที่ลูกค้าเดินเข้ามาในโรงแรมต้องกล่าวคำทักทายในทุก ๆ ช่วงเวลาที่ลูกค้าเดินเข้ามาและถ้าทราบถึงชื่อของลูกค้าให้กล่าวคำทักทายพร้อมทั้งเรียกชื่อของลูกค้าท่านนั้นด้วย พร้อมทั้งยกมือไหว้ และกล่าวสวัสดิ์ทุกครั้งให้เป็นรูปแบบของการกล่าวคำทักทาย ซึ่งผู้บริหารให้ความสำคัญในส่วนนี้เป็นอย่างมากเพราะทางผู้บริหารจะกล่าวอย่างสม่ำเสมอในการปฐมนิเทศพนักงานใหม่ หรือทุกครั้งในการประชุมพนักงานถึงเรื่องการทักทาย ให้ความเคารพ เรียกชื่อลูกค้า พร้อมทั้งต้องมีการสับตา ลูกค้าทุกครั้งในการให้บริการ

การจะสร้างความน่าเชื่อถือให้ลูกค้านั้นพนักงานทุกคนและแผนกอื่น ๆ ภายในโรงแรมจะต้องมีความซื่อสัตย์เพราะทางโรงแรมรวมทั้งผู้บริหารจะแจ้งอยู่เสมอว่าถึงแม้ว่าโรงแรม บอสโซเทลอนท์จะเป็นโรงแรมขนาดเล็ก และพนักงานทุกคนต้องมีการสร้างมาตรฐาน และความน่าเชื่อถือให้เทียบเท่าหรือไม่ต่างกับกับโรงแรมระดับมาตรฐาน 5 ดาว หรือโรงแรม

ที่มีเครือข่ายมาจากต่างประเทศให้ได้เช่นกัน เช่น เก็บของหายได้สามารถนำคืนลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว การกล่าวคำทักทาย การรับให้การช่วยเหลือลูกค้าก่อนทุกครั้งที่ถูกคำจะร้องขอ ซึ่งในจุดต่างๆเหล่านี้จะช่วยสร้างความประทับใจและความน่าเชื่อถือให้แก่โรงแรมมากยิ่งขึ้น

พนักงานทุกคนต้องสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและทันถ่วงที เช่น การนำลูกค้าส่งโรงพยาบาล หากลูกค้าเกิดการเจ็บป่วย ฯลฯ เพราะในรายละเอียดต่างๆ เหล่านี้ทางโรงแรมไม่ได้คำนึงใจทางฝ่ายบุคคลของโรงแรมจะมีการจัดการฝึกอบรมเพื่อให้พนักงานของโรงแรมมีความพร้อมและสามารถจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้ถูกต้องรวดเร็ว และปลอดภัย ถูกวิธีตามระบบและมาตรฐาน ลูกค้าจะสัมผัสได้ว่าโรงแรมมีความพร้อมในการให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาโดยที่ลูกค้าเข้าพักในโรงแรมของเราแล้วจะต้องรู้สึกผ่อนคลายและรู้สึกปลอดภัย การสร้างความมั่นใจให้ลูกค้านั้นทางโรงแรมจะต้องมีการพูดคุยและวางแผนการดำเนินงานต่างๆกับทุกภาคส่วนในหน้าที่ต่างๆ ของโรงแรม ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรักษาความปลอดภัย ที่จะต้องมีหน้าที่คอยสอดส่องดูแล จำหน่ายของลูกค้าให้ได้ รวมถึงดูแลความปลอดภัยให้กับลูกค้าของโรงแรม เช่น จัดบักกิ้ง หรือถ่ายภาพรถยนต์สาธารณะ หรือแท็กซี่ ทุกครั้งที่ลูกค้าได้ใช้บริการออกไปข้างนอก คอยรับส่ง เปิด-ปิดประตูรถให้ทุกครั้ง ฝ่ายการให้ข้อมูลกับลูกค้าส่วนหน้าเพื่อจะได้มีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและรวดเร็ว การบริการบางอย่างเป็นสิ่งที่คุณค่าจำเป็นและต้องการอย่างมากในหลายๆครั้งที่ลูกค้าร้องขอมาตั้งแต่การจองห้องพักมาไม่ว่าจะทางโทรศัพท์ อีเมล หรือ ทางระบบออนไลน์ ซึ่งลูกค้าสามารถร้องขอ ซึ่งทางโรงแรมจะแจ้งให้กับทางลูกค้าว่าบริการบางอย่างไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ เช่น เตียงเสริมสำหรับเด็ก รถเข็น ฯลฯ พนักงานจำเป็นต้องส่งมอบการบริการและแก้ไขปัญหาให้ลูกค้าอย่างเห็นอกเห็นใจหรือถ้าบริการบางอย่างมีค่าใช้จ่ายก็ต้องแจ้งกับทางลูกค้าและแจ้งให้ทราบถึงราคาค่าบริการเพื่อให้ลูกค้าไม่รู้สึกสับสน เช่น ค่าบริการซักรีด ค่าบริการรับส่งสนามบิน เป็นต้น

การวางแผนนโยบายของโรงแรมทางโรงแรมมีการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจจากผู้เข้าพัก พร้อมทั้งมีกล่องแสดงความคิดเห็นและการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อให้พนักงานทุกคนได้แสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและแนวทางการแก้ไขเพื่อวางแผนนโยบายและปรับปรุง เพื่อนำข้อคิดเห็นต่างๆ เหล่านี้กลับมาเป็นประเด็นในที่ประชุมเพื่อช่วยกันหาข้อแก้ไขเพื่อช่วยกันหาทางที่จะช่วยบริการกับทางลูกค้าได้ดีที่สุด สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าสูงสุด พนักงานทุกคนจะต้องมีความพร้อมในการบริการลูกค้าด้วยความเต็มใจและสมัครใจต้องมีบุคลิกภาพที่ดีและต้องสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ค่อนข้างดีเพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคต่อการบริการและช่วยเหลือลูกค้าในทุกๆแผนกและทุกปีจะมีการประชุมและติดตามแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและวางแผนการบริการอย่างมีระเบียบแบบแผนเสมอ เพื่อที่จะนำเสนอชี้แจงให้กับทางผู้บริหาร พนักงานทุกระดับชั้นของโรงแรมได้มีการปรับปรุงการให้บริการของตน พร้อมทั้งชี้แจงถึงข้อบกพร่องในการทำงาน รวมถึงการชื่นชมการทำงานของพนักงานที่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในเวลาที่ผ่านมาในขณะเดียวกันพนักงานจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่โรงแรมได้จัดตั้งไว้เสมอเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การจัดการงบประมาณทางโรงแรมจะต้องมีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นข้อเสนอแนะแต่ละภาคส่วนแต่ละแผนกในโรงแรมเสมอเพื่อจัดสรรการใช้งบประมาณที่ถูกต้องตรวจสอบรายรับรายจ่ายประจำปีซึ่งจะมีการเรียกประชุมผู้รับผิดชอบในส่วนต่างๆ เช่น ส่วนหน้า งานขายและการตลาด การบริการอาหาร งานครัว งานพัฒนาฝ่ายเทคโนโลยีและงานฝ่ายรักษาความปลอดภัย เป็นต้น เพื่อที่จะช่วยกันระดมสมองในการพัฒนาคุณภาพในการให้บริการผ่านการจัดสรรงบประมาณที่คุ้มค่าและใช้จ่ายไปให้น้อยที่สุด

ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์คนที่ 5 ผู้จัดการฝ่ายบุคคล
โรงแรมเลมอนที กรุงเทพฯ

ผู้บริหารของโรงแรมโรงแรมอนที่ให้ความสำคัญกับตราสินค้าหรือแบรนด์ของโรงแรมเป็นอย่างมาก การสร้างแบรนด์ให้มีความแข็งแกร่งและเป็นที่รู้จัก โดยเฉพาะชาวต่างชาติเป็นสิ่งที่อยากมาก แต่ทางโรงแรมก็สามารถทำได้โดยการได้รับคะแนนสูงถึง 9.0 จาก www.booking.com ดังนั้น การรักษาคุณภาพของตราสินค้าให้อยู่ในระดับมาตรฐานการให้บริการ เมื่อลูกค้ากล่าวถึงชื่อโรงแรม จะต้องนึกถึงเรื่องคุณภาพการบริการของโรงแรมอนที่ นั้นต้องมาเป็นอันดับแรก เพราะงานโรงแรมคือการขายบริการเป็นหลัก สำคัญจึงจะปล่อยปะละเลยในจุดนี้ไม่ได้ พนักงานโรงแรมต้องปรับปรุงกระบวนการทำงานให้กระชับ ง่ายต่อการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์กระบวนการให้บริการ รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ นำมาพิจารณาจัดทำ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน พิจารณาปรับปรุงแก้ไขงานด้านบริการ ให้เหมาะสมและสม่ำเสมอ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกทางวัตถุให้มีความสะอาด ทันสมัย ใช้งานได้ ผู้บริหารของโรงแรมจะมีการจัดทีมตรวจสอบและแจ้งข้อมูลถึงลูกค้าที่มาพักแล้ว และกลับไปทำการรีวิวการให้บริการของทางโรงแรมรวบรวมมาจากด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งให้พนักงานแสดงความคิดเห็นร่วมกันในการที่จะรักษาระดับการให้บริการ ให้มีคุณภาพมีการเปลี่ยนแปลงไปตามการให้บริการ ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้พนักงานรักษาคุณภาพ ปริมาณ และเวลาของการให้บริการที่ตกลงกันไว้กับลูกค้า ซึ่งโรงแรมมีการให้บริการที่ถูกต้อง ตั้งแต่ครั้งแรก เมื่อลูกค้ามีปัญหา โรงแรมมีความจริงใจที่จะแก้ไขปัญหาให้ลูกค้า ผู้บริหารของโรงแรมจะมีการให้คำแนะนำให้พนักงานทุกคนทราบถึงคุณภาพบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและให้พนักงานสนองตอบความต้องการของลูกค้าด้วยความเต็มใจ และพร้อมที่จะให้บริการ อีกทั้ง มีความกระตือรือร้นที่จัดการกับการร้องขอของลูกค้าได้ในทันทีและรวดเร็ว เช่น พนักงานต้องบอกลูกค้าชัดเจนว่าสามารถให้บริการได้เมื่อใดพนักงานพร้อมที่จะให้บริการได้ทันที และเพิ่มทักษะในงานบริการและความรู้ในด้านต่าง ๆ เช่น มารยาทในการเข้าบริการอาหารกับลูกค้าในรูปแบบตะวันตก การเพิ่มทักษะการใช้

ภาษาอังกฤษระดับสูงขึ้น ตลอดจนด้านความปลอดภัย รวมถึงความเสี่ยงในแง่มุมต่างๆ ในกับพนักงาน โดยมีการมุ่งเน้นเรื่องการแสดงออกให้ลูกค้ามีความรู้สึกมั่นใจในการได้รับการบริการ และรู้สึกถึงความปลอดภัยเมื่อเข้ามาใช้บริการในโรงแรม , พนักงานเป็นผู้ให้ความรู้และสามารถตอบคำถามของลูกค้า และเลือกในสิ่งที่ถูกต้อง หรือแนะนำสถานที่ที่ปลอดภัยให้กับลูกค้า พนักงานของทางโรงแรมอนที่ทุกคนจะถูกปลูกฝังให้การดูแลและเอาใจใส่ลูกค้า ให้ความสนใจและให้บริการลูกค้าแต่ละรายซึ่งมีความต้องการแตกต่างกัน เพื่อให้ลูกค้าพึงพอใจต่อการให้บริการ โดยให้พนักงานดูแลเอาใจใส่ลูกค้ารายบุคคล หรือพนักงานมีความเข้าใจความต้องการเฉพาะของลูกค้าแต่ละราย โรงแรมอนที่จะยึดหลักความสนใจของลูกค้าเป็นหัวใจสำคัญโดยมีการตั้งเป้าหมายในการปรับปรุงงานที่ต้องการซึ่งมีค่าดัชนีชี้วัดผลการดำเนินงาน (KPI) ว่ามีค่าเท่าไร โดยการเก็บข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบประเมินผลตัวชี้วัดก่อนดำเนินการและหลังดำเนินการ หรือนำการเปรียบเทียบกับโรงแรมอื่นและพิจารณาว่าจะทำให้ได้ตรงต้งเป้าหมายไว้ที่ระดับใดจึงจะพอใจ

ผู้บริหารโรงแรมจะเน้นย้ำเสมอว่าประสบการณ์นั้นไม่จำเป็นเสมอไปทางโรงแรมจะให้โอกาสกับทุกๆ คนถึงแม้ว่าจะยังไม่มีประสบการณ์ แต่ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับความมุ่งมั่นตั้งใจเป็นสิ่งแรกที่มองคือพนักงานที่มาสมัครงานนั้นมีจิตใจของการให้บริการมากน้อยแค่ไหน โดยทดสอบจากการสัมภาษณ์ ให้ร่วมสัมภาษณ์อย่างน้อย 2-3 คนและคนสัมภาษณ์จะแย่งกันซักถามดูอารมณ์ เพราะเราคิดว่าการให้บริการที่ดีต้องออกมาจากจิตใจและอารมณ์ที่ดี ถ้าไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ การให้บริการก็จะไม่ดีตามมาด้วย ส่วนภาษาเน้นที่ภาษาอังกฤษเป็นอันดับแรก ไม่จำเป็นต้องเพิ่มภาษาที่สามหรือสี่เพียงแค่สื่อสารกับลูกค้าเข้าใจ มีความกล้าพูดภาษาอังกฤษกับลูกค้า

ในทุก ๆ แผนกและทุกปีจะมีการประชุมและติดตามแผนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและวางแผนการบริการอย่างมีระเบียบแบบแผนเสมอทำให้บริการมีความเป็นมาตรฐานและมีความสม่ำเสมอทางโรงแรมอนที่จะมีการกำหนดเป้าหมายการ

ให้บริการอย่างมีคุณภาพที่ชัดเจน เป็นไปได้ และสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าที่สำคัญ เพื่อให้พนักงานทุกคนทำความเข้าใจและยอมรับ เป้าหมายการให้บริการอย่างมีคุณภาพ ในขณะเดียวกันก็มีการติดตามวัดผลจากการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารของโรงแรมเลมอนที่จะมีการจัดงบประมาณในการอบรมสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการบริการให้กับพนักงานจัดงบประมาณในการจัดงานสังสรรค์ให้กับพนักงานเพื่อให้มีการสนทนาการระหว่างพนักงานด้วยกันทั้งรายเดือนและรายปี เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานแต่ละแผนก เพื่อลดความ

ขัดแย้งและละลายพฤติกรรมเชิงลบที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อนำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการทำงานและสามารถทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงแรม ดังนั้น จากข้อมูลที่ได้ดังกล่าวจึงจัดทำตารางเพื่อแสดงให้เห็นถึงแนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการว่าต้องมุ่งเน้นเนื้อหาสำคัญด้านความเป็นรูปธรรมการให้บริการ ความน่าเชื่อถือ การตอบสนองลูกค้า การสร้างความมั่นใจ ความเห็นอกเห็นใจ รวมถึงในด้านการจัดการ ต้องมีการวางแผน การคัดสรรพนักงาน โครงสร้างองค์กร การควบคุมและงบประมาณ

ตารางที่1 ตารางสรุปการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 คน นำมาวิเคราะห์ผลในแบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

แนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการ ของโรงแรมแนวูทีคในกรุงเทพมหานคร	ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนที่				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการ ในด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ (Tangibles)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการ ในด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการ (Reliability)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการ ในด้านการตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Responsiveness)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการ ในด้านการให้ความมั่นใจแก่ลูกค้า (Assurance)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการ ในความเห็นอกเห็นใจ (Empathy)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการวางแผนและนโยบายองค์กร (Planning and policy)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการคัดเลือกพนักงาน	✓	✓	✓	✓	✓
การกำหนดโครงสร้างของการบริหารไว้อย่างมีระเบียบแบบแผน	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการควบคุมพนักงาน (Controlling)	✓	✓	✓	✓	✓
แนวทางในการจัดการงบประมาณ (Budgeting)	✓	✓	✓	✓	✓

ผลการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการจัดการและคุณภาพการบริการของโรงแรมแนวูทีคในกรุงเทพมหานครที่

เหมาะสมนั้น จะต้องจัดการในด้านการให้บริการที่เป็นรูปธรรม (Tangibles) พนักงานต้องใส่ใจลูกค้าและพร้อมให้บริการอย่างเต็มใจสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะ

หน้าได้อย่างถูกต้อง แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการในด้านความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการของโรงแรมเพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการนั้น ความน่าเชื่อถือจะบังเกิดขึ้นได้คือต้องมีความตรง เช่น ความตรงต่อเวลาในการบริการ ต้องมีความซื่อสัตย์ สุจริตของหายได้คืน ต้องมีความยุติธรรม แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการในด้านการตอบสนองความต้องการของลูกค้าเพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการให้ดียิ่งขึ้นของโรงแรมนั้นควรปรับปรุงการใช้บริการด้านของพนักงานรับโทรศัพท์ในส่วนหน้าที่ลูกค้ามักจะนึกถึงเป็นอันดับแรกหากเกิดปัญหาอะไรขึ้นพนักงานรับโทรศัพท์ทุกคนควรจะเข้าใจทุกบริการที่มีอย่างชัดเจนและสามารถสื่อสารออกไปเพื่อแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้อย่างเร็วที่สุด แนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการบริการในความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ของโรงแรมนั้น การบริการจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือแขกในสถานการณ์ที่สุดวิสัยกรณีเช่นแขกนั่งรถเข็นแบบคนป่วย คนพิการ หรือผู้สูงอายุ ทางโรงแรมต้องให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษหรือแขกไม่สามารถที่จะสื่อสารในภาษาได้จำเป็นต้องประสานงานให้ลูกค้าเพื่อเพิ่มความประทับใจให้แก่ลูกค้า แนวทางในวางแผนและนโยบายองค์กร (Planning and policy) ภายในโรงแรมเพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้านั้น การวางแผนเพื่อให้เป็นนโยบายสำหรับให้พนักงานทุกท่านในทุกแผนกได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติตามอย่างเช่นจัดงานเทศกาลสำคัญในช่วงนั้นเพื่อให้ลูกค้าได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อที่ลูกค้าจะได้มีความทรงจำที่ดีกับโรงแรมของเราได้แล้วจะทำให้ลูกค้ากลับมาพักอีก แนวทางในการคัดเลือกพนักงานคือพนักงานทุกคนจะต้องมีความพร้อมในการบริการลูกค้าด้วยความเต็มใจและสมัครใจต้องมีบุคลิกภาพที่ดีและต้องสามารถพูดภาษาอังกฤษได้ค่อนข้างดีเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการบริการและช่วยเหลือลูกค้า แนวทางในการควบคุมพนักงาน (Controlling) ภายในโรงแรมเพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ดียิ่งขึ้นนั้น เช่น ทำให้บริการมีความเป็น

มาตรฐานและมีความสม่ำเสมอ กำหนดเป้าหมายการให้บริการอย่างมีคุณภาพที่ชัดเจน เป็นไปได้และสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าให้พนักงานทุกคนทำความเข้าใจและยอมรับเป้าหมายการให้บริการอย่างมีคุณภาพ มีการติดตามวัดผลจากการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ แนวทางในการจัดการงบประมาณ (Budgeting) ภายในโรงแรมนั้นทางโรงแรมจะต้องจัดสรรงบประมาณดังนี้ จัดงบประมาณในการอบรมสัมมนาในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการบริการให้กับพนักงาน จัดงบประมาณในการจัดงานสังสรรค์ให้กับพนักงาน เพื่อให้มีการสนทนาระหว่างพนักงานด้วยกัน เพื่อลดความขัดแย้งและละลายพฤติกรรมเชิงลบที่เกิดขึ้นจากการทำงานเป็นต้น

อภิปรายผล

ข้อค้นพบที่น่าสนใจ จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ได้ว่าพนักงานของโรงแรมที่ให้บริการต้องมีการให้บริการในด้าน**ความเป็นรูปธรรม (tangibles)** ต้องมีความพร้อมทั้งด้านภาพลักษณ์ การแต่งกาย รวมไปถึงสภาพจิตใจที่มีความพร้อมที่จะให้บริการ โดยพนักงานโรงแรมในแต่ละแผนกจะต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตาม SOP (Standard Operation Procedure) หรือมาตรฐานการใช้บริการของแต่ละโรงแรมเพื่อสร้างความประทับใจให้กับลูกค้าที่เดินทางเข้ามาใช้บริการ ดังที่ เอกพล วงศ์เสรี และคณะ (2557) บรรยายว่า คุณลักษณะที่โดดเด่นของพนักงานโรงแรมที่มีต่อการแต่งการที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นช่วยพัฒนาสมรรถนของบุคลากรในภาคธุรกิจบริการ ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับลูกค้าที่มาใช้บริการอีกด้วย นอกจากนี้ LI (2013) ยังระบุไว้ดีกว่าพนักงานบริการโรงแรมนั้นควรจะต้องมีภาพลักษณ์ที่ดีที่จะส่งเสริมให้โรงแรมนั้นมีชื่อเสียงตามไปด้วย ถัดมาคือ **ด้านความไว้วางใจและน่าเชื่อถือ (reliability)** เป็นปัจจัยหนึ่งทางโรงแรมแนวนูที่ที่จะต้องให้ความสำคัญเพราะ การบริการที่มีความน่าเชื่อถือไว้วางใจในการบริการคือ การมีความจริงใจให้ข้อมูลที่เป็ความจริงของโรงแรมกับลูกค้าในส่วน

ๆ ภายในโรงแรม รวมทั้งมีการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับลูกค้าให้ได้มากที่สุดจะสามารถช่วยความความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจให้กับลูกค้าที่เข้ามาใช้บริการ ตัวอย่างเช่น การวิจัยของ ไศภิชฐา เต็มรัตน์ (2561) ที่ศึกษาเกี่ยวกับคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการกลับมาใช้บริการซ้ำในโรงแรมระดับ 5 ดาวในเขตกรุงเทพมหานคร โดยงานวิจัยนี้ผลที่ได้ออกมาผู้มาใช้บริการโรงแรม 5 ดาวสะท้อนว่า ในกรุงเทพมหานครจะให้ความสำคัญ โดยให้ความสำคัญด้านความน่าเชื่อถือ (Reliability) มากที่สุด ถัดมาคือ การตอบสนองต่อผู้รับบริการ ให้ความสำคัญการตอบสนองต่อผู้รับบริการ โดยในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ Kitapci, Akdogan, and Dortyol (2014) ได้นำเสนอชุดความรู้ที่น่าสนใจไว้ว่า คุณภาพการบริการส่งผลต่อความจงรักภักดีของลูกค้าและที่น่าสนใจอีกด้านหนึ่งคือ **ด้านการตอบสนองต่อผู้รับบริการกับทางโรงแรม (Responsiveness)** ที่อาจกล่าวไว้ว่า พนักงานของโรงแรมที่ดีจะต้องสามารถที่จะรับคำสั่งจากลูกค้าและสามารถตอบสนองหรือให้บริการอย่างทันทั่วทั้งที่รวดเร็วและเกิดข้อบกพร่องที่น้อยที่สุด เช่น ในโรงแรม Simply Sleep Silom จะมีการปรับปรุงการใช้บริการด้านการให้บริการทางโทรศัพท์กับลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะทุกครั้งที่ลูกค้ามีปัญหาหรือข้อสงสัยมักจะนึกถึงเป็นอันดับแรก หากเกิดปัญหาอะไรขึ้นพนักงานรับโทรศัพท์ทุกคนควรจะเข้าใจทุกบริการที่มีอย่างชัดเจนและสามารถสื่อสารออกไปเพื่อแก้ปัญหาให้ลูกค้าได้อย่างเร็วที่สุด ตัวอย่างที่สามารถนำมาบรรยายในที่นี้คือ ผลการวิจัยของ ไศภิชฐา เต็มรัตน์ (2561) ซึ่งว่าการบริการทุกอย่างต้องมีกำหนดเวลา เพื่อการบริการที่มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกันตัวอย่างเช่น Check-in ต้องภายใน 3 นาที Check-out ไม่เกิน 5 นาที รับโทรศัพท์ต้องไม่เกิน 3 ครั้ง ของเสียงเรียกเตือน การเข้าห้องแขกจะต้องมีการกดกริ่งก่อนทุกครั้ง เมื่อแขกเจอปัญหาต้องการขอความช่วยเหลือ ทางพนักงานจะต้องรีบติดต่อกลับให้เร็วที่สุดและที่สำคัญต้องมีการเช็ค ผลจากการที่เราได้ช่วยเหลือแขกทุกครั้งว่าพอใจกับการแก้ไขปัญหาของเรามากน้อยแค่ไหน ในขณะที่ **ด้าน**

การสร้างความมั่นใจ (assurance) เป็นปัจจัยที่จะสร้างคุณภาพของการให้บริการที่ดีต่อลูกค้าเป็น การสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดกับทางโรงแรม ลูกค้ารู้สึกมั่นใจและปลอดภัยเมื่อมาใช้บริการ การสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้าจะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการให้บริการเช่นอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ในห้องพักมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างดี รวมทั้งได้มีชี้แจงให้ลูกค้าทราบเกี่ยวกับเช่น มีป้ายทางออกหนีไฟติดอยู่ในพื้นที่ลูกค้าสามารถมองเห็นได้มีพนักงานทำงานตลอด 24 ชั่วโมงเพื่อให้ลูกค้าสามารถประสานงานในเรื่องต่าง ๆ ได้สร้างความมั่นใจให้ลูกค้านั้นทางโรงแรมจะต้องมีการพูดคุยและวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ กับทุกภาคส่วนในหน้าที่ต่าง ๆ ของโรงแรม ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายรักษาความปลอดภัย หรือฝ่ายการให้ข้อมูลกับลูกค้าเพื่อจะได้มีการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้องและรวดเร็ว นั่นคือ หลักการนี้ตรงกับทฤษฎีคุณภาพการบริการของ Parasuraman, Zeithaml and Berry (1988) ที่วางหลักการไว้ว่าคุณภาพการให้บริการเป็นโน้ตทัศน์และเป็นวิธีการประเมินของผู้รับบริการจากผู้ให้บริการ หากผู้ให้บริการให้บริการที่ตรงกับความต้องการหรือเหนือกว่าที่ผู้รับบริการคาดหวังไว้ก็จะส่งผลให้การบริการดังกล่าวมีคุณภาพ และมีการสร้างความมั่นใจที่ดีให้กับลูกค้าก็จะทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่ลูกค้าประเมินคุณภาพบริการที่เขาได้รับก็คือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นหลังจากใช้บริการแล้ว ในการประเมินคุณภาพของการบริการดังกล่าวนี้ ลูกค้ามักจะพิจารณาจากเกณฑ์ที่เขาคิดว่ามีความสำคัญ ซึ่งแนวคิดในด้านการสร้างความเชื่อมั่นนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกับเพียท์กร์คินา วิเชียรวรรณ (2564) ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ด้านการให้ความมั่นใจ (assurance) ที่เน้นให้พนักงานบริการเพื่อสุขภาพมีอัตราค่าดีมิเตอร์ไมตรีอันดีก็จะทำให้เกิดความมั่นใจในการบริการกับลูกค้าได้ นอกจากนี้ ใน **ด้านการเข้าใจความต้องการของผู้มาใช้บริการ (empathy)** แนวทางในการสร้างคุณภาพการบริการในด้านความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ของโรงแรมนั้น การบริการจำเป็นต้องมีการช่วยเหลือแขกในทุก ๆ สถานการณ์รวมถึงในเหตุการณ์ที่สุดวิสัย กรณีเช่นแขก

นั่งรถเข็นลักษณะเป็นผู้พิการ คนชรา หรือคนป่วย พนักงานของทางโรงแรมต้องให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ หรือหากไม่สามารถที่จะสื่อสารในภาษาได้ จำเป็นต้องประสานงานให้ลูกค้าเพื่อเพิ่มความประทับใจให้แก่ลูกค้า คเชนทร์ วัฒนะโกศล, นันทนา อุณเจริญและขวัญฤดี ตันตระกูล (2558) นั้นคือการพยายามจดจำรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ลักษณะท่าทาง เครื่องแต่งกาย เชื้อชาติ ของลูกค้า ของลูกค้า และตอบสนองความต้องการ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรมพยายามนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการให้บริการ และใช้ระบบ Computer Reservation System (CRS) ดังกล่าว ช่วยในการบันทึกและจดจำข้อมูลของลูกค้า จะทำให้ลูกค้ารู้สึกได้รับการยอมรับ การยกย่องให้เกียรติ ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้เรื่องคุณภาพการบริการ การเข้าใจลูกค้าของธุรกิจบริการนั้นสามารถแสดงออกได้จากการให้บริการ ดังนั้นเพื่อที่จะให้ผลของการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเพื่อสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดีทางโรงแรมรูปแบบบุทิตจะต้องมีการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ดีและมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกันคือ ต้องมีการวางแผนและนโยบาย (planning and policy) การคัดสรรพนักงาน (recruitment) การกำหนดโครงสร้างการบริหาร (organization) การควบคุม (controlling) การควบคุมงบประมาณ (budgeting) ซึ่งนโยบายการบริหารจัดการต่างๆนี้ผู้บริหารของโรงแรมได้ให้ข้อมูลสนับสนุนถึงการบริหารงานที่จะมีประสิทธิภาพและช่วยในการสร้างคุณภาพในการบริการเพิ่มให้กับทางโรงแรมเช่นผู้บริหารของโรงแรมเลมอนที่ ได้ให้ความเห็นว่าประสบการณ์นั้นไม่จำเป็นเสมอไปทางโรงแรมจะให้โอกาสกับทุกคนถึงแม้ว่าจะยังไม่มีประสบการณ์ แต่ผู้บริหารจะให้ความสำคัญกับความมุ่งมั่นตั้งใจเป็นสิ่งแรกที่มาสมัครงานนั้นมีความตั้งใจของการให้บริการมากน้อยแค่ไหน โดยทดสอบจากการสัมภาษณ์ ให้ร่วมสัมภาษณ์อย่างน้อย 2-3 คนและคนสัมภาษณ์จะแย้งกันซักถามดูอารมณ์ เพราะเราคิดว่าการให้บริการที่ดี ต้องออกมาจากจิตใจและอารมณ์ที่ดี ถ้าไม่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ การให้บริการก็จะไม่ดีตามมาด้วย ส่วนภาษาเน้นที่

ภาษาอังกฤษเป็นอันดับแรก ไม่จำเป็นต้องเพิ่มภาษาที่สามหรือสี่เพียงแค่สื่อสารกับลูกค้าเข้าใจ มีความกล้าพูดภาษาอังกฤษกับลูกค้า ด้วยเหตุผลนี้ หากพนักงาน มีการเรียนรู้และพัฒนา ปรับปรุงเพื่อการส่งมอบการบริการที่มีคุณภาพ เน้นที่ความพึงพอใจของลูกค้า ศึกษาช่องว่างระหว่างความคาดหวังของลูกค้าและการรับรู้การบริการ นำไปสู่การสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันเพราะจะนำไปสู่การปรับปรุงรูปแบบและขั้นตอนการให้บริการเพื่อบริการให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า โดยเน้นการอำนวยความสะดวกและความรวดเร็วในการเข้ารับบริการส่วนประโยชน์ของนวัตกรรมบริการในเชิงธุรกิจ คือช่วยสร้างความแตกต่างในการบริการ เพื่อนำไปสู่การสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า (Sharma, 2014; Weng et al., 2012) โรงแรมที่ดีผู้บริหารจะต้องมีการวางแผนแนวทางในวางแผนและนโยบายองค์กร (Planning and policy) ภายในโรงแรมเพื่อเพิ่มคุณภาพการให้บริการและสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ การวางแผนเพื่อให้เป็นนโยบายสำหรับให้พนักงานทุกคนในแผนกได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติตามอย่างเช่นจัดงานเทศกาลสำคัญในช่วงนั้นเพื่อให้ลูกค้าได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมนั้นๆ จุดเด่น คือ การกำหนดแนวความคิดให้เกิดอัตลักษณ์ของโรงแรม ซึ่งการสร้างโรงแรมปัจจุบันต้องเสนอจุดขายที่แตกต่าง โดยคำนึงถึงประสบการณ์ของลูกค้าที่ควรจะได้รับเพื่อสร้างความประทับใจให้แก่ลูกค้าและสร้างความตื่นตัวเมื่อได้พบเห็น ในประเด็นด้านการจัดการเรื่ององค์กร (organization) ที่มีโครงสร้างองค์กรอย่างง่ายไม่ซับซ้อน โดยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน (ภัทรา อภิชัยรักษ์, 2550) นอกจากนี้เพื่อสร้างความเป็นกันเองและความรู้สึกที่ดีต่อผู้บริหาร รูปแบบของผู้นำที่ตัดสินใจแบบปรึกษาหารือ เปิดโอกาสให้พนักงานได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เพื่อนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ เช่น การแต่งตั้งพนักงานที่เลี้ยงให้กับพนักงานใหม่ การจัดงานวันเกิดให้กับพนักงานในแต่ละเดือน การคัดเลือกพนักงานตัวอย่างในแต่ละเดือนที่เป็นประโยชน์ไปใช้พัฒนาการทำงาน และสิ่งที่ยังใช้ร่วมกับการสั่งการ คือ การจูงใจ ส่วนใหญ่จะใช้

เงินเดือน ผลตอบแทน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในองค์กร ผู้ประกอบการบางรายอาจเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษ เมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นๆ มีส่วนกระตุ้นประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานได้ดี เช่น สัมพันธภาพระหว่างพนักงานในองค์กร การปรับเงินเดือน หรือการให้เงินพิเศษ ฯลฯ ก็ถือว่าเป็นรางวัลในการปฏิบัติงานด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้ข้างต้น งานวิจัยนี้จึงขอเสนอว่า ต้องมีการพัฒนาคุณภาพของการบริการ ในทุกๆ ส่วนงานที่มีความเกี่ยวข้อง เช่น จัดการพัฒนา และฝึกอบรมในด้านต่างๆ ให้กับพนักงานให้พัฒนามากยิ่งขึ้นเพราะต่อไปโรงแรมจะมีความสำคัญในการส่งมอบบริการที่ดีแก่ลูกค้าเป็นอย่างมากประเมินจุดแข็งและจุดอ่อนละเพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารสามารถแก้ไขหรือลดข้อบกพร่องในการบริการได้และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ในการออกแบบกลยุทธ์การตลาดของธุรกิจ เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อสร้างข้อได้เปรียบในเชิงแข่งขันให้กับธุรกิจด้วย

เอกสารอ้างอิง

- คเชนทร์ วัฒนะโกศล, นันทนา อุ่นเจริญ และขวัญฤดี ตันตระกูล. (2558). ประสิทธิภาพการฝึกอบรมที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจโรงแรมในประเทศไทย. *วารสารการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์*, 4(1), 51-60.
- ฉันทิช วรรณณอม. (2559). *การวางแผนจัดนำเที่ยว*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์เฟิร์นข้าหลวง พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ฐิธยา ภูมิเนตร. (2553). *ไทยศึกษาเพื่อการท่องเที่ยว* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พรณิภา ชาวคำ. (2559). กลยุทธ์การบริหารจัดการภายในโรงแรม: กรณีศึกษาโรงแรมขนาดเล็กในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 10(1), 89-104.
- เพ็ญพัชรศิลา วิเชียรวรรณ. (2564). นวัตกรรมกระบวนการฝึกอบรมและพัฒนาประสิทธิภาพการให้บริการของพนักงานที่พักเพื่อส่งเสริมสุขภาพในเขตพื้นที่พัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, (4)1, 82-90.
- ภัทรา อภิชัยรักษ์. (2550). *การจัดการธุรกิจโรงแรมขนาดเล็ก ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. (การค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- โคภิชฐา เต็มรัตน์. (2561). *คุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อการกลับมาใช้บริการซ้ำในโรงแรมระดับ 5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- เอกพล วงศ์เสรี, เฉลิมพร วรพันธ์กิจ และกมลวรรณ กิตติอุดมรัตน์. (2557). *การพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรมนุษย์ในภาคธุรกิจบริการ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมอาเซียน กรณีศึกษา กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน: ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง ภูเก็ต: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*.
- Kitapci, O., Akdogan, C., & Dortyol, I. T. (2014). The Impact of Service Quality Dimensions on Patient Satisfaction, Repurchase Intentions and Word-of-Mouth Communication in the Public Healthcare Industry. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 148, 161-169.
- Li, C. (2013). *Service quality of Chinese tour companies affecting the trust in travel agencies and the intention to reuse the services of Thai tourists*. (M.B.A. Thesis. Bangkok University).

- Parasuraman, A., Zeithaml, V., & Berry, L. L. (1988). SERVQUAL: A Multiple- Item scale for measuring consumer perceptions of service quality. *Journal of Retailing*, 64(1), 14-40.
- Sharma, C. (2014). A service quality model applied on Indian hotel industry to measure the level of customer satisfaction. *International Journal of Science and Research*, 3(3), 480-485.
- Weng, M. H., Ha, J. L., Wang, Y. C. & Tsai, C. L. (2012). A Study of the Relationship among Service Innovation Customer value and Customer Satisfaction: an industry in TAIWAN. *International Journal of Organizational Innovation*, 4(3), 98-112.

ผู้หญิงกับสิทธิเสรีภาพทางร่างกายภายใต้ระบบปิตาธิปไตย ที่ปรากฏในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ เรื่อง *คิมจียอง เกิดปี 82*

ณัฐณิภรณ์ สกฤตสัมฤทธิ์, จิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Email: jiraporn.ad@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สิทธิเสรีภาพทางร่างกายของผู้หญิงเกาหลีใต้ ภายใต้ระบบปิตาธิปไตยที่ปรากฏในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ เรื่อง *คิมจียอง เกิดปี 82* ของ โชนัมจู (Cho Nam-joo) นักเขียนหญิงชาวเกาหลีใต้ จากการศึกษาพบว่า วรรณกรรมนำเสนอให้เห็นอิทธิพล ของระบบปิตาธิปไตยที่เข้าควบคุมสิทธิเสรีภาพทางร่างกายของผู้หญิงใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1) ผู้หญิงกับ สรีระทางกายภาพ โดยผู้หญิงถูกกำหนดคุณค่าผ่านสมรรถภาพทางร่างกายโดยการสร้างมายาคติว่า ผู้หญิงอ่อนแอเพราะมีร่างกายแข็งแรงไม่เท่าผู้ชายทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างได้ 2) ผู้หญิงกับความงามและการแต่งกาย สะท้อนการให้คุณค่ากับผู้หญิงจากปัจจัยภายนอก สร้างกรอบ ความคิดให้ผู้หญิงต้องพัฒนาความสวยอยู่เสมอ อีกทั้งผู้หญิงยังต้องการแต่งกายอย่างมิดชิดเพื่อลดการ ถูกคุกคามทางเพศ ซึ่งกลายเป็นภาระความรับผิดชอบของผู้หญิงและ 3) ผู้หญิงกับร่างกายและการ ตั้งครรภ์ สะท้อนความคาดหวังของสังคมเมื่อผู้หญิงที่แต่งงานแล้วต้องตั้งครรภ์บุตรชาย แม้ว่าจะ เจ็บปวดทั้งจิตใจและร่างกายก็ตาม อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมชี้ให้เห็นด้วยว่า ผู้หญิงไม่ได้ยอมจำนนแต่ พยายามที่จะต่อสู้เพื่อสิทธิทางร่างกายและสิทธิเสรีภาพทางสังคม ด้วยการเปิดเผย วิพากษ์ ตั้งคำถาม และได้กลับระบบชายเป็นใหญ่ที่เข้ามามีควบคุมความคิดและการแสดงออกด้วย

คำสำคัญ: ปิตาธิปไตย, ผู้หญิงเกาหลีใต้, คิมจียอง เกิดปี 82

Women and Physical Liberty under the Patriarchy in *Kim Ji Young Born 1982*

Nancareepon Sakunsamrit, Jiraporn Adcharyaprasit

Thai Language Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Suan Sunandha Rajabhat University

Email: jiraporn.ad@ssru.ac.th

Abstract

This research article aims to study the physical liberties of women under a patriarchal system appear in the autobiographical novel *Kim Ji Young born 82*, written by South Korean female author Cho Nam Joo. The study found that the literature presents the influence of the patriarchal system in controlling women's rights and liberties in three areas: 1. Women and their physical physique. Women are valued through physical fitness by creating the myth that women are weak because they are not as physically strong as men, making them unable to participate in certain activities. 2. Women with beauty and dress reflects the value of women from external factors and creates a conceptual framework for women to always develop their beauty. In addition, women also have to dress more closely to reduce sexual harassment. It becomes the burden of women's responsibility. 3. Women and their bodies and pregnancy. It reflects the expectations of society when married women have to conceive a son. Even though it hurts both mentally and physically. However, the literature points out that Women are not surrendering but are trying to fight for their physical rights and social liberties. By exposing, criticizing, questioning and countering the patriarchal system that controls their thoughts and expressions.

Keywords: Patriarchy, South Korean woman, Kim Ji Young born 82

บทนำ

วรรณกรรมเรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82** หรือ Kim Ji-Young : Born 1982 เขียนโดย โชนัมจู (Cho Nam-joo) ตีพิมพ์เผยแพร่ในเดือนตุลาคม ปี 2016 มีลักษณะเป็นวรรณกรรมเชิงอัตชีวประวัติ ที่มีเนื้อหาบอกเล่าสภาพชีวิตของผู้หญิงเกาหลีใต้ ผ่านตัวละครหญิงที่ชื่อว่า “คิมจียอง” โดยตัวละครคิมจียอง ถูกนำเสนอในลักษณะว่าเป็นผู้หญิงชาวเกาหลีใต้ที่ธรรมดาคนหนึ่ง เป็นลูกสาวคนที่สองของบ้าน มีพี่สาวและน้องชาย มีอาชีพเป็นนักเขียนรายการในบริษัทแห่งหนึ่ง และหลังจากที่แต่งงาน มีลูก จึงจำเป็นต้องลาออกจากงานประจำเพื่อมาเป็นแม่บ้านเต็มตัว ซึ่งการนำเสนอเรื่องราวของผู้หญิงดังกล่าวถือเป็นเรื่องปกติของสังคมเกาหลีใต้ที่สามีจะต้องทำงานนอกบ้าน และภรรยาต้องกลายเป็นแม่บ้าน และไม่มีใครตั้งคำถามกับระบบปิตาธิปไตยที่มีอิทธิพลต่อความคิดและบทบาทของผู้หญิง

ปิตาธิปไตย (patriarchy) หรือระบบชายเป็นใหญ่ แต่เดิมหมายถึง “อำนาจของบิดา” แต่ในปัจจุบันหมายถึง “ระบบชายเป็นใหญ่” โดยอาศัยอำนาจของบิดาเป็นรากฐาน ของเพศชายโดยรวม ปิตาธิปไตยเป็นอำนาจที่แฝงเร้นอยู่กับสิ่งอื่น ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ หรือกฎหมาย มีอำนาจครอบคลุมบทบาทพฤติกรรม วิธีคิดทั้งของเพศหญิงเพศชายและเพศอื่น ๆ (เสนาะ เจริญพร, 2548, หน้า 298-299)

สังคมเกาหลี ระบบปิตาธิปไตยมีอิทธิพลต่อผู้หญิงเป็นอย่างมาก ผู้หญิงถูกควบคุมบทบาทต่าง ๆ ในบทความเรื่อง ผู้หญิงในสังคมเกาหลี ดำรงค์ ฐานติ (ม.ป.ป., หน้า 2) กล่าวถึง สถานภาพของผู้หญิงเกาหลีว่า “สถานภาพของสตรีเกาหลีอยู่ต่ำกว่าบุรุษในทุกด้าน ทั้งนี้ เป็นผลมาจากการยกย่องผู้ชายให้ มีสถานภาพสูงสุดทั้งในสังคมและในครอบครัว (public and private) กล่าวกันว่า ระบบครอบครัวที่คนเกาหลี

ยึดถือเป็นผลมาจากการนับถือลัทธิคำสอนของขงจื้อ” คำกล่าวของดำรงค์ ฐานติ สื่อให้เห็นอำนาจระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) ต่อผู้หญิงเกาหลี

สมัยที่ประเทศเกาหลีได้ถูกประเทศญี่ปุ่นล่าอาณานิคม มีดินแดนบางส่วนที่ถูกญี่ปุ่นยึดไปครอง และหลอกลวงให้ผู้หญิงมาทำงาน แต่แท้จริงแล้วผู้หญิงเหล่านั้นถูกส่งไปบำเรอทางเพศทหารญี่ปุ่น จึงเกิด “หญิงบำเรอ (comfort women)” ขึ้นมาในประวัติศาสตร์เกาหลีใต้ ผู้หญิงเกาหลีใต้จะต้องตกเป็นวัตถุทางเพศแก่เหล่าทหารญี่ปุ่นในยุคนั้น ส่งผลให้เกิด Korean Council for the Women Drafted for Military Sex Slavery by Japan หรือ องค์การอิสระเพื่อสนับสนุนให้หญิงบำเรอเล่าความจริง จัดตั้งโดยประธานาธิบดี Roh Tae-woo (ชาญชัย คุ่มปัญญา, 2558, หน้า 4) เพื่อเรียกร้องความเป็นธรรมของพวกเธอและเป็นเหมือนเครื่องเตือนความจำของผู้คนในยุคใหม่ไม่ให้หลงลืมความเจ็บปวดของผู้หญิงในอดีตเป็นที่น่าสังเกตว่า สังคมเกาหลีใต้ไม่ยอมรับบทบาทของผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะ และจำกัดให้อยู่ภายในครัวเรือนเพราะคิดว่าเป็นหน้าที่เป็นผู้นำได้หน้าที่ของผู้หญิงคือสืบสกุล การมีลูกผู้หญิงถือเป็นเรื่องที่ผิด มีการออกกฎหมายทำแท้งเสรีแบบถูกกฎหมาย หากตรวจพบว่าลูกในท้องเป็นผู้หญิง ซึ่งพบว่าประชากรการเกิดของผู้หญิงมีสัดส่วนน้อยกว่าผู้ชาย เกิดความไม่สมดุลของประชากรในสังคม ต่อมาจึงได้ยกเลิกกฎหมายทำแท้งเสรีนี้ไป นอกจากนี้ ประเทศเกาหลีใต้ยังมีประเด็นการให้เงินเดือนผู้หญิงที่น้อยกว่าผู้ชาย ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้หญิงอ่อนแอ ทำงานได้น้อยกว่าและหากแต่งงานมีครอบครัวไปแล้ว ผู้หญิงจะต้องตั้งครุภรรยา ทำให้แรงงานมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัทหรือต้องลาออกจากงานเพื่อทำหน้าที่ภรรยาและแม่ของลูก อีกทั้ง ยังมีประเด็นอื่น ๆ

อีกมากมายที่แสดงให้เห็นว่าสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงในเกาหลีใต้ถูกควบคุมอย่างยิ่ง

วรรณกรรมเรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82** ได้เปิดเผยเรื่องราวของผู้หญิงเกาหลีใต้ตั้งแต่มีสถานภาพเป็นลูกสาวถึงเป็นภรรยา โดยนำเสนอให้เห็นความเจ็บปวดและชีวิตที่ยากลำบากภายใต้ระบบปิตาธิปไตย ซึ่งดำเนินมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน สะท้อนภาพสังคมของเกาหลีใต้ที่ไม่อาจจะผ่านไปนานแค่นั้น ระบบนี้ก็ยังวนเวียนอยู่ไม่จบสิ้น วรรณกรรมเรื่องนี้ไม่เพียงแต่วรรณกรรมไว้อ่านเพื่อความบันเทิงเท่านั้น แต่ยังเปรียบเสมือนอัตชีวประวัติของนักเขียนที่สร้างตัวละครคิมจียองเป็นตัวดำเนินเรื่อง เพื่อเล่าประสบการณ์การถูกกดขี่ของตัวเอง ของเพื่อนและคนรอบข้าง โดยผ่านเหตุการณ์ที่แสนธรรมดาและเรื่องราวในชีวิตประจำวัน แต่หากเป็นเหตุการณ์ที่ผู้หญิงทุกคนไม่รู้เลยว่านี่คือความไม่เท่าเทียมทางเพศ วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นเครื่องมือเปิดโปงให้สังคมตระหนักถึงระบบปิตาธิปไตยที่ครอบงำบทบาทผู้หญิงไว้ทั้งด้านครอบครัว ด้านสังคม รวมไปถึงทางด้านอื่น ๆ

วรรณกรรมเล่มนี้ถือเป็นจุดกำเนิดของการต่อสู้ของผู้หญิงในเกาหลีใต้ ในเว็บไซต์ www.koreaherald.com ได้เผยแพร่บทความเรื่อง Feminist novel becomes center of controversy in South Korea (By Claire Lee, 2018) กล่าวถึงนักเรื่องหญิงเกาหลีชื่อดังกับผลกระทบเมื่ออ่านหนังสือ **คิมจียองเกิดปี 82** โดยไอรีน (Irene) นักร้องวง Red Velvet ได้บอกกับแฟนคลับว่าเธอกำลังอ่านหนังสือเล่มนี้อยู่ เมื่อแฟนคลับผู้ชายของนักร้องสาวที่ทราบว่าเธออ่านหนังสือเล่มนี้ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสิทธิผู้หญิงในเกาหลีใต้ พวกเขาถึงกับไล่ให้เธอไปตาย เฝารูป ชมชู้เธอในโซเชี่ยลมีเดียและรู้สึกผิดหวังในตัวเธอ เพียงเพราะอ่านหนังสือเกี่ยวกับสตรีนิยม วรรณกรรมเรื่อง **คิมจียองเกิดปี 82** มีอิทธิพลต่อสังคมและผู้หญิงเกาหลีอย่างรวดเร็วและกลายเป็น

หนังสือขายดีและมีอิทธิพลภายในระยะเวลาไม่นาน โดยมีกลุ่มคนซื้อเป็นผู้หญิงเพิ่มมากขึ้น แต่กลุ่มผู้ชายกับลดลง นอกจากนี้ มีการแปลเป็นหลายภาษา รวมถึงภาษาไทย อีกทั้งยังนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ท่ามกลางกระแสต่อต้านของกลุ่มผู้ชายด้วย (SHIN JOON-BONG, 2017)

การณรงคิ์ให้ผู้หญิงตระหนักถึงความไม่เท่าเทียมกันในเกาหลีใต้อย่างต่อเนื่องและทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ไปต่าง ๆ นานา โดยในช่วงนั้นเกิดกลุ่ม #Metoo วลีที่มีไว้อาลัยถึงประสบการณ์ที่ถูกกดขี่ทางเพศของผู้หญิง ประจวบกับกับวรรณกรรมเรื่อง **คิมจียองเกิดปี 82** มีกระแสขึ้นมา ทำให้เกิดการโต้เถียงกันรุนแรงมากขึ้น ผู้หญิงในเกาหลีใต้ต่างลุกขึ้นมาต่อต้านและบอกเล่าความเป็นปิตาธิปไตยที่ประสบ รวมถึงดารา – นักแสดงหญิงต่างก็ออกมาเห็นด้วยกับการต่อต้านครั้งนี้และเห็นด้วยกับเนื้อหาในนวนิยาย แต่ก็ถูกกลุ่มผู้ชายตามรังควานอย่างหนักและบอกว่าจะเลิกติดตามผลงานของพวกเธอตลอดไป

จากที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสถานภาพและบทบาทของผู้หญิงภายใต้ระบบปิตาธิปไตยที่เกิดขึ้นทั้งในด้านครอบครัว สังคมและด้านอื่น ๆ เพื่อให้เห็นถึงความรุนแรงของระบบชายเป็นใหญ่ที่ถูกมองว่าเป็นปกติที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงผ่านนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติเรื่องนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสิทธิเสรีภาพทางร่างกายของผู้หญิงภายใต้ระบบปิตาธิปไตยในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติเรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82**

ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยนี้จะศึกษาตัวบทวรรณกรรมแปลเรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82** หรือ Kim Ji-Young : Born 1982 โดย โช-นัมจู (Cho-Namjoo) แปลโดย ทรองสิริทองคำใส

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาข้อมูลผ่านเอกสารเป็นหลัก มีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดหัวข้อวิจัย
2. รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับระบบปิตาธิปไตย บทบาทของชายและหญิง และสถานภาพของผู้หญิงในสังคมเกาหลีใต้
3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
4. วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วรรณกรรม **คิมจียอง เกิตปี 82** เป็นตัวบทหลักในการวิจัย
5. สรุปผล อภิปรายผลและเสนอแนะ
6. เสนอผลการวิจัย

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับระบบปิตาธิปไตย สรุปได้ว่า ผู้ชายมีอำนาจเหนือผู้หญิงไม่ว่าจะเป็นในด้านวัฒนธรรม การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้ผู้หญิงมีสถานภาพและบทบาทเสียเปรียบในทุก ๆ ด้าน โดยระบบปิตาธิปไตยหรือระบบชายเป็นใหญ่ มีรากฐานมาจากการความเชื่อทางศาสนาที่มองว่าผู้ชายสูงส่งกว่าผู้หญิง ถูกปลูกฝังและถ่ายทอดอำนาจ เป็นเหตุให้สังคมให้ความสำคัญแก่ผู้ชายทั้งในด้านการศึกษา การทำงาน ส่งผลอำนาจนี้เกิดขึ้นทุกยุคทุกสมัยจนกลายเป็นเรื่องปกติที่อยู่คู่กับสังคมมาอย่างช้านาน อย่างไรก็ตาม การเกิดกระแสเรียกร้องให้เกิดความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชายของนักสตรีนิยม ทำให้ผู้หญิงได้ตระหนักในคุณค่าและบทบาทของตนเอง ตลอดจนวิพากษ์การดำรงอยู่ของผู้หญิงภายใต้ระบบปิตาธิปไตย

ผลการวิจัย

จากการวิจัย พบว่า วรรณกรรมเรื่อง **คิมจียอง เกิตปี 82** นำเสนอให้เห็นว่า การมีสถานภาพเป็นผู้หญิงโดยกำเนิด เป็นสถานภาพที่ไม่มีสิทธิ์เลือกได้ เพศสรีระและเพศสภาพถูกผนวกให้เป็นสิ่งเดียวกัน

และยังเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินควบคู่ไปกับบทบาททางเพศหรือเพศวิถี เช่น ผู้หญิงต้องมีสถานภาพเป็นภรรยา มีบทบาทคือการอยู่บ้าน ดูแลสามี หรือการมีสถานภาพเป็นแม่ มีบทบาทคือ การดูแล อบรมสั่งสอนลูก ตัวละครหญิงในเรื่องแสดงบทบาทและสถานภาพที่แตกต่างกันออกไป สะท้อนให้เห็นถึงการใช้ชีวิตที่แตกต่างกันในแต่ละยุคสมัย เช่น ผู้หญิงที่ปฏิบัติตามสิ่งที่สังคมกำหนดและผู้หญิงที่ต่อต้านสิ่งที่สังคมกำหนด อย่างไรก็ตาม วรรณกรรมเรื่องนี้ ยังแสดงถึงการต่อสู้กลับของผู้หญิงต่อระบบปิตาธิปไตยในครอบครัวและสังคมด้วย

วรรณกรรมยังนำเสนอให้เห็นว่าผู้หญิงถูกควบคุมสิทธิในร่างกาย โดยมักมีปัญหาเกี่ยวกับร่างกายผู้หญิงเสียส่วนมาก ไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตา การแต่งกาย หรือความเป็นธรรมชาติในตัวผู้หญิง ร่างกายของผู้หญิงถูกกระทำไปในแบบกฎเกณฑ์ที่สังคมต้องการ ผู้หญิงจึงต้องกระทำและปฏิบัติตัวไปตามแบบกฎเกณฑ์นั้น ถึงแม้จะได้รับยอมรับ แต่หากนอกเหนือจากนั้น จะได้รับการปฏิบัติจากสังคมอย่างแตกต่าง เช่น ผู้หญิงที่ดี จะต้องสวยและเรียบร้อย หากไม่เป็นเช่นนี้ พวกเขาจะถูกทำให้กลายเป็นผู้หญิงไม่ดี เหตุนี้ทำให้ผู้หญิงต้องพยายามอย่างมากเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคมให้ได้ จนทำให้ผู้หญิงเองที่เป็นฝ่ายเจ็บปวดกับกฎเกณฑ์ที่พวกเขาไม่ได้กำหนดขึ้นมา แต่เป็นใครไม่รู้ที่ตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อให้เธอปฏิบัติตามแบบเสียไม่ได้ ร่างกายของผู้หญิงมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก บางสิ่งบางอย่างมักเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติของร่างกาย ซึ่งถือเป็นเรื่องปกติและทุกคนควรยอมรับความแตกต่างนี้ มากกว่ากีดกันและมองว่าเป็นเรื่องแปลก ผิดธรรมชาติและน่าอับอาย นอกจากนี้ร่างกายผู้หญิงถูกมองว่าบอบบางและอ่อนแอ เหมาะสมที่จะได้รับการปกป้องจากเพศตรงข้ามและไม่มีความแข็งแรงมากพอที่จะทำกิจกรรมบางอย่าง ดังนั้นผู้หญิงจึงถูกจำกัดสิทธิในกิจกรรม

หลาย ๆ อย่าง อันเนื่องมาจากเรื่องสรีระทางร่างกายที่ผู้หญิงไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์ขึ้นมาเอง หรือเรื่องความเชื่อ บางประการที่ถูกมองว่าเป็นเพศที่ไม่สะอาด หรือเป็น เพราะการกีดกันผู้หญิงในพื้นที่สาธารณะ โดยให้ผู้หญิง มุ่งเน้นสนใจที่ร่างกายมากกว่า และร่างกายของผู้หญิง ยังถูกกระทำให้เหมือนวัตถุทางการล่อลวงละเมิดทางเพศ จากการวิเคราะห์วรรณกรรม ทำให้เห็นว่า ร่างกายของ สตรีถูกนำเสนออย่างหลากหลายลักษณะ ดังนี้

1) ผู้หญิงและสรีระทางกายภาพ

วรรณกรรม เรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82** นำเสนอให้เห็นการมองผู้หญิงของสังคมเกาหลีที่ใช้สรีระเป็น บรรทัดฐานวัดว่าใครแข็งแรงหรืออ่อนแอ โดยผู้หญิง ถูกมองว่าเป็นเพศที่อ่อนแอ ด้วยการเหยียดหยามข้ออ้างเชิง สรีระที่มีขนาดเล็กและบอบบางกว่าผู้ชาย ผู้หญิงจึงถูก จำกัดการทํากิจกรรมบางอย่าง ที่มองว่าไม่เหมาะสม กับร่างกายผู้หญิงและผู้หญิงไม่สามารถทำได้ หรืออีก มาจากในอดีต ผู้ชายจะต้องออกไปทำสงคราม ล่าสัตว์ ส่วนผู้หญิงอยู่บ้าน จึงถือว่าผู้ชายมีร่างกายที่แข็งแรง กว่า เนื่องจากถูกมองว่ามีร่างกายที่อ่อนแอ ผู้หญิง มักจะถูกกีดกันในการทํากิจกรรมบางอย่างเนื่องจาก มองว่าผู้หญิงไม่สามารถทำได้ ดังตัวอย่าง “บอกก็ครั้ง แล้ว ผู้หญิงทำไมไหวหอรอก แคพวกเธออยู่เฉย ๆ ใน ชมรม เราก็มีแรงฮึดแล้ว” (**คิมจียอง เกิดปี 82**, 2563, หน้า 95) ตัวอย่างนี้ สะท้อนให้เห็นว่า สังคมแบบชาย เป็นใหญ่ผูกคุณค่าของผู้หญิงกับสรีระ ทำให้ผู้หญิงไม่สามารถทํากิจกรรมได้เหมือนกับผู้ชายและยังทำให้ ผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุที่ให้ฝ่ายชายมองหรือเชยชม เท่านั้น

การที่สังคมจำกัดกิจกรรมบางอย่างไม่ให้ผู้หญิง เข้าไปมีส่วนร่วมโดยใช้สรีระเป็นเครื่องตัดสิน สะท้อน การใช้มุมมองแบบคู่ตรงข้าม (binary opposition) เพื่อแบ่งแยกบางสิ่งบางอย่างให้อยู่ตรงข้ามกันโดย สิ้นเชิง โดยมีหนึ่งอย่างเหนือกว่าและอีกอย่างด้อยกว่า

แนวคิดดังกล่าวส่งผลต่อการกำหนดตำแหน่งแห่งที่ของ หญิงและชาย โดยมีนัยให้หญิงมีพื้นที่อยู่ในบ้านใน คริวเรือน ส่วนชายทำงานอยู่นอกบ้านและชายอยู่ เหนือกว่าหญิง โดยเฉพาะการเหยียดหยามอ้างอิงเอาสรีระ ความแข็งแรงของหญิงชายมาอ้าง เพื่อทำให้เชื่อว่า ผู้หญิงเป็นรองกว่าผู้ชายในด้านร่างกาย ชายมีความ แข็งแรง มีความเข้มแข็งทางอารมณ์และมีเหตุผล มากกว่า ในขณะที่หญิงบอบบาง อ่อนแอและไม่สามารถใช้เหตุผลที่ดีได้เท่ากับผู้ชาย

อย่างไรก็ดี วรรณกรรมนำเสนอให้เห็นการต่อต้าน ระบบคิดดังกล่าวด้วย ดังที่ตัวละครกล่าวหลังจากที่รุ่น พี่พูดดูถูกว่าพวกเธอทำไมไหวหอรอก ว่า “แต่ฉันไม่ได้ เข้าชมรมเพื่อมาเป็นแรงฮึดให้รุ่นพี่นี่คะ ถ้าไม่มีแรงกัน นักก็ซื้อยาบำรุงมากินสิ...” (**คิมจียอง เกิดปี 82**, 2563, หน้า 95) คำกล่าวนี้ สะท้อนการวิพากษ์กลับ มุมมองของชายที่มองผู้หญิงอ่อนแอและการเป็นวัตถุ ที่สวยงาม คำกล่าวที่ว่า “ถ้าไม่มีแรงกันนักก็ซื้อยาบำรุง มากินสิ” สะท้อนการไม่ยอมจำนนต่อมุมมองแบบชาย เป็นใหญ่และแนวคิดแบบคู่ตรงข้าม อีกทั้งยังแสดง ทางออกของผู้หญิงต่อมายาคติเรื่องข้อจำกัดด้านสรีระ ของผู้หญิงด้วย

นอกจาก วรรณกรรม เรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82** จะ นำเสนอเรื่องสรีระในประเด็นเรื่องความแข็งแรงของ ชายและอ่อนแอของหญิงแล้ว ยังนำเสนอให้เห็นการ ถูกควบคุมและการวิพากษ์สังคมและเทคโนโลยีผ่าน ประเด็นการมีประจำเดือนด้วย โดยการที่ผู้หญิงมี ประจำเดือน ถือเป็นกลไกทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นมาเอง เมื่อก้าวเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ แต่สิ่งเหล่านี้ถูกทำให้เป็น เรื่องที่น่าอายและน่ารังเกียจ ในทางความเชื่อ ประจำเดือนเป็นสัญลักษณ์ของความไม่สะอาด การสร้าง วาทกรรมและความเชื่อเหล่านี้ ถือเป็นการทำให้ผู้หญิง ดูด้อยกว่าในเรื่องของร่างกายและเกิดข้อจำกัด มากมาย เช่น ในสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนาบางแห่งมี

การกำหนดไม่ให้ผู้หญิงขึ้นไป เพราะถือว่าเป็นเพศที่ไม่สะอาดเพราะมีประจำเดือน

วรรณกรรมสะท้อนให้เห็นว่า การที่ผู้หญิงจะต้องหลบซ่อนเมื่อมีประจำเดือน ห้ามให้ใครรู้และต้องควบคุมไม่ให้ประจำเดือนเปื้อนออกมา ทั้งที่เหล่านี้เป็นไปตามธรรมชาติ อยู่เหนือการควบคุมใด ๆ แต่ถูกทำให้เป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ ทำให้ผู้หญิงใช้ชีวิตยากลำบากมากขึ้นและกลายเป็นสิ่งที่ผิดต่อครอบครัวและสังคม ดังตัวอย่าง ระหว่างเธอเดินมาเข้าห้องน้ำห้องครัว กับห้องนั่งเล่น ก็ทำให้แม่ตกใจใหญ่เมื่อเห็นรอยเปื้อนทุกครั้งที่เจอแบบนี้คุณคิมจียองจะรีบเปลี่ยนห้องเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าประหนึ่งเธอทำความผิด (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 66)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า แม่ของคิมจียองเข้ามาควบคุมดูแลเรื่องการมีประจำเดือน ทำให้คิมจียองดำเนินชีวิตยากมากขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่า การที่ผู้หญิงควบคุมเป็นผู้เป็นแม่ อาจสะท้อนให้เห็นด้วยว่า เรื่องประจำเดือนนั้นยังถือเป็นเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องในครัวเรือนที่ต้องปิดบัง คนที่รู้หรือดูแลจัดการให้เรียบร้อยควรเป็นคนในครอบครัวและเป็นเพศหญิง ซึ่งค่านิยมเช่นนี้เข้ากรอบสังคมแบบปิตาธิปไตยที่กั้นผู้หญิงออกจากที่สาธารณะโดยการลดทอนคุณค่าด้านสรีระของผู้หญิงลงไป ให้บางเรื่องกลายเป็นสิ่งที่น่าอับอายและความผิด ขณะเดียวกันก็แบ่งแยกหน้าที่การดูแลเรื่องภายในครัวเรือนให้เป็นเรื่องของฝ่ายหญิงและเก็บกักให้เป็นเรื่องภายในบ้าน

การบรรเทาอาการเจ็บปวดทางร่างกายจากการมีประจำเดือนถูกหยาบยกลงในวรรณกรรมด้วยและใช้วิพากษ์เทคโนโลยีและสังคมไปในขณะเดียวกันผู้หญิงเมื่อมีประจำเดือน ผลกระทบที่ตามมาได้แก่ปวดท้อง ปวดหัว ปวดหลัง บางครั้งถึงขั้นอาเจียน เรื่องที่ทำให้ทุเลาลงได้บ้างคือ การใช้ถุงน้ำร้อนบรรเทาอาการปวดท้อง แต่ในเมื่อสังคมมองว่าการมี

ประจำเดือนจะต้องหลบซ่อน การใช้ถุงน้ำร้อนจึงเป็นเหมือนการเปิดเผยว่ากำลังมีประจำเดือนอยู่ และการใช้ยาแก้ปวดทั่วไป ที่ไม่ใช่ยาแก้ปวดประจำเดือนเฉพาะทางก็ไม่สามารถควบคุมอาการได้มากนัก นอกจากนี้ การนำผ้าอนามัยไปในที่สาธารณะและหากไม่ปกปิดให้ดียิ่งถือเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสม ดังตัวอย่าง “ถุงน้ำร้อนสีแดงใหญ่เลอะเทอะ กลิ่นยางยังฉุนชัด การถือนั้นติดตัวจึงเหมือนโฆษณาว่าฉันมีเมนส์อยู่นะ ยาดอนนั้นก็มีแต่ยาแก้ปวดที่สรรพคุณเหมาะสม คือแก้สารพัดปวด...” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 67) วรรณกรรมยังแสดงให้เห็นการวิพากษ์สังคมที่สามารถรักษาและผลิตยารักษาโรคที่รักษายากได้ แต่ไม่สามารถผลิตยาที่สามารถระงับอาการข้างเคียงจากการปวดประจำเดือนได้ ดังตัวอย่าง ทุกวันนี้เรารักษาอะไรกันได้แล้ว ปลุกถ่ายหัวใจยังได้ แต่ดันไม่มียาแก้ปวดท้องเมนส์” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 67)

จากตัวอย่าง สะท้อนให้เห็นว่า ความเจ็บปวดของผู้หญิงไม่ได้รับความสนใจ และถูกมองเป็นเรื่องเล็ก จึงไม่มีการพัฒนาการรักษาหรือยาเฉพาะทางได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะบริบทสังคมในยุคนั้น เพศที่สามารถได้รับการศึกษาหรือหน้าที่การงานในระดับที่สามารถพัฒนาสิ่งต่าง ๆ บนโลก ยังคงให้แก่เพศชาย และไม่สามารถเข้าใจอาการเจ็บปวดของการมีประจำเดือนของผู้หญิงได้ จึงไม่เข้าใจถึงอาการเหล่านั้น ยาแก้ปวดแบบเฉพาะทางจึงไม่ถูกผลิตออกมา นี่ถือเป็นผลจากระบบปิตาธิปไตยที่ให้คุณค่าแก่ผู้ชาย และลดทอนความเป็นมนุษย์ของผู้หญิง ทำให้ทรัพยากรบางอย่างที่จำเป็นสำหรับผู้หญิงไม่ถูกพัฒนาต่อไปได้ การกล่าวถึงการมีประจำเดือนและยาระงับปวดประจำเดือนจึงมีน้อยของการวิพากษ์ระบบชายใหญ่ด้วย

2) ผู้หญิงกับความงามและการแต่งกาย

สังคมให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตาเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกับผู้หญิง โดยสร้างมายาคติว่าความงามทำ

ให้เกิดความประทับใจและการยอมรับ แม้จะยังไม่ได้รู้จักกันอย่างลึกซึ้งก็ตาม รูปร่างหน้าตาของผู้หญิงที่ถูกถ่ายทอดผ่านสื่อต่าง ๆ จะถูกนำเสนอพร้อมกับค่านิยมและชุดคุณค่าความงามบางอย่าง เช่น หุ่นดีขาว หน้าตาสดใสไร้ริ้วและริ้วรอย ทำให้เกิดวาทกรรมมาตรฐานความงาม (Beauty standard) ทำให้ผู้หญิงต้องปรับเปลี่ยนรูปร่างหน้าตาไปตามมาตรฐานดังกล่าว หากผู้หญิงไม่ปฏิบัติตามจะถูกมองว่าแตกต่างและไม่ได้รับโอกาสในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังมีมายาคติเรื่องมาตรฐานความงามและการไม่เคยหยุดพัฒนาความงาม ทำให้ผู้หญิงจะต้องพยายามปรับเปลี่ยนตัวเองอยู่ตลอดเวลา ซึ่งกลายเป็นมายาคติที่เข้ามาควบคุมผู้หญิงในวรรณกรรม **คิมจียอง เกิดปี 82** นำเสนอประเด็นความงามไว้ว่า ผู้หญิงถูกตัดสินหน้าตาจากหัวหน้างานที่เป็นผู้ชาย โดยการให้เธอไปทำศัลยกรรมจมูกและตาเพิ่มถึงจะสวย ดังตัวอย่าง “รูปหน้าคุณคิมจียองสวยจมูกโด่ง ทำแค่ตามสองชั้นเพิ่มเป็นพอ เขาพล่ามคำพูดที่แหย่ไม่ออกว่าชมหรือติรูปร่างหน้าตา” (**คิมจียอง เกิดปี 82**, 2563, หน้า 124) จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นการกำหนดความงามของผู้หญิงผ่านทางกายภาพคือใบหน้า ซึ่งทำให้ผู้หญิงกลายเป็นวัตถุ การวิพากษ์วิจารณ์ของฝ่ายชายยังไม่คำนึงถึงจิตใจของผู้หญิงด้วย

นอกจากเรื่องความงามของรูปร่างหน้าตาแล้ว การแต่งกายของผู้หญิงถูกควบคุมด้วยเช่นกัน จะเห็นว่า การแต่งกายถือเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงออกได้หลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถานภาพทางเพศ สถานภาพทางสังคม เชื้อชาติ ศาสนา ความชื่นชอบส่วนบุคคล หรือแม้แต่อาชีพ ก็มีการแต่งกายเข้าไปเกี่ยวข้อง ในหลายสังคมมักตีกรอบเรื่องการแต่งกายเอาไว้ว่าแต่งอย่างไรดี อย่างไรไม่ดี และผู้หญิงมักจะเป็นเพศที่ถูกควบคุมการแต่งกายมากที่สุด ตั้งแต่อดีตที่มีการใส่รองเท้าเพื่อให้เท้ามีลักษณะคล้ายดอกบัวของประเทศจีนหรือ

ที่รู้จักกันว่า การรัดเท้า หรือการใส่ชุดชุดคอร์เซ็ท เพื่อให้รูปร่างมีส่วนเว้าโค้งตามค่านิยมของสังคมยุคยุโรป ในสมัยนั้น จนถึงปัจจุบันผู้หญิงก็ยังถูกควบคุมการแต่งกายและกำหนดว่าแต่งแบบไหนถึงจะเรียกว่า “ผู้หญิงที่ดี” เช่น การแต่งตัวเรียบร้อย ไม่อวดเนื้อหนังมังสา เป็นที่น่าสังเกตว่า ในหลาย ๆ สังคมมีการกำหนดเครื่องแบบการแต่งกายของนักเรียนเพื่อความเป็นระเบียบของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะกับนักเรียนหญิง ที่ถูกควบคุมการแต่งกายมากที่สุด ทั้งการใส่กระโปรงที่จะต้องยาวคลุมเข่า เสื้อที่ห้ามพอกติดกับตัว เพราะจะเห็นสัดส่วนหรือการใส่เสื้อของนักเรียนหญิงมักใช้เนื้อผ้าที่บางและเป็นสีขาว ทำให้เห็นผิวเนื้อข้างใน จึงจำเป็นต้องใส่เสื้อข้างในปกปิดไว้ โดยห้ามใส่สีสันทันหรือห้ามใส่แค่เสื้อชั้นในตัวเดียวเด็ดขาด จะเห็นวาระของการแต่งกายของนักเรียนหญิงถูกควบคุมมากกว่าเพศอื่น และนักเรียนหญิงจะต้องแก้ไขปัญหากองทุกอย่าง ถ้าไม่ทำตามนักเรียนหญิงจะถูกลงโทษจากโรงเรียนและการลงโทษจากสังคม เช่น การจ้องมอง ผิดกับนักเรียนชายที่ไม่ถูกจำกัดการแต่งกายมากนักวรรณกรรมเรื่อง **คิมจียอง เกิดปี 82** สะท้อนลักษณะดังกล่าวเช่นกัน ดังตัวอย่าง

โรงเรียนกวัดชั้นระเบียบการแต่งกายของนักเรียนยิ่งนัก โดยเฉพาะกับนักเรียนหญิง พวกเธอต้องสวมกระโปรงยาวคลุมเข่าและตัวใหญ่โคร่งพองพรางสรีระโค้งเว้าของสะโพกกับต้นขา เสื้อเชิ้ตสีขาวที่เป็นเครื่องแบบฤดูร้อนมีเนื้อผ้าโปร่งบางเห็นผิวด้านในโรงเรียนจึงตั้งกฎให้นักเรียนหญิงสวมเสื้อทับเป็นเสื้อแขนกุดสีขาวที่เจาะแค่พอให้สอดคอกับแขน ห้ามใช้เป็นเสื้อสายเดี่ยวหรือเสื้อยัดผ้าฝ้าย ห้ามสวมเสื้อทับมีสีสันทันหรือลูกไม้ ยิ่งสวมแต่ยกทรงยิ่งห้ามเด็ดขาด” (**คิมจียอง เกิดปี 82**, 2563, หน้า 58)

จากคำกล่าวข้างต้น จะเห็นว่า การแต่งกายของผู้หญิงถูกควบคุมอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะการแต่งกาย

ที่ต้องไม่ไปหรือล่อแหลม การควบคุมเช่นนี้เป็นการควบคุมสิทธิเสรีภาพทางร่างกายของผู้หญิง ซึ่งผูกโยงอยู่กับการรักษาความบริสุทธิ์ผุดผ่องและลดการถูกคุกคามทางเพศจากฝ่ายชาย ซึ่งกลายเป็นภาระของผู้หญิงฝ่ายเดียว การพูดจา การจ้องมอง การถูกสัมผัส และการที่ผู้หญิงถูกคุกคามทางเพศ มักจะกล่าวโทษการแต่งกายของผู้หญิงมากกว่าที่จะกล่าวโทษผู้กระทำผิด โดยผู้หญิงจะต้องแต่งตัวให้เรียบร้อยและมีมิติเพื่อป้องกันการจ้องมองและถูกลวนลาม หากถูกล่วงละเมิดทางเพศ สังคมมักจะโทษว่าเป็นความผิดของเหยื่อ (Victim Blaming) ที่ไม่ระมัดระวังและหลบเลี่ยงเอง วรรณกรรมเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่า มุมมองเช่นนี้ยังคงสืบเนื่องต่อมาและสาเหตุหลักอาจไม่ได้อยู่ที่การแต่งกายเท่านั้น แต่เกิดจากการกระทำแบบไร้สำนึกของผู้หญิง ดังจะเห็นว่าสังคมมักกล่าวโทษเรื่องการแต่งกายของผู้หญิงพอ ๆ กับโทษผู้กระทำผิด หรือโทษพฤติกรรมของผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ดังที่กล่าวไว้ในวรรณกรรมว่า “ทำไมกระโปรงถึงสั้นนัก พ่อบอกแล้ว ใจให้ระวัง แต่งกายให้มิดชิด วางตัวให้เรียบร้อยคนที่ไม่รู้เท่าทัน ไม่รู้จักหลบเลี่ยงอันตรายต่างหากที่ผิด” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 72) คำกล่าวของพ่อสะท้อน การโทษเหยื่อมากกว่าผู้ที่กระทำผิด แสดงให้เห็นว่าการคุกคามทางเพศนั้นมาจากฝ่ายหญิงที่ผิด เพราะแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่มิดชิด ซึ่งเป็นการควบคุมร่างกายของผู้หญิงให้อยู่ในค่านิยมที่สังคมสร้างขึ้น เป็นที่น่าสังเกตว่า การโทษผู้หญิงแสดงให้เห็นความพ่ายแพ้ของผู้ชายที่ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ จึงต้องโทษที่ผู้หญิงแทนก็เป็นได้

วรรณกรรมยังสะท้อนให้เห็นการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพในการแต่งกายของผู้หญิงด้วย ดังตอนที่ตัวละครหญิงถูกทำโทษโดยการให้นั่งยองเดินท่าเบ็ดรอบสนาม ครูสั่งให้เธอจับชายกระโปรงกันเห็นกางเกงใน แต่เธอไม่ยอมทำตาม ทำให้เห็นกางเกงในวับ ๆ แวม ๆ

ครูจึงสั่งให้หยุดทำ และถามว่าทำไมไม่จับชายกระโปรง เธอตอบว่า ก็จะได้เห็นกันชัด ๆ เต็มสองตาเสียทีไงว่า แต่งตัวแบบนี้มันลำบากแค่ไหน” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 59-60) จากตัวอย่างจะเห็นว่า มีการวิพากษ์เครื่องแบบหรือการแต่งกายที่ทำให้ผู้หญิงไม่สะดวก ซึ่งมีนัยการโต้กลับการถูกควบคุมร่างกายของผู้หญิง โดยการใช้เรื่องเพศหรือกางเกงในซึ่งถือเป็นเรื่องส่วนตัวต่อสู้กับอคติทางเพศและการถูกควบคุมการแต่งกายของผู้หญิง

3) ผู้หญิงกับร่างกายและการตั้งครมภ์

หลาย ๆ สังคมยังคงตีค่าผู้หญิงเพียงเพราะคำว่าบริสุทธิ์หรือไม่บริสุทธิ์ ตั้งแต่อดีต พบว่าผู้หญิงจะต้องพิสูจน์ตัวตนมากมายเกี่ยวกับร่างกายของตนเอง ยกตัวอย่างวรรณคดีไทย เช่น นางสีดาในเรื่องรามเกียรติ์ ที่ต้องลุยไฟเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตัวเอง หรือความเชื่อในเรื่องการของปักตะไคร้เพื่อไม่ให้ฝนตก โดยต้องใช้ผู้หญิงที่ยังบริสุทธิ์อยู่ในการทำพิธีค่านิยมเหล่านี้ถูกปฏิบัติกันในหลายสังคม แม้แต่ประเทศที่เจริญแล้ว ค่านิยมเหล่านี้ก็ยังไม่หายไป การกำหนดขอบเขตของผู้หญิงในการใช้ร่างกายของตัวเอง ถือเป็นการปิดกั้นสิทธิเสรีภาพในร่างกายอย่างมากและวาทกรรมที่ว่า ผู้หญิงจะต้องบริสุทธิ์จนถึงวันที่แต่งงาน ถือเป็นเรื่องที่ผูกมัดไม่ให้ผู้หญิงได้มีเสรีภาพในการใช้ชีวิตของตัวเองได้อย่างเต็มที่ และหากผู้ชายผ่านการมีคู่อุปสรรคสัมพันธ์มาแล้ว สังคมกลับมองว่าเขาคนนั้นเป็นคนมีประสบการณ์

วรรณกรรมเรื่อง คิมจียอง เกิดปี 82 ชี้ให้เห็นภาพผู้หญิงที่ไม่ได้นั้นมาจากการมีเพศสัมพันธ์หรือการไม่รักษาวลสงวนตัว โดยตัวละครหญิงถูกเปรียบเทียบกับเป็น “หมากรัฟที่ถูกละเลย” แล้ว ดังตัวอย่าง “โอ๊ยพอทีเหอะ ใครจะอยากเคียงหมากรัฟที่คนอื่นคายทิ้ง” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 94) การใช้สัญลักษณ์ “หมากรัฟ” แทนผู้หญิงและ “ที่ถูกเคี้ยว

และคายทิ้ง” ความสัมพันธ์ที่เคยผ่านมาของผู้หญิง อาจตีความได้ว่า หากผู้หญิงสามารถเคี้ยวได้แค่ครั้งเดียวเท่านั้น เหมือนกับผู้หญิงที่จะต้องมีความสัมพันธ์แค่ครั้งเดียว ไม่เช่นนั้นจะกลายเป็นหากผู้หญิงที่ถูกเคี้ยวและคายทิ้งเอาไว้ ถือเป็นการลดทอนคุณค่าของผู้หญิงที่ไม่บริสุทธิ์ ถือเป็นผู้หญิงที่ไร้คุณค่าเหมือนกับหากผู้หญิงที่ถูกเคี้ยวและคายทิ้ง มุมมองดังกล่าวทำให้ผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศเท่านั้น เป็นที่น่าสังเกตว่ามายาคติเรื่องความบริสุทธิ์ของร่างกายผู้หญิง อาจเป็นไปเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นภรรยาและแม่ที่ดงามสมบูรณ์แบบตามกรอบบรรทัดฐานของระบบปิตาธิปไตย การรักษาความบริสุทธิ์จึงถูกทำให้เป็นเรื่องสำคัญและเป็นกรอบควบคุมความคิดและพฤติกรรม ตลอดจนอารมณ์ปรารถนาของผู้หญิง การที่ผู้หญิงต้องรักษาความบริสุทธิ์และการตั้งครรรค์เพื่อให้มีบุตร เป็นวาทกรรมที่ทำให้ผู้หญิงกลายเป็นผู้ที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งหากไม่ปฏิบัติตาม จะถูกมองว่าเป็นภรรยาที่ไม่ดีหรือเป็นผู้หญิงที่สุขภาพไม่ดี ดังที่ในวรรณกรรมกล่าวว่า หากภรรยาไม่มีบุตรในทันทีหลังแต่งงานหรือครอบครัวยังไม่ยอมมีบุตร ฝ่ายหญิงจะถูกมองว่าสุขภาพไม่ดี “เพราะเธอผอมแห้งเกินไป มือเธอเย็น แสดงว่าเลือดไหลเวียนไม่ได้ เธอมีสิ่งที่ควรแสดงว่าไม่ดี” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 137) จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การมีลูกไม่ได้เป็นสิ่งที่ทำให้ผู้หญิงถูกตีตราว่าสุขภาพไม่ดี ซึ่งลดทอนสมรรถภาพและศักยภาพทางร่างกายของผู้หญิง และยังกำหนดคุณค่าของผู้หญิงที่มาจากปัจจัยแวดล้อมมากกว่าคุณค่าในตัวของผู้หญิงเอง

วรรณกรรมเรื่องนี้ ยังหยิบยกเรื่องการให้กำเนิดลูกชายว่าเป็นประสบการณ์ที่เจ็บปวด โดยผู้เป็นภรรยาจะต้องตั้งครรรค์และจะต้องมีลูกชายเท่านั้น หากให้กำเนิดลูกสาว ภรรยาจะถูกกดดันให้ตั้งครรรค์จนกว่าจะได้ลูกชายตามที่คนในครอบครัวหวังไว้ หรือเลวร้าย

ที่สุดคือเธอจะต้องแอบไปทำแท้งเพื่อเอาลูกสาวในครรภ์ออก เพื่อรอลูกชายในครรภ์ถัดไป ซึ่งไม่เพียงแต่ผู้หญิงจะถูกคาดหวังเรื่องการตั้งครรรค์ลูกชายแล้ว ยังถูกคาดหวังเรื่องความเป็นแม่ควบคู่ไปด้วย ดังตัวอย่าง “เร่งเร้าให้หญิงตั้งครรรค์ จงยินดีรับความเจ็บปวด จงชื่นมื่นกับสภาพทุลักทุเล จงพิชิตอารมณ์หวาดกลัว เจียนตายเสียสิ แล้วคุณจะได้ถึงความรักของแม่” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 154) คำพูดดังกล่าวสะท้อนประสบการณ์ของผู้หญิงผู้ที่จะเป็นแม่ที่ต้องอดทนเพื่อจะมีลูกแม้ต้องเผชิญกับความหวาดกลัวหรือความเจ็บปวด ผู้เขียนแสดงน้ำเสียงประชดประชันประสบการณ์ดังกล่าว ซึ่งสื่อให้เห็นตัวตนและความรู้สึกนึกคิดของผู้หญิงที่ไม่ได้ยอมรับความคาดหวังของสังคม ขณะเดียวกันก็วิพากษ์ค่านิยมของสังคมผ่านน้ำเสียงที่ประชดประชันนั้นด้วย หลายครั้งวรรณกรรมยังแสดงให้เห็นการตั้งคำถามกลับไปยังฝ่ายชายว่า ผู้ชายเสียอะไรบ้าง ดังที่คิมจียองกล่าวว่า “ทั้งวัยสาว สุขภาพ หน้าที่การงาน เพื่อนร่วมงาน สังคม แผนการที่วางไว้ อนาคต ฉันอาจเสียมันทุกอย่าง ถึงได้คิดอยู่เนิ่นๆ แล้วที่ละ เสียอะไรบ้าง” (คิมจียอง เกิดปี 82, 2563, หน้า 140) คำกล่าวนี้ ไม่เพียงทำให้เห็นว่าผู้หญิงต้องสูญเสียอะไรหลายอย่างจากเป็นภรรยา แต่ยังสะท้อนการต่อสู้และการตระหนักถึงคุณค่าและเส้นทางชีวิตของตัวเองด้วย

ดังนั้น วรรณกรรมเรื่อง คิมจียอง เกิดปี 82 สะท้อนสิทธิเสรีภาพทางร่างกายของผู้หญิงในสังคมเกาหลีใต้ที่ไม่เท่าเทียมกับผู้ชาย อันเป็นผลมาจากระบบปิตาธิปไตยเข้ามาควบคุมชีวิตให้ปฏิบัติไปในแบบที่สังคมต้องการ ทำให้ผู้หญิงใช้ชีวิตและปฏิบัติตัวอย่างยากลำบาก ซึ่งสรุปได้ใน 3 ประเด็น ได้แก่ 1. ผู้หญิงกับสรีระทางกายภาพ ที่สะท้อนให้เห็นว่าสังคมกำหนดคุณค่าของผู้หญิงผ่านสมรรถนะทางร่างกาย โดยนิยามผู้ชายว่าความแข็งแรง ส่วนผู้หญิงอ่อนแอ ซึ่งการนิยาม

จิตแพทย์และจิตแพทย์ไม่สามารถวินิจฉัยอาการของ เธอได้นั้น แต่ในอีกด้านหนึ่ง อาจสะท้อนให้เห็นว่า สังคมควรให้ความสำคัญและไม่ควรละเลย ประสบการณ์ของผู้หญิง ซึ่งการไม่ให้ความสำคัญกับ ผู้หญิงนำไปสู่การลดทอนตัวตนและทำให้ผู้หญิงใช้ชีวิต ลำบากและเกิดปัญหาสุขภาพ ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นสิ่งที่ ยังคงดำเนินอยู่ในปัจจุบัน วรรณกรรมเรื่องนี้ได้ปลูก ให้ผู้หญิงเกาหลีใต้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวและให้ลุก ขึ้นมาต่อสู้กับความไม่เป็นธรรม และความไม่เท่าเทียม กันทางเพศ ซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นชัยชนะอย่างหนึ่งของ ผู้เขียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ตัวละครหญิง มักจะถูกกีดกันให้ออกไปจากระบบเศรษฐกิจหรือพื้นที่ สาธารณะ ไม่มีสิทธิที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อน สังคม หากมีการศึกษาวรรณกรรมเรื่องนี้โดยไข่มุมมอง หรือแนวคิดคนชายขอบหรือศึกษาตัวละครหญิงในมิติ ชายขอบทางเศรษฐกิจ น่าจะทำให้เห็นประเด็นที่ หลากหลายมากขึ้น

เชิงอรรถ

บทความวิจัยนี้ ปรับปรุงจากงานวิจัย เรื่อง *ผู้หญิง กับปิตาธิปไตยในนวนิยายเชิงอัตชีวประวัติ เรื่อง “คิมจียองเกิดปี 82”* ของ โช-นัมจู (Cho Nam-joo) ใน รายวิชา การวิจัยทางภาษาไทย ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราช ภัฏสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2563

เอกสารอ้างอิง

- ชาญชัย คุ่มปัญญา. (2558). *โลกไม่ลืม “หญิงบำเรอ” (Comfort women)*. กรุงเทพฯ: สถานการณ์โลก.
- ตรองสิริ ทองคำใส. (2563). *คิมจียอง เกิดปี 82*. พิมพ์ ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เอิร์นเนสปับลิชชิง.
- ดำรงค์ ฐานดี. (2552). *ผู้หญิงในสังคมเกาหลี*. สืบค้น เมื่อ 6 ตุลาคม 2563. จาก <http://www3.ru.ac.th/korea/article.htm>.
- เสนาะ เจริญพร. (2548). *ผู้หญิงกับสังคมในวรรณกรรม ไทยยุคทองสุก*. กรุงเทพฯ: ศิลปวัฒนธรรม.
- Lee, C. (2018). *Feminist novel becomes center of controversy in South Korea*. Retrieved 20 December 2020. From <http://www.koreaherald.com/view.php?ud=20180327000799>.
- Shin, J. (2017). *Bringing to light the subtle sexism in modern Korea: Cho Nam-joo's book reflects the discrimination many women face daily*. Retrieved 6 October 2020. From <https://koreajoongangdaily.joins.com/news/article/article.aspx?aid=3038016>.

การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

นันธวัช นุนารณ, ฐิตินันท์ ดั่งสุวรรณ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Email: nuntawat@nsru.ac.th¹, thitinan.d@nsru.ac.th²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วิธิตำเนินการวิจัยมีขั้นตอน คือ การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา รุ่น 22 - 23 ปีการศึกษา 2564 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 180 คน มีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้ 1. ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎีข้อค้นพบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 2. จัดทำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม 3. นำแบบสัมภาษณ์เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเครื่องมือแล้วนำไปแบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำแนกเป็น 5 ด้าน 1) คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) คุณลักษณะด้านความรู้ 3) คุณลักษณะทางปัญญา 4) คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) คุณลักษณะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่าทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณลักษณะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

คำสำคัญ : คุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21, แนวทางการพัฒนา, กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต

A Study of Characteristics of Graduates in the 21st Century in Educational Administration Program Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Nuntawat Nunart, Thitinan Duangsuwan

Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Email: nuntawat@nsru.ac.th¹, thitinan.d@nsru.ac.th²

Abstract

This research is a quantitative research. have a purpose To study the characteristics of graduates in the 21st century in the field of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University. The method of conducting this research was to study the characteristics of graduates in the 21st century in the field of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University. The sample group consisted of students in the Department of Educational Administration. Graduate Studies, Class 22 - 23, Academic Year 2021, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, with a total number of 180 persons, have a process for studying the characteristics of graduates in the 21st century in the field of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University as follows: by analyzing principles, concepts, theories and findings 2. Prepare the conclusions obtained from the study of concepts, theories, and research related to the characteristics of graduates in the 21st century to be used as a framework for questionnaire construction. 3. To present the interview form to experts for consideration. validate Appropriateness of the tools were then taken to questionnaire on characteristics of 30 graduates in the 21st century in the Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University. The sample size was determined using Craigsie and Morgan's tables. Hands used for collecting data consisted of Questionnaire on the characteristics of graduates in the 21st century in the field of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University. Analyze the data by averaging. standard deviation and content analysis

The results showed that Characteristics of graduates in the 21st century of students in the Department of Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University, classified into 5 aspects: 1. Moral and Ethical Attributes 2. Knowledge Attributes 3. Intellectual attributes 4. Interpersonal Characteristics and Responsibilities 5. Characteristics of numerical analysis, communication and use of information technology. Overall, it is at a high level. The mean was 4.14 and the standard

deviation was 0.73 when considering the assessment items. It was found that every item had a high level of evaluation results. The assessment items with the highest average were interpersonal and accountability characteristics. The mean was 4.27 and the standard deviation was 0.71. The assessment items with the lowest mean were intellectual characteristics. The mean was 3.91 and the standard deviation was 0.81

Keywords: Features of the 21st Century Graduate, Developmental approach, Developmental Features

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยทั้งภายในและภายนอกประเทศเป็นอย่างมาก คือ การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจที่มีการค้าเสรี กระบวนการประชาธิปไตย เทคโนโลยีสารสนเทศสังคม ซึ่งมีความผันผวน ซับซ้อนและคาดการณ์ผลกระทบได้ยาก การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทุกด้านที่จะทำให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้า เพราะการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการมีส่วนร่วมช่วยให้การดำรงชีวิตเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ที่ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน โดยการให้สถานศึกษานำกรอบแนวคิด หลักสูตร จุดหมายและโครงสร้างที่สำคัญนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต พร้อมทั้งทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทหน้าที่ของตน เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และในมาตรา 34 ได้กำหนดให้คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ (วัชรินทร์ ศรีรักษา, 2554, น. 2)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาจะต้องผลิตบัณฑิตทุกระดับ คุณวุฒิและสาขา ต้องเป็นไปตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดและต้องครอบคลุมอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้

เทคโนโลยีสารสนเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, น. 2) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้จัดประชุมเกี่ยวกับการเตรียมพร้อมผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาของไทยให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณลักษณะสอดคล้องตามความต้องการของสังคมในศตวรรษที่ 21 ซึ่งตามกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ได้กำหนดเป้าหมายของกรอบ คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ รวมทั้งการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย การศึกษาระดับอุดมศึกษาจึงเป็นหนึ่งในตัวจักรสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายดังกล่าวได้โดยการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตนักศึกษา ให้มีคุณภาพตามความต้องการของสถานประกอบการคนพร้อมทำงาน มีความรอบรู้ในทุกด้าน มีทักษะปฏิบัติในระดับสูง ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ทักษะในการสื่อสารที่ดี เป็นต้น

ในส่วนของคุณลักษณะที่พึงประสงค์สำหรับบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 นั้น บัณฑิตต้องเป็นผู้มีความรอบรู้ รอบด้าน มีหลักคิดทางวิชาการ มีความรู้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์ความรู้ในการปฏิบัติงานให้ทันต่อเหตุการณ์เกี่ยวกับโลกศตวรรษที่ 21 ได้ รวมทั้งมีทักษะการคิด ทักษะการดำรงชีวิตภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ทักษะการเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ทักษะในการสืบหาข้อมูล การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีเรียนรู้ผ่านสื่อ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แม้จะมีการดำเนินการมาอย่าง

ต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันก็ยังพบจุดอ่อนในหลายประเด็น ประกอบด้วย ปัญหานโยบายของรัฐบาลและสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งยังไม่มีความแน่นอนเกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรเอกชนและผู้ประกอบการในการพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษา หลักสูตรและการเรียนการสอนขาดความทันสมัย ไม่มีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรให้เท่าทันกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งจากรายงานเกี่ยวกับการศึกษาไทย โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา ได้กล่าวถึงปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับการผลิตและพัฒนากำลังคนไว้อย่างน่าสนใจ คือ 1) ผู้จบการศึกษาใหม่ยังไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตรงตามลักษณะงาน สถานประกอบการส่วนใหญ่ต้องนำไปฝึกอบรมอีกอย่างน้อย 3-6 เดือน 2) กำลังคนที่ผลิตขาดคุณลักษณะด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นอย่างเพียงพอ เช่น ทักษะด้านการสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ การใช้คอมพิวเตอร์ และความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ด้านการบริหารจัดการ ความรู้ในการประยุกต์ใช้ตัวเลข ทักษะการคำนวณพื้นฐาน 3) กำลังคนที่ผลิตขาดคุณลักษณะที่สำคัญบางประการ เช่น การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหาในงาน การทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบในงาน ความซื่อสัตย์ ความอดทน ความขยัน และภาวะผู้นำ เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559, น. 15)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบัณฑิตเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงาน ได้ตระหนักและให้ความสำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาบัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บัณฑิตในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ควรมีคุณลักษณะและความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่

อย่างมืออาชีพ ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่ตอบสนองความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้บัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา การศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามหลักสูตรและสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยกำหนดขอบข่าย คุณลักษณะบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 จำแนกเป็น 5 ด้าน

- 1) คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2) คุณลักษณะด้านความรู้
- 3) คุณลักษณะทางปัญญา
- 4) คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

5) คุณลักษณะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา รุ่น 22 -23 ปี การศึกษา 2564 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 180 คน โดยรุ่น 22 จำนวน 60 คน และ รุ่น 23 จำนวน 120 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา รุ่น 22-23 คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 123 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ คุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ตัวแปรตาม คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่น 22-23 ปีการศึกษา 2564 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 180 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จำนวน 123 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ รุ่น 22-23 ปีการศึกษา 2564 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยวิเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21

2) จัดทำข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

3) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเครื่องมือแล้วนำไปเก็บข้อมูลนักศึกษา จำนวน 30 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert scale) เพื่อศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1) สร้างข้อกระทงคำถามจากคุณลักษณะบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 ที่ได้จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คนพิจารณา เพื่อหาค่าความสอดคล้องและตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดที่เรียกว่า ค่า IOC (Index of Item Objectives Congruence) โดยพิจารณาจากค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไปจึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนของสิ่งที่ต้องการวัดพบว่าข้อคำถามแต่ละข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00

3) นำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ไปหาความเชื่อมั่นโดยนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับ

นักศึกษาของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Alpha Cronbach Coefficient) พบว่าได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.97

4) นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ค่าระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ภาพรวมในแต่ละด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.17	0.67	มาก
2. ด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	4.17	0.74	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.91	0.81	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.27	0.71	มาก
5. ด้านคุณลักษณะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.20	0.71	มาก
รวม	4.14	0.73	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่าทุกรายการมีผลการ

ค่าเฉลี่ย 0.00-1.49 หมายถึง มีคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีคุณลักษณะบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คุณลักษณะทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.1 มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น	4.03	0.69	มาก
1.2 การมีระเบียบวินัย	4.19	0.67	มาก
1.3 การตรงต่อเวลา	4.11	0.63	มาก
1.4 ความเสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม	4.35	0.69	มาก
รวม	4.17	0.67	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่าทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเสียสละและเห็นแก่

ประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านความรู้

2. ด้านความรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
2.1 ความสามารถในการเรียนรู้งานในหน้าที่	4.11	0.79	มาก
2.2 ความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการในการปฏิบัติงานในหน้าที่	4.47	0.75	มาก
2.3 สามารถนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์	4.25	0.71	มาก
2.4 มีความรู้ในระดับที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.13	0.71	มาก
2.5 เป็นผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างต่อเนื่อง	3.89	0.74	มาก
รวม	4.17	0.74	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าด้านความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่าทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการ

ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นผู้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านทักษะทางปัญญา

3. ด้านทักษะทางปัญญา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3.1 มีการวางแผนและสามารถในการปฏิบัติงานได้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด	4.22	0.89	มาก
3.2 สามารถจัดลำดับความสำคัญของงานต่างๆที่ทำได้	3.76	0.77	มาก
3.3 ความสามารถในการตัดสินใจ	3.57	0.73	มาก
3.4 ความสามารถในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน	4.09	0.85	มาก
รวม	3.91	0.81	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่าด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.81 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่าทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการวางแผนและสามารถ

ในการปฏิบัติงานได้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.73

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4.1 ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน	4.71	0.77	มากที่สุด
4.2 ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	4.02	0.63	มาก
4.3 ความสามารถในการทำงานเป็นทีม	4.21	0.75	มาก
4.4 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.14	0.69	มาก
รวม	4.27	0.71	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมิน พบว่าทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีความสามารถในการ

ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.77 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5.1 ความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์	4.31	0.67	มาก
5.2 ความสามารถในการใช้งาน Microsoft Office	4.21	0.79	มาก
5.3 ความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน	4.23	0.69	มาก
5.4 การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดเก็บเอกสาร	4.05	0.69	มาก
รวม	4.20	0.71	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินพบว่าทุกรายการมีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.67 รายการประเมินที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดเก็บเอกสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.05 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.69

การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

คุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ

นครสวรรค์ วัดอุปประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากกระบวนการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์นั้นมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีความเหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ในปัจจุบัน ส่งผลให้นักศึกษามีคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของตันติกร ขุนาพรหม (2558) ได้ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน เพื่อสร้างกรอบแนวคิด ได้กรอบแนวคิด ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และด้านทักษะชีวิตและการทำงาน โดยสรุป มีตัวบ่งชี้และตัวแปรจำนวนมากที่มีความสัมพันธ์กับทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการปรับปรุงและพัฒนาตัวบ่งชี้เหล่านี้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิต มหาวิทยาลัยของรัฐ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *กรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ตันติกร ขุนาพรหม. (2558). *การพัฒนาตัวบ่งชี้
ทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัย
ของรัฐ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*.
มหาสารคาม: การศึกษา, มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

เพลินพิศ ศิริสมบุญ. (2558). *คุณลักษณะบัณฑิต
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา
แห่งชาติของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก
ประจำปีการศึกษา 2556-2557*. กรุงเทพฯ:
วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก.

วรรณวิภา จัดชัยและคณะ. (2553). *รายงานการ
วิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการของบัณฑิต
และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏตามทัศนะของ
ผู้ประกอบการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสวน
ดุสิต.

วัชรินทร์ ศรีรักษา(2554).*การจัดกิจกรรมการ
เรียนรู้รายวิชาทัศนศิลป์โดยใช้รูปแบบการ
สอนแบบซิปปา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1*. ขอนแก่น:มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559).
*สภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 แนว
ทางการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค
Thailand 4.0*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
เลขาธิการสภาการศึกษา.

Best, J.W. (1977). *Research in Education*.
3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey:
Prentice Hall, Inc.

Likert, R. (1967). *The human organization:
Its management and value*. New York:
McGraw-Hill.

Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970).
Determining sample size for research
activities. *Educational and Psychological
Measurement*, 30(3), 607-610.

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จัดพิมพ์โดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
เลขที่ 1 ถนนอุทกวงนอก แขวงวชิระ เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์ : 0 2160 1280 เว็บไซต์ : <https://hs.ssu.ac.th>